Raftul Denisei

Yukio Mishima

Confesiunile unei măști

roman

„O capodoperă a angoasei..."
Marguerite Yourcenar

ebook
HUMANITAS fiction

Yukio Mishima
Kamen no Kokuhaku
Copyright © 1949, The Heirs of Yukio Mishima
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2011 (ediţia print)
© HUMANITAS FICTION, 2015 (ediţia digitală)

ISBN: 978-973-689-889-1 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

YUKIO MISHIMA

Confesiunile unei măști

Traducere din japoneză și note de
EMIL EUGEN POP

Cuprins

Confesiunile unei măşti
- Capitolul 1
- Capitolul 2
- Capitolul 3
- Capitolul 4

Frumosul este ceva cumplit, înfiorător! Înfiorător, înţelegi?, pentru că nu poţi să-l cuprinzi, nu poţi să ştii ce-i acolo în fond, şi nici n-ai cum să ştii, fiindcă Dumnezeu ne-a pus în faţă numai enigme. Aici se întâlnesc toate extremele, şi toate contradicţiile sălăşluiesc laolaltă. Eu, frăţioare, nu sunt un om cult, dar am stat şi am cugetat mult. Sunt atâtea taine care ne înconjoară! Prea multe enigme apasă asupra bietului om pe acest pământ. Dezleagă-le cum te taie capul şi ieşi la liman teafăr, nevătămat, dacă-ţi dă mâna. Frumosul! Şi apoi, nu pot să suport că unii oameni cu suflet mare şi luminaţi la minte încep prin a slăvi idealul Sfintei Fecioare ca să ajungă la urmă să năzuiască spre un alt ideal, idealul Sodomei. Dar şi mai îngrozitor este atunci când omul în al cărui suflet sălăşluieşte idealul Sodomei nu înseamnă că-şi întoarce faţa de la celălalt ideal, al Sfintei Fecioare, fiind singurul care-l însufleţeşte şi pentru care inima lui arde, arde cu adevărat, ca în anii neprihănitei tinereţi. Nu, sufletul omului e larg, mult prea larg, n-ar strica să fie puţin îngustat! Dracu' să înţeleagă! Acolo unde mintea vede numai ruşine, inima descoperă frumosul. Poate, oare, Sodoma să reprezinte frumosul?

…Dar fiecare, cum se zice, vorbeşte despre ce-l doare.

F. M. DOSTOIEVSKI,
Fraţii Karamazov

Capitolul 1

Vreme îndelungată obişnuiam să susţin că mi-am văzut scena propriei naşteri. Adulţii care mă ascultau râdeau de fiecare dată când aduceam vorba despre venirea mea pe lume, lăsând impresia că mă iau peste picior, ca într-un târziu să-mi măsoare cu privirea vag umbrită de ură chipul palid, care nu prea părea de copil. Atunci când se întâmpla ca de faţă să fie persoane mai puţin apropiate, bunica mă întrerupea cu severitate în glas şi mă trimitea la joacă, departe de ceilalţi, de teamă să nu fiu considerat idiot.

Pradă hohotelor de râs, cei mari interveneau mereu cu câte-un argument ştiinţific pregătit să le întărească explicaţiile. Se exprimau întotdeauna după acelaşi şablon, cu ardoarea oarecum teatrală a celui care încearcă să simplifice lucrurile pe înţelesul unui copil. Afirmau ba că la naştere pruncul n-are încă ochii deschişi, ba că n-avea cum să fi dobândit noţiuni îndeajuns de clare pentru a i se imprima ceva în memorie, chiar dacă, din întâmplare, ar fi avut ochii deschişi. Conştienţi că erau la un pas de a se prinde în plasa pe care le-o întinsesem, îmi scuturau umerii plăpânzi în aşteptarea unui semn de aprobare, cu toate că eu rămâneam încă neîncrezător. Cu un copil trebuie să fii mereu cu ochii în patru, iar acesta cu siguranţă ne-a întins o capcană, ca să afle „adevărul“. Dacă-i aşa, de ce nu întreabă de-a dreptul, cu inocenţa vârstei, „pe unde şi de ce m-am născut?“ Tăcuţi, sfârşeau de fiecare dată prin a mă privi cu acel rânjet care trădează o ofensă profundă, nejustificată.

Era însă vorba de rodul propriei lor închipuiri, deoarece n-aveam de gând să-i iscodesc cu privire la acel „adevăr“. De altfel, nespus de temător în a

nu-i jigni pe cei mari, era exclus să-mi fi trecut prin cap stratageme şi capcane de întins altora.

Oricât ar fi încercat să mă convingă sau să mă ia peste picior, credinţa că am văzut spectacolul propriei mele naşteri rămânea neschimbată. Pesemne că totul se datora aducerii aminte a ceea ce îmi relatase vreunul din martorii acelui moment sau, cine ştie, imaginaţiei mele. În memorie mi-a rămas însă cu claritate un detaliu pe care nu se poate să nu-l fi observat eu însumi. E vorba de copaia în care mi-au făcut prima baie. Era nouă, din coajă proaspătă de lemn, mărginită de-un tiv subţire de lumină, dacă priveai din interior. Strălucea, doar acolo, de parcă ar fi fost din aur. Crestele valurilor de apă iscate n-ajungeau până în acel punct, cele din apropiere izbindu-se neîncetat unul de altul într-o blândă lucire, provocată de reflexie sau, poate, chiar de câteva raze răzleţe de soare.

Această amintire putea fi lesne pusă sub semnul îndoielii, pentru că nu mă născusem ziua, ci seara, la ora nouă, interval în care era exclus să bată soarele. Chiar şi atunci când în derâdere îmi sugerau drept sursă de lumină o eventuală lanternă, nu-mi era deloc greu să mă las pradă ideii absurde care mă făcea să cred că tocmai acea porţiune a copaiei nu se putea să nu fi fost scăldată în lumina soarelui, oricât de avansat în noapte era ceasul. Iar marginea de lumină tremurată a copaiei îmi străbătea uneori amintirea ca mărturie a primului scăldat, pe care l-am văzut cu propriii mei ochi.

M-am născut la doi ani de la marele cutremur[1]. Cu zece ani înainte, după ce bunicul[2] se retrăsese din postul de guvernator colonial, asumându-şi greşeala unui subaltern într-un caz de corupţie (nu folosesc eufemisme când spun că până acum n-am mai întâlnit o încredere în oameni atât de deplină ca a bunicului, frizând prostia), familia mea şi-a început coborâşul în acelaşi ritm nonşalant cu care fredonezi un cântec. Datorii enorme, sechestru,

vânzarea proprietăţii, urmate de orgoliul maladiv tot mai pârjolitor, ca un imbold tainic, pe măsură ce strâmtorarea sporea.

1. 1 septembrie 1923.

2. Sadataro Hiraoka, bunicul autorului, a ocupat funcţia de guvernator colonial între 1908-1914.

Aşa se face că m-am născut într-o veche casă închiriată, de la colţul unei străzi nu dintre cele mai răsărite. Privită de sus părea cu două niveluri, care deveneau trei dacă te uitai la ea de la poalele colinei, poarta pompoasă din fier, grădina din faţă şi camera în stil occidental, de întinderea unei capele de la periferie, conferind sumbrei clădiri un aspect trufaş şi oarecum nedesluşit. Odăi întunecate avea o mulţime, iar slujnice şase. Cu bunicul, bunica, tata şi mama puşi la socoteală, trăiam împreună în această casă, ce scârţâia ca un dulap învechit, zece suflete.

Pofta de afaceri a bunicului, precum şi boala şi meteahna de a risipi a bunicii erau o sursă permanentă de griji pentru familie. Tentat de ilustratele aduse de tot soiul de indivizi din anturajul său dubios, bunicul obişnuia să călătorească în ţinuturi îndepărtate, mânat de visul aurului. Descendentă a unei case de obârşie străveche, bunica nu-l avea la suflet, dispreţuindu-l. Spirit îndărătnic şi de neclintit, părea atinsă de-un fel de nebunie şi poezie în acelaşi timp. Pe căi lăturalnice, încet şi sigur, nevralgia cerebrală cronică îi măcina nervii, sporindu-i inteligenţa cu o luciditate inutilă. Dar ştia oare cineva că accesele ei de furie, care aveau să continue până la moarte, reprezentau amintirea lăsată de păcatele din tinereţe ale bunicului?

Aici a adus-o tata pe frumoasa şi firava lui mireasă, pe mama.

Durerile facerii au apucat-o în dimineaţa zilei de 14 ianuarie 1925. Seara, la ora 9, avea să se nască un prunc mititel, de două kilograme jumătate. În

amurgul zilei a şaptea m-au învelit în scutec şi apoi într-un kimono cu picăţele, iar bunicul, cu toţi ai casei de faţă, mi-a scris numele pe-o bucată de hârtie, aşezând-o pe stativul ce va poposi în alcov în cele din urmă.

Zilele treceau, fără ca părul meu să-şi schimbe nuanţa gălbuie. S-a făcut negru abia după ce l-au tot uns cu ulei de măsline.

Mama şi tata locuiau la etaj. Sub pretext că-i periculos să îngrijeşti un copil mic la etajul casei, în a patruzeci şi noua zi de la naştere bunica m-a răpit din mâinile mamei. Am crescut în camera în care îşi ducea suferinţa, mereu închisă şi sufocată de mirosurile bolii şi bătrâneţii, cu patul aşezat paralel cu al ei.

Cam la un an de la naştere, am căzut de pe a treia treaptă a scării şi m-am ales cu o rană la frunte. Bunica era dusă la teatru, iar verii tatălui sporovăiau, cât îi ţinea gura, cu mama, într-un moment de răgaz. Pe neaşteptate, mama urcă scara, să aducă ceva de la etaj. Ţinându-mă după ea, m-am împiedicat în poalele kimonoului ei şi am căzut.

Au dat veste la teatrul Kabukiza. La întoarcerea acasă, din prag, cu trupul sprijinit în toiagul din mâna dreaptă, bunica întrebă pe un ton neobişnuit de calm, accentuând fiecare silabă, cu privirea aţintită spre bunicul, ieşit în întâmpinarea ei:

— A şi murit?

— Nu, n-a murit.

Bunica intră în casă cu pas sigur, ca o preoteasă în templu.

În prima zi a anului în care împlineam cinci ani am vomat un lichid cafeniu. Doctorul casei, sosit imediat, zicea că soarta mea ar fi în cumpănă. Mi-au făcut injecţii cu camfor şi glucoză, m-au înţepat de parcă aş fi fost o perniţă de ace. Vreme de două ore, pulsul abia de mi se simţea atât la încheietura mâinii, cât şi la braţ. Cei din jur mă priveau ca pe un leş.

Odată rânduite jucăriile preferate şi giulgiul, s-a strâns în jur întreaga familie. După aproape o oră, am urinat. Om învăţat, fratele mai mare al mamei spuse: „scapă, cu siguranţă!“. Dovadă era faptul că inima începuse să funcţioneze. La scurt timp, am urinat din nou. Treptat, o vagă pâlpâire de viaţă mi s-a aprins în obraji.

Acea afecţiune, numită autointoxicaţie, s-a transformat în boală cronică. Mă apuca o dată pe lună, uneori uşor, alteori acut. De câteva ori am ajuns la momente de criză. Începusem să fiu conştient de distanţa până la care paşii bolii mă aduceau faţă de moarte.

Acesta e punctul de început al primei amintiri, care m-a frământat cu imaginea ei surprinzător de clară.

Nu-mi amintesc cine mă ducea de mână: mama, infirmiera, slujnica sau mătuşa. La fel, nu ţin minte nici anotimpul. Razele mate ale soarelui după-amiezii învăluiau casele din jurul colinei. Urcam spre casă, tras de mână de una dintre femei, nu mai ştiu care din ele. Aceasta mă trase deodată cu forţă la marginea drumului, pentru că din direcţia opusă cobora cineva.

Acelei imagini, care urma să fie reluată, întărită şi concentrată de mai multe ori, i s-au adăugat fără îndoială noi sensuri de fiecare dată, deoarece silueta „celui care cobora colina“, decupată pe fundalul înconjurător estompat, se dovedi a fi singura înzestrată cu amănunte care s-o scoată puternic în relief. E imaginea primei amintiri a frământărilor şi ameninţărilor de care am avut parte jumătate din viaţă.

Cel care cobora pe colină era un tânăr. În cârcă cu două hârdaie şi capul înfăşurat într-un prosop murdar, cu chipul sănătos şi plăcut, din care răzbătea o privire luminoasă, cobora cu grijă, atent la echilibrul poverii din spate. Era gunoierul ce curăţă haznale. Purta şosete groase cu talpă de

cauciuc şi nădragi bleumarin, strânşi pe coapse. La cei cinci ani ai mei, îi cercetam înfăţişarea cu atenţie neobişnuită. Fără ca semnificaţia să-i fi fost desluşită, simţeam chemarea unui glas ciudat, tainic, întâia revelaţie a unei forţe anume. Emblematic e faptul că aceasta se manifesta pentru prima oară în imaginea gunoierului, ştiut fiind că excrementele sunt un simbol al pământului. Din străfunduri mă chema, fără îndoială, dragostea răuvoitoare a Pământului-Mumă.

Presimţeam că lumea aceasta e dominată de existenţa unui soi de impuls arzător. Dorinţa de „a deveni el“, „de a fi el“ începuse să mă subjuge. Îmi amintesc limpede că această pornire se focaliza în două puncte principale. Unul, pantalonii lui bleumarin, celălalt, îndeletnicirea. Cel dintâi îi scotea în evidenţă, fără echivoc, partea inferioară a trupului. Cu mişcări suple, părea că se îndreaptă spre mine. Înlăuntrul meu se declanşase o inexplicabilă admiraţie faţă de acei pantaloni. De ce, nu-mi dădeam seama.

Îndeletnicirea lui… Asemenea celorlalţi copii, care visează să ajungă generali de armată din clipa în care devin conştienţi de lumea din jur, în mine se trezea acum năzuinţa de „a mă face gunoier“. Gândul acesta îşi avea originea în pantalonii bleumarin, dar nu se rezuma nicidecum doar la atât. Subiectul urma să prindă forţă şi să evolueze în mine ca atare, în manifestări surprinzătoare.

Într-un cuvânt, sesizam în ocupaţia lui ceva asemănător unei acute tristeţi, înclinaţia spre o amărăciune sfâşietoare. Simţeam în acea îndeletnicire „ceva tragic“, în accepţiunea pronunţat senzorială a cuvântului. Devoţiunea, neglijenţa, deprinderea cu primejdia, amestecul izbitor de nimicnicie şi vitalitate erau impresii ce irumpeau tot mai aproape de mine, făcându-mă captiv la vârsta de cinci ani. Dar nu-i exclus să mă fi înşelat în privinţa îndeletnicirii lui. Se prea poate să fi aflat că era vorba de cu totul altceva, dar să i-

o fi atribuit în chip arbitrar din cauza felului în care era îmbrăcat. Altă explicaţie nu găsesc.

Spun aceasta pentru că un sentiment similar îmi voi îndrepta în cele din urmă asupra şoferilor de care alegorice sau controlorilor de bilete din metrou, care mă făceau să le captez cu intensitate „viaţa tragică“, pe care n-o cunoşteam şi din care se părea că voi fi mereu exclus. Cu deosebire în cazul unui controlor de bilete, mirosul ca de cauciuc şi mentă ce plutea pe atunci în staţiile de metrou, la care se adăugau nasturii înşiruiţi la pieptul uniformei albastre aveau darul să provoace cu uşurinţă sugestia „tragicului“. Nu ştiu de ce, ajunsesem la impresia că cei care trăiau înconjuraţi de un asemenea miros aveau ceva „tragic“. Această pecete era definită de oameni, întâmplări şi viaţa în curgerea ei continuă, indiferent de persoana mea, într-un loc oarecare, inaccesibil, dar căutat de simţurile mele, durerea de a şti că îmi este refuzat pentru totdeauna mutându-se, în vis, asupra lor şi a vieţii pe care o duceau, în vreme ce eu cu greu încercam să-mi aduc obolul prin intermediul propriei dureri.

Astfel, s-ar putea ca „tragicul“ pe care-l percepeam să nu fi fost altceva decât proiecţia durerii provocate de presentimentul acut de a mă fi simţit refuzat.

Mai am o amintire timpurie.

La şase ani ştiam să scriu şi să citesc. Socotind că nu eram în stare să descifrez cartea ilustrată la care mă voi referi, amintirea trebuie să dateze tot de la vârsta de cinci ani.

Din cele câteva volume pe care le aveam în acea vreme, unul singur îmi atrăgea insistent atenţia, deşi doar printr-un singur desen, care se desfăşura pe două pagini alăturate. De fiecare dată când îl priveam, uitam de ceasurile de plictiseală nesfârşită ale după-amiezii, atent totuşi, dintr-un sentiment de vinovăţie, să deschid la altă pagină

ori de câte ori se apropia cineva. Prezenţa infirmierei sau a servitoarei era pentru mine o adevărată pacoste, greu de suportat. Visam la o viaţă care să-mi permită să-mi petrec ziua întreagă contemplând acel desen. Când deschideam cartea la locul cu pricina, palpitam, în vreme ce restul ilustraţiilor mă lăsa indiferent.

Desenul o înfăţişa pe Ioana d'Arc, călare şi cu sabia în mână. Calul avea nările fremătânde şi stârnea praful cu picioarele vânjoase din faţă. Pe armura argintie purtată de călăreţ se zărea un frumos blazon. Cu chipul plăcut şi sabia înălţată vitejeşte spre cer, se îndrepta către „moarte", sau către o ţintă purtată de-o forţă prevestitoare de rele. Eram convins că în clipa următoare va fi ucis. În mare grabă, am răsfoit paginile mai departe, în căutarea scenei morţii. Nu o dată, cărţile ilustrate îţi oferă, când nu te-aştepţi, imaginea „proximei clipe".

Odată infirmiera m-a întrebat, văzând că mă uit pe furiş la cartea pe care o deschisese, într-o doară, la pagina cu acel desen:

— Cunoşti, domnişorule, povestea tabloului de aici?

— Nu.

— Personajul pe care-l vezi seamănă cu un bărbat, nu-i aşa? În realitate, e femeie. Se spune c-a luat înfăţişare de bărbat şi a plecat la război, să lupte pentru patrie.

— E femeie?

Mă simţeam distrus. Cel pe care îl considerasem a fi „el" aflam că era „ea". Cum e cu putinţă ca acest cavaler chipeş să fie femeie? (Chiar şi în prezent nutresc o profundă şi inexplicabilă repulsie faţă de femeia deghizată în bărbat.) Înainte de toate, era ca o crudă răzbunare faţă de dulcea iluzie pe care mi-o făcusem asupra morţii „lui", întâia „răzbunare a realităţii" de care mă loveam în viaţă. Elogiul morţii unui mândru cavaler îl voi

descoperi, după ani, în următoarele versuri ale lui Oscar Wilde:

Frumos e cavalerul ce zace răpus între trestii şi fire de papură…

De atunci, am dat uitării cartea ilustrată. Nici măcar n-am mai atins-o.

Din romanul *Liturghia neagră* al lui Huysmans[3] aflăm că pornirile mistice ale lui Gilles de Rais[4], „natură predispusă, la urma urmei, păcatului plin de subtilităţi şi cruzimii extrem de elaborate“, fuseseră cultivate în timp ce urmărea cum se desfăşoară în faţa ochilor şirul de fapte incredibile ale Ioanei d'Arc, căreia i-a servit drept gardă prin edictul emis de Carol al VII-lea. Şi în cazul meu fata din Orléans şi-a adus contribuţia ei, trezindu-mi însă un sentiment contrar (de aversiune).

3. Joris-Karl Huysmans (1848-1907), scriitor şi critic de artă francez.

4. Senior feudal din Bretania (1404-1440), se dedică în cele din urmă misticismului, satanismului şi alchimiei. Executat pentru infanticid.

O altă amintire.

E vorba de mirosul transpiraţiei. Acesta mă stârnea, îmi stimula năzuinţele, mă domina…

Cu auzul încordat, distingeam bufnituri difuze, abia perceptibile, ameninţătoare. Uneori, tot mai aproape, erau însoţite de trompete şi cântece monotone de un ciudat patetism. O trăgeam pe servitoare de mână, zorind-o să meargă mai iute, cu gândul la momentul când voi sta la poartă, în braţele ei.

Pe drumul de întoarcere de la instrucţie, militarii treceau prin faţa porţii noastre. Eram mereu nerăbdător să primesc în dar câteva tuburi goale de cartuş de la soldaţii care îndrăgeau copiii. Nerăbdarea era dublată şi de o bucurie ascunsă, deoarece bunica îmi interzisese să le accept, spunând că sunt periculoase. Zgomotul înfundat al

bocancilor, uniformele murdare şi pădurea de puşti purtate pe umăr erau îndeajuns ca să farmece orice copil. Dar singurul lucru ce mă captiva, totodată motivul secret al bucuriei de-a accepta din partea lor tuburile de cartuş, era mirosul transpiraţiei pe care îl degajau.

Acel miros, amintind de briza sărată a mării şi de aerul pârjolit al ţărmului auriu, îmi asalta nările, mă îmbăta. E poate primul miros care mi-a rămas în memorie. Fără să fi fost direct legat de plăcerea sexuală, îmi trezea, pe nesimţite, dar profund, o chemare senzuală spre destinul soldatului şi tragica lui profesie, spre ţările îndepărtate pe care le va străbate şi căile care îl vor duce la moarte.

Primele lucruri pe care le-am întâlnit în viaţă au fost aceste viziuni stranii. Dintru început îmi apărură în faţa ochilor ca întruchipare a unei perfecţiuni cât se poate de ingenioase, lipsită de orice cusur. Când, peste ani, am căutat în ele izvorul conştiinţei şi faptelor mele, le-am aflat acolo, intacte în desăvârşirea lor.

Ideea despre viaţă, la care am ajuns din copilărie, nu s-a abătut niciodată de la linia predestinării propovăduite de Augustin. Deşi m-au chinuit şi mă chinuie în continuare rătăciri inutile, propriul meu determinism nu dă semne de şovăială din momentul în care le consider ca un fel de ispite ale căderii în păcat. Meniul tuturor neliniştilor de-o viaţă mi-a fost pus în faţă pe când nu eram încă în stare să-l citesc. Nu-mi rămânea decât să-mi pun şervetul şi să mă aşez la masă. Chiar faptul de-a aşterne pe hârtie această carte bizară e inclus în lista de bucate. Trebuie s-o fi avut în faţa ochilor de la început.

Perioada copilăriei e scena pe care timpul şi spaţiul se confundă ca într-un hăţiş. Ştirile din alte ţări aflate de la adulţi, fie despre erupţia unui vulcan sau despre o rebeliune armată, certurile din casă şi izbucnirile bunicii, cărora li se adăugau

întâmplările imaginare din lumea poveştilor, toate acestea aveau pentru mine valoare identică, invariabil, părând a aparţine aceleiaşi categorii. Lumea nu mi se înfăţişa mai complicată decât o construcţie din cuburi, nici aşa-zisa „societate“, în care finalmente trebuia să descind, mai strălucitoare decât universul basmelor. O delimitare pornea din zona inconştientului. Opunându-i rezistenţă, toate închipuirile scoteau la iveală, de la-nceput, deznădejdea ca o dorinţă arzătoare, deplină, în chip ciudat.

În pat, noaptea, în prelungirea întunericului care mă înconjura, urmăream cum îşi face apariţia oraşul orbitor. Nefiresc de pustiu, era plin de lumină şi taine. Toţi cei care îl vizitau se alegeau, evident, cu o pecete secretă întipărită pe chip. Reveniţi acasă la miezul nopţii, adulţii păstrau în cuvinte şi gesturi ecou de parole şi un iz francmasonic. Iar faţa le era vădit stoarsă de vlagă, încât te fereai s-o priveşti. Dacă o atingeai, parcă desluşeai culorile cu care oraşul îi sulemenise, tot aşa cum o mască de Crăciun îşi lasă pulberea de argint pe vârful degetelor cu care intră în contact.

În cele din urmă, „noaptea“ şi-a ridicat perdeaua sub ochii mei. Era scena lui Shokyokusai Tenkatsu[5]. (E vorba de perioada în care ea îşi dădea reprezentaţiile la teatrul din cartierul Shinjuku, fapt cu totul neobişnuit. Deşi scena pe care l-am urmărit evoluând pe magicianul Dante, la interval de câţiva ani, îşi dublase întinderea, acesta nu m-a surprins în acelaşi mod ca Tenkatsu la primul spectacol, cum n-a făcut-o nici circul Hagenbeck[6] de la expoziţia internaţională.)

5. Celebru jongler, de inspiraţie occidentală (1886-1944).

6. Trupă germană de circ, prezentă pentru prima oară în Japonia în martie 1933.

Cu mâini şi picioare deloc slăbănoage, îmbrăcată asemeni desfrânatei din *Apocalipsă*, se plimba în largul ei pe scenă. În mod cu totul

straniu, măreţia pretenţioasă, ca de nobil exilat, specifică prestidigitatorilor, farmecul întru câtva sumbru şi manierele de amazoană intrau într-un soi de melancolică armonie cu gătelile ieftine şi strălucirea lor îndrăzneaţă, cu machiajul abundent al acompaniatoarelor la *samisen* însoţit de fardul ce-i ajungea până la unghiile de la picioare, cât şi cu frumoasa brăţară în care erau inscrustate, proeminent, pietre preţioase false. Poate tocmai fineţea nuanţelor discordante era elementul care inducea senzaţia unică de armonie.

Îmi dădeam seama, în mod vag, că dorinţa de „a deveni Tenkatsu“ era de altă natură decât dorinţa de „a deveni şofer de car alegoric“. Diferenţa cea mai evidentă consta în aceea că în primul caz lipsea cu desăvârşire setea de „tragic“. În impulsul de a mă transforma în Tenkatsu nu mai acuzam acel amestec iritant de năzuinţă şi vinovăţie. Cu toate acestea, m-am strecurat pe furiş în camera mamei şi, abia stăpânindu-mi emoţia, am deschis dulapul de haine.

La iveală ieşi cel mai strident dintre toate kimonourile pe care le avea. Am ales unul al cărui brâu era înţesat cu trandafiri purpurii, în culori de ulei, şi mi l-am încolăcit în jurul mijlocului asemeni unui înalt dregător turc. Cu capul înfăşurat într-o eşarfă de mătase, m-am aşezat în faţa oglinzii. O bucurie nebunească îmi înflăcăra obrajii, deoarece aveam impresia că turbanul improvizat era leit cu al piraţilor din *Comoara din insulă*. Dar nu-mi isprăvisem încă treaba, greul fiind abia la început. Fiecare gest, fiecare părticică din mine, până-n vârful degetelor, trebuia să fie pregătită să zămislească mister. Mi-am strecurat oglinda de buzunar la brâu şi mi-am presărat faţa cu un strat subţire de fard. Am pus apoi mâna pe felurite obiecte ce atrăgeau atenţia ochiului, între care lanterna argintie de formă cilindrică şi stiloul gravat cu ornamente de modă veche.

În felul acesta, cu o mină solemnă, mi-am croit drum spre sufrageria bunicii. Fără a-mi mai putea stăpâni bucuria şi hazul nebun, am început să ţopăi prin odaie, strigând:

— Tenkatsu! Eu sunt Tenkatsu!

Erau de faţă bunica, ţintuită la pat, mama, un oaspete oarecare şi îngrijitoarea bunicii. Eu însă nu vedeam pe nimeni. Entuziasmul mi se concentrase asupra faptului că magiciana în care mă deghizasem se afla expusă privirii tuturor, într-un fel, întreaga atenţie fiindu-mi acaparată de propria persoană. La un moment dat, m-am uitat brusc la chipul mamei. Palidă aproape, stătea locului, absentă. Privirile ni se întâlniră, după care ea şi-a aplecat uşor pleoapele.

Înţelegeam. Simţeam lacrimi în ochi.

Ce am priceput în clipa aceea, sau ce ar fi trebuit să pricep? Să-mi fi fost sugerat atunci punctul de plecare al temei de mai târziu, „Căinţa care precede păcatul“? Sau era lecţia ce îmi arăta cât de slută pare singurătatea atunci când e privită de ochii iubirii şi, implicit, propriul meu mod de a refuza dragostea?

Servitoarea m-a înhăţat şi, condus în camera alăturată, într-o clipită am fost despuiat de travestiul scandalos, ca o găină jumulită de pene.

Pofta de a mă deghiza s-a accentuat din momentul în care am început să mă uit la filme şi m-a ţinut până în jurul vârstei de zece ani.

Într-o zi m-am dus să văd *Fra Diavolo*, un film muzical, împreună cu chiriaşul nostru student. Mult timp n-am putut uita straiele de curte ale actorului deghizat în Diavolo, cu dantela prelungă a mânecilor întoarsă. Studentul a râs dispreţuitor când i-am mărturisit că aş vrea şi eu să port astfel de haine şi o perucă asemănătoare. Ştiam însă că, în camera de serviciu, el avea obiceiul s-o imite pe Yaegakihime[7], spre hazul slujnicelor.

7. Eroină dintr-o piesă Kabuki.

După Tenkatsu, avea să mă fascineze Cleopatra. Într-o zi cu ninsoare, nu cu mult înainte de sosirea primăverii, am înduplecat un doctor, prieten de familie, să mă ducă să văd filmul cu acelaşi titlu. Spectatori erau puţini, dat fiind anotimpul. Doctorul a aţipit, cu picioarele întinse pe balustradă. Priveam de unul singur, absorbit, cum regina Egiptului se îndrepta spre Roma într-o ciudată litieră purtată de sclavi, îi urmăream căutătura umbrită de fardul ce-i acoperea în întregime pleoapele, veşmintele nepământene pe care le purta, apoi trupul de culoarea chihlimbarului, ivindu-se pe jumătate despuiat dintre covoare persane.

În mare taină, de această dată la adăpost de ochii mamei şi ai bunicii (deja simţeam în bună măsură plăcerea păcatului), m-am lăsat furat de jocul de-a Cleopatra împreună cu sora şi fratele, mai mici decât mine. Ce speranţe îmi puneam în actul de a mă travesti în femeie? Aveam să descopăr, mai târziu, aceleaşi aspiraţii la unul din împăraţii perioadei de declin al Romei, demolator al vechilor zei, la acea brută de monarh decadent, Heliogabal[8].

8. Împărat roman născut în Siria, la Emesa, şi urcat pe tron la 14 ani.

Am încheiat aşadar prezentarea a două categorii de premise. Se impune recapitularea lor. Prima o constituie gunoierul, fecioara din Orléans şi mirosul transpiraţiei soldaţilor. Iar a doua, Shokyokusai Tenkatsu şi Cleopatra.

Mai există una despre care trebuie să vorbesc.

Citeam cu nesaţ orice carte de poveşti pe înţelesul unui copil, dar nici o prinţesă nu mi-a căzut vreodată cu tronc. Iubeam doar prinţii. De cei ucişi sau cărora destinul le pregătise moartea mă îndrăgosteam şi mai mult, iar pe tinerii răpuşi îi iubeam fără excepţie.

Un lucru însă nu pricepeam. De ce oare, din toate basmele lui Andersen, numai tânărul chipeş din *Spiriduşul din trandafir* şi-a lăsat adânc umbra în inima mea, personajul înjunghiat şi decapitat de satârul unui nemernic în clipa în care săruta trandafirul dăruit de iubită ca amintire? Cum se face că din atâtea povestiri ale lui Wilde mă încânta doar scena din *Pescarul şi sufletul său*, în care trupul neînsufleţit al pescarului e adus la mal strângând sirena la piept?

Fireşte că eram îndeajuns de ataşat şi de alte lucruri nevinovate. Îmi plăcea *Povestea privighetorii* a lui Andersen, mă bucurau de asemenea şi multe din cărţile de benzi desenate pentru copii. Dar nu eram în stare să-mi înfrâng atracţia spre moarte, noapte şi sânge din adâncul inimii.

Spectrul „prinţului muribund“ m-a urmărit insistent. Cine ar putea să-mi explice de ce mă încerca atâta delectare atunci când, în imaginaţie, puneam în legătură înfăţişarea despuiată a prinţilor, îmbrăcaţi în acei pantaloni strâmţi, cu moartea lor crudă? Am dat peste un basm maghiar sugestiv în această privinţă. Ilustraţia care îl însoţea, extrem de realistă şi tipărită în culori naturale, mi-a captivat sufletul timp îndelungat.

Prinţul era înfăţişat acolo în pantaloni negri strâmţi, jachetă trandafirie brodată cu firet de aur, manta bleumarin cu căptuşeala purpurie întoarsă la mâneci şi o curea verde-aurie petrecută peste mijloc. Coiful verzui, sabia stacojie şi tolba de piele vopsită în verde reprezentau armele pe care le avea asupra sa. În mâna stângă, vârâtă într-o mănuşă albă din piele, ţinea arcul, iar cu dreapta atingea vârful unui copac secular, privirea gravă şi plină de vigoare fiindu-i îndreptată spre gura înfricoşătoare a dragonului pregătit să-l atace. Pe chip i se citea hotărârea de a-şi da viaţa. Dacă soarta ar fi făcut să iasă victorios din lupta împotriva dragonului, puterea de seducţie

exercitată asupra mea s-ar fi înjumătăţit cu siguranţă. Dar din fericire îi era hărăzit să moară.

Nu era însă vorba, din păcate, de destinul unei morţi definitive. Ca să-şi salveze surioara şi să-şi ia drept mireasă o prinţesă fermecată, moartea avea să-l încerce de şapte ori, ca tot de atâtea ori să reînvie şi să ajungă în cele din urmă a se bucura de fericirea izbânzii, datorită forţei miraculoase a diamantului pe care îl ţinea în gură. În desenul din dreapta era înfăţişată scena premergătoare morţii dintâi, provocată de muşcătura dragonului. Mai apoi, „un păianjen uriaş, căruia îi căzuse pradă, îi injectă în tot trupul un lichid otrăvitor şi îl devoră, înghiţindu-l“, după care sfârşi înecat, ars de pârjol, înţepat de viespi, muşcat de şerpi, prăvălit într-o groapă din care ieşeau la iveală vârfurile ascuţite a nenumărate săbii enorme înfipte acolo una lângă alta, sau lovit de o ploaie de pietre.

Cu deosebită minuţie e relatat mai ales pasajul în care „moare muşcat de balaur“:

„Balaurul îl făcu fărâme, într-o clipită. Prinţul nu mai putea de durere, dar suportă chinul până la capăt, când, ca din senin, bucăţele cum era, îşi redobândi vechea înfăţişare şi sări afară din gura lighioanei, cu sprinteneală. Pe trup n-avea nici măcar o singură zgârietură. Balaurul se făcu una cu pământul, dându-şi suflarea pe loc.“

Am recitit această parte de sute de ori. Ceea ce îmi părea a fi un neajuns impardonabil era afirmaţia că „pe trup n-avea nici măcar o singură zgârietură“. Ori de câte ori ajungeam aici cu lectura, mă simţeam trădat de autor, convins că acesta comisese o gravă eroare.

Întâmplător, am făcut o descoperire, anume aceea de a citi pasajul acoperind cu mâna de la „ca din senin“ până la „Balaurul“. Se ajungea astfel la întruchiparea poveştii ideale, cu următorul conţinut:

„Balaurul îl făcu fărâme, într-o clipită. La rându-i, prinţul nu mai putea de durere, dar suportă

chinul până la capăt, când se făcu una cu pământul, dându-şi suflarea pe loc.“

S-ar putea ca o asemenea intervenţie asupra textului să contravină logicii adulţilor. Şi totuşi, cenzorul acesta, un copil arogant, încântat de propriile gusturi, nu s-a învrednicit să renunţe la contradicţia evidentă dintre „bucăţele cum era“ şi „se făcu una cu pământul“, deşi o va fi sesizat.

Pe de altă parte, nu o dată mă lăsam pradă bucuriei de a-mi închipui că mor în luptă sau sunt ucis. Cu toate acestea, moartea mă înfricoşa în mai mare măsură decât pe alţii. Atunci când, după ce cu o zi înainte o chinuisem pe servitoare până s-o fac să izbucnească în plâns, vedeam că îmi aduce micul dejun cu chipul numai zâmbet, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, încercam să-i ghicesc gândurile ascunse de expresia feţei. Eram sigur că surâsul ei mefistofelic izvora din convingerea că are şanse considerabile de victorie. Ca să se răzbune pe mine, probabil că îşi pusese în gând să mă otrăvească. Eram copleşit de spaimă. Otrava, fără-ndoială, mi-o va fi strecurat în supa de soia. În dimineţile în care adulmecam această primejdie nu mă atingeam de supă, dar, triumfător, îi aruncam uneori priviri pline de înţeles după ce-mi isprăveam masa. Rămasă locului, parcă dezamăgită în faţa eşecului încercării de-a mă otrăvi, servitoarea se uita cu regret la supa de soia, rece de-a binelea, ba chiar şi cu câteva ochiuri de grăsime plutind pe deasupra.

Ca să-mi protejeze constituţia bolnăvicioasă, şi grijulie totodată să nu deprind obiceiuri rele, bunica îmi interzisese să mă joc cu băieţii din vecini, motiv pentru care, în afara infirmierei şi servitoarei, nu aveam ca parteneri de joacă decât trei fetiţe din cartier, alese de ea însăşi. Zbenguiala noastră trebuia să fie chiar mai liniştită decât le stătea în obicei fetiţelor, pentru că cel mai mic zgomot – trântit de uşă, suflat în trompetă sau orice sunet mai deosebit – îi provoca bunicii

nevralgii. Preferam să citesc de unul singur, să mânuiesc cuburile, să mă cufund în reverii la voia-ntâmplării sau să desenez. Când mi s-au născut sora şi fratele, tata avu grijă (n-au mai fost lăsaţi pe mâna bunicii, ca mine) să fie crescuţi liberi, ca orice copil. Nu le invidiam însă în mod deosebit nici libertatea, nici sălbăticia.

Cu prilejul vizitei la una dintre verişoare, aveam să înţeleg cum stau lucrurile. Până şi mie mi s-a pretins atunci să fiu „băiat“. În casa verişoarei – să zicem că o chema Sugiko – primăvara devreme, pe când aveam şapte ani şi mă aflam la un pas de primul an de şcoală, s-a întâmplat ceva memorabil. Influenţată de laudele mătuşilor la adresa mea, „ce mare s-a făcut băiatul!“, bunica – ea fiind cea care mă adusese în vizită – îmi făcu un favor deosebit în privinţa mâncării cu care urma să fiu servit. Până în acel an nu mă lăsase să mă ating de „peştele cu piele albastră“, speriată de frecventele cazuri de autointoxicaţie, de care am mai pomenit. Singurii peşti cunoscuţi mie pe atunci erau cei cu carne albă, precum caracuda, calcanul şi plătica, iar prin cartofi se înţelegea piureul dat prin strecurătoare, dulciurile se rezumau la biscuiţi, napolitane şi prăjiturele uscate, cele din boabe de fasole cu zahăr fiindu-mi interzise, iar dintre fructe nu cunoşteam decât merele tăiate felioare şi mandarinele în cantităţi infime. Primul „peşte albastru“ de care aveam parte acum, e vorba de macrou, l-am mâncat cu rară plăcere. Gustul său delicios avea semnificaţia acordării uneia din calităţile omului mare, dar de fiecare dată când îmi aminteam de acest detaliu mă încerca o senzaţie de disconfort şi neliniște – neliniştea de a deveni adult – a cărei apăsare nu puteam să n-o resimt, uşor amară, pe vârful limbii.

Sugiko era un copil sănătos şi plin de viaţă. Când rămâneam peste noapte în casa lor, în aceeaşi cameră şi cu patul alăturat, o priveam cu admiraţie şi uşoară invidie cum adoarme de îndată ce pune

capul pe pernă, ca o maşină de dormit, în vreme ce eu rămâneam treaz ore în şir. Acolo mă simţeam incomparabil mai liber decât acasă. Presupuşii duşmani care m-ar fi putut răpi – părinţii, într-un cuvânt – nefiind de faţă, bunica mă lăsa să-mi fac de cap, uşurată de corvoada de a fi mereu cu ochii pe mine.

Cu toate acestea, nu m-am putut bucura prea mult de libertate. Ca un suferind aflat la primii paşi după boală, aveam o senzaţie de constrângere, de parcă mi s-ar fi impus o obligaţie nevăzută. Pe deasupra, aici mi se cerea, tacit, un comportament de băiat. Îşi făcea debutul, astfel, o reprezentare contrară vrerii mele. Din acel moment am început să devin conştient, încet-încet, de mecanismul prin care ceea ce în ochii altora se oglindea drept teatru din partea mea era semn al nevoii de a mă întoarce la propria natură, în vreme ce tocmai reflectarea mea firească în privirile celorlalţi corespundea teatrului pe care eu însumi îl puneam în scenă.

Spectacolul acesta involuntar m-a determinat să propun jocul „de-a războiul“. Pentru că ceilalţi combatanţi erau fete, Sugiko şi o a doua verişoară, nu s-a dovedit a fi cea mai fericită alegere. În plus, amazoanele nu păreau prea încântate. Ideea îmi venise dintr-un simţ al datoriei întors pe dos, care îmi dicta că trebuie să le pun cât de cât în încurcătură, nu să mă gudur pe lângă ele cântându-le în strună.

Când în casă, când afară, ne-am continuat jocul stângaci de-a războiul pe înserate, plictisindu-ne şi unii, şi alţii. Dintr-un tufiş răsuna glasul lui Sugiko, imitând rafala sacadată a unei puşti automate, „poc, poc, poc“. Mă gândeam c-a sosit timpul să încheiem ostilităţile. Furişat în casă, în clipa în care dădui cu ochii de războinica aflată pe urmele mele cu rafala pe buze, m-am apucat cu mâinile de piept înainte de-a mă prăbuşi lat în mijlocul camerei de oaspeţi.

— Prinţulică, ce-ai păţit?

Amazoanele se apropiară, cu chipul preocupat. Cu ochii închişi şi mâinile nemişcate, le-am răspuns:

— Am murit în luptă, după cum vedeţi.

Mă delectam cu bucuria de a mă închipui prăbuşit grămadă la pământ. Era o nespusă plăcere pentru mine să mă ştiu împuşcat şi pe moarte. Chiar dacă un glonţ m-ar fi nimerit într-adevăr, mă gândeam că n-o să mă doară…

Anii copilăriei…

Dau peste una dintre imaginile acelui timp, ca un simbol. Pentru mine, cel de acum, acea imagine pare să întruchipeze însăşi copilăria. Când am înregistrat-o, copilăria îmi întindea mâna în semn de rămas-bun, părăsindu-mă. Întregul meu timp lăuntric se înălţa din mine şi, zăgăzuit în faţa acestui tablou, îi copia personajele, gesturile şi sunetele, iar odată copia făcută, originalul se topea, mistuit în timp, tot ce îmi rămânea fiind o unică reproducere, cu alte cuvinte doar împăierea exactă a propriei mele copilării, presimţeam aceasta. Câte o întâmplare asemănătoare îi este rezervată copilăriei fiecăruia, cu siguranţă. Doar că de cele mai multe ori trece neobservată, pentru că îmbracă forme insignifiante pe care cu greu le-ai putea numi întâmplare.

Imaginea era următoarea:

Într-o bună zi, o trupă ce lua parte la o sărbătoare de vară a năvălit prin poarta casei noastre.

Din cauza picioarelor ei bolnave, dar şi de dragul meu, bunica îi înduplecase pe protagonişti să facă în aşa fel încât procesiunea care străbătea oraşul să se abată pe la noi. Deşi traseul iniţial era altul şi ocolul era mare, prin grija celui care o conducea, procesiunea trecea an de an prin faţa casei noastre.

Împreună cu restul familiei, stăteam la poartă. Din fier forjat şi cu arabescuri, poarta era larg

deschisă, iar caldarâmul din preajmă fusese stropit cu apă. Sunetul ezitant al tobelor se auzea tot mai aproape.

Peste agitaţia incoerentă din jur se distingeau tot mai limpede şi frânturi din cântecul plin de jale al cărăuşilor de cherestea, anunţând tema principală a ceea ce părea o zarvă nedesluşită. Totul părea învăluit în tristeţea întâlnirii extrem de vulgare dintre om şi veşnicie, întâlnire posibilă doar printr-un act de pioasă imoralitate. În încâlceala sonoră compactă se desluşeau uneori sunetul metalic al cârjei preoţeşti din fruntea alaiului, bătăi înfundate de tobă şi îndemnurile amestecate ale celor care purtau pe umeri palanchinul votiv. Mă simţeam aproape sufocat de emoţie (de atunci încolo, speranţa cea mai ardentă aveam să mi-o pun nu atât în bucurie, cât mai degrabă în suferinţă). Preotul shintoist purta, în afara cârjei, şi o mască de vulpe. În clipa în care ochii aurii ai acestui animal misterios mă fixară în trecere cu privirea, de parcă ar fi vrut să mă vrăjească, m-am agăţat de poalele cuiva din familie aflat în apropiere, gata s-o iau la sănătoasa cu primul prilej din pricina bucuriei vecină cu teama pe care mi-o provocase alaiul aflat în mişcare la un pas distanţă. Aşteptasem cu atâta nerăbdare evenimentul, în mintea mea împodobit deja excesiv cu plăsmuiri anticipate, încât în cele din urmă nu mi-a mai rămas altă soluţie decât fuga. Într-un târziu îşi făcu apariţia, cărată pe umeri, cutia de colectă împrejmuită de *shimenawa*[9], apoi palanchinul copiilor, sprinten, urmat, tot mai aproape, de marele palanchin votiv, în întreaga-i solemnitate, amestec de auriu şi de negru. Zărit de departe, fenixul de aur din vârf, ca o pasăre lăsată în voia valurilor, se mişca în balans orbitor odată cu tumultul din jur, provocându-ţi o stare de nelinişte vioaie. În imediata apropiere a marelui palanchin, doar acolo, plutea atmosfera de acalmie densă şi otrăvitoare proprie aerului tropical, sprijinită parcă

pe umerii dezgoliţi ai tinerilor, în tremur sufocant şi cu indolenţă răuvoitoare. Sfoara groasă, împletire de alb şi de roşu, balustrada, amestec de lac negru şi aur, împreună cu uşa aurie ermetic închisă zăgăzuiau înăuntru ceva mai mult de un metru pătrat de beznă deplină – o noapte goală, fără conţinut şi perfect pătrată, zgâlţâită în toate direcţiile şi domnind, în văzul lumii, în plină zi de început de vară, sub cerul senin.

9. Frânghie ce delimitează spaţiile sacre, protejându-le de maculare.

Palanchinul ajunse în faţa noastră. Îmbrăcaţi la fel, tineri cu pieptul aproape dezgolit mărşăluiau mai departe în pas clătinat, încât puteai jura că povara însăşi era beată criţă. Picioarele li se împleticeau, iar privirea le era aţintită spre altă lume. Unul dintre ei se foia de colo-colo în jurul trupei, cu un imens evantai în mână, strigând cât îl ţineau puterile ca să-i îmboldească pe ceilalţi. Din când în când palanchinul se lăsa într-o rână, ca apoi un urlet ca de nebun să-i redea echilibrul.

Deodată, din voinţa unei forţe anume, ghicită parcă de-ai casei, m-am trezit împins înapoi de mâna adultului de care mă agăţasem, la distanţă de trupa aflată aparent pe acelaşi traseu de până atunci. „Păzea!“, urlă careva. Ce s-a întâmplat în continuare, nu ştiu. Am luat-o la fugă prin grădina din faţa casei, tras de mână. De intrat, am intrat înăuntru prin uşa din spate.

Am urcat repede la etaj, însoţit de cineva. Din balcon, urmăream cu suflarea tăiată cum se prăvale în grădină alaiul palanchinului, neagră avalanşă.

Multă vreme am reflectat la forţa care i-ar fi putut împinge la o asemenea pornire. Nu-i înţelegeam resortul. Cum să-mi pot închipui că zeci de tineri şi-au pus în gând să se prăbuşească, laolaltă, în curtea noastră?

Plantele, frumuşel călcate în picioare. Sărbătoare, într-adevăr! Grădina din faţa casei, de

care eram sătul până peste cap, şi-a schimbat complet înfăţişarea. Palanchinul îi străbătuse fiecare colţişor, peste tufele ce trosneau spintecate de greutatea paşilor. Nici măcar nu-mi dădeam seama ce se întâmplă. Sunetele se neutralizau reciproc, în alternanţa dintre zgomotele asurzitoare, fără sens, şi liniştea îngheţată. Culorile, şi ele – auriu, roşu, violet, verde, galben, albastru, alb – ţâşneau cu vigoare în intervale monocrome, când totul părea dominat de o singură nuanţă, fie roşu, fie auriu.

Un singur lucru notabil m-a luat prin surprindere, umplându-mi inima de o durere tăioasă. Era expresia, de suprem desfrâu şi extaz nedisimulat, întipărită pe chipul celor care purtau palanchinul pe umeri…

Capitolul 2

Se împlinea un an de când nu-mi dădea pace grija copilului care se vede stăpân pe o jucărie nemaivăzută. Aveam doisprezece ani pe atunci.

Cu fiecare ocazie, jucăria îşi sporea volumul, lăsându-mă să înţeleg că, folosită cum se cuvine, poate deveni extrem de interesantă. Cum însă nu era prevăzută cu instrucţiuni de utilizare, eram pus în încurcătură ori de câte ori dădea semne că vrea să se joace cu mine. Creştea în mine, uneori, pe măsură, sentimentul de umilire şi nerăbdare, ba chiar şi impulsul de a o răni. Nu-mi rămânea însă finalmente altceva de făcut decât să mă supun ei, privind impasibil cum jucăria cu chip rebel se desfăşoară, mărturisindu-mi dulci secrete.

Am devenit apoi curios să aflu, dincolo de orice prejudecată, care îi erau înclinaţiile. Am descoperit astfel că dispunea deja de rigoare şi preferinţe stabile. Interesul îi era acaparat, pe lângă amintirile din copilărie, de tinerii goi văzuţi vara la mare, de înotătorii din bazinul de lângă templu, de soţul cu pielea smeadă al verişoarei sau de eroii temerari ai nenumăratelor romane de aventuri, trecând de la unul la altul, pe rând. Până acum îi confundasem, pe toţi, cu restul categoriilor poetice întâlnite.

La rându-i, şi jucăria începea să-şi arate preocuparea faţă de moarte, sânge şi trup. Pozele cu luptători *sumo* din a patra categorie, cu muşchi tari, mai puţin buhăiţi, desenele înfăţişând fie soldaţi împuşcaţi, cu dinţii strânşi de durere şi mâinile duse la pieptul uniformei pline de sângele prelins, fie tineri samurai făcându-şi harakiri, sau scenele unor crunte dueluri, toate descoperite pe coperţile revistelor de povestiri istorice împrumutate pe ascuns de la studentul chiriaş, aveau darul să stârnească imediat curiozitatea

jucăriei. Dacă nu-i cel mai potrivit cuvânt, „curiozitatea“ poate fi înlocuită de „iubire“ sau „poftă“.

Pe măsură ce înţelegeam toate acestea, percepţia plăcerii avea să funcţioneze, treptat, în mod conştient şi programatic. Am ajuns la selecţie şi organizare. Când mi se părea că ilustraţiile copertelor sufereau în ceea ce priveşte compoziţia, le copiam mai întâi cu creioane colorate, după care le aduceam corecţiile cuvenite. În felul acesta am procedat cu imaginea unui tânăr acrobat, îngenuncheat de glonţul care îi străpunsese pieptul, la fel şi cu cea a unui echilibrist prăbuşit de pe sârmă, cu ţeasta despicată şi faţa scăldată în sânge. Le-am ascuns însă pe un raft al bibliotecii. Teama că cineva ar putea da peste ele îmi distrăgea atenţia până şi în timpul lecţiilor de la şcoală, din care nu mai reţineam mare lucru. Pe de altă parte, nu mă lăsa inima nici să le distrug în pripă, dat fiind ataşamentul jucăriei faţă de ele.

Jucăria mea nesupusă îşi petrecea astfel zilele în zădărnicie, fără a-şi atinge scopul secundar – al „obiceiului rău“ –, că de cel principal nici nu putea fi vorba.

În jur s-au schimbat multe. Familia s-a mutat din locuinţa în care m-am născut, în două case aflate la mică distanţă una de alta, într-un alt cartier. Una era ocupată de bunici şi de mine, cealaltă de părinţi împreună cu fratele şi sora mai mică. Formam astfel două familii separate. Între timp tata călători în străinătate, străbătând câteva ţări europene în misiune oficială. Ei s-au mutat apoi din nou, prilej pentru tata să ajungă la hotărârea târzie de a mă recupera, lucru înfăptuit după despărţirea de bunica, o scenă demnă de „noua tragedie“, susţinea el. Ca să ajung la casa unde rămăseseră bunicii trebuia să trec prin câteva gări şi staţii de tramvai. Cu fotografia mea în braţe, bunica nu se mai oprea din plâns, iar atunci când nu-mi ţineam promisiunea să înnoptez la ei o dată

pe săptămână suferea pe loc un atac. La treisprezece ani aveam o iubită de şaizeci, plină de dragoste pentru mine.

Între timp tata s-a transferat cu serviciul la Osaka.

Într-una din zile, profitând de faptul că eram scutit de şcoală din cauza răcelii, am ales câteva albume de artă, suvenire din călătoriile prin străinătate ale tatei, şi le-am examinat cu multă atenţie în camera mea. M-au fascinat, înainte de toate, fotogravurile sculpturilor greceşti incluse în ghidul muzeelor de artă din câteva oraşe italiene. Dintre picturile celebre, preferam reproducerile fotografice în alb-negru dacă era vorba de nuduri, singurul motiv fiind probabil aparenţa unei mai evidente apropieri de realitate.

Vedeam pentru prima dată un album de felul celui pe care îl ţineam acum în mână, pentru că tata, calic din fire, îl ascunsese într-un dulap, nu care cumva să-l păteze mâinile vreunuia din copii (dar şi de teamă – ce calcul greşit! – să nu mă las sedus de nudul pictat al femeilor), deşi interesul meu era oricum mai mare faţă de coperţile revistelor de povestiri istorice. Am răsfoit puţin cât mai rămăsese din volum, spre stânga, ca să descopăr într-un colţ de pagină un portret parcă înadins aşezat acolo ca să mă aştepte.

Era *Sfântul Sebastian*[10] al lui Guido Reni[11], expus în Palazzo Rosso din Genova.

10. Martir creştin de la sfârşitul secolului al III-lea.

11. Pictor italian (1575-1642).

Drept cruce îi servea trunchiul negru, puţin înclinat, al unui copac, încadrat de fundalul închis al cerului în amurg şi un crâng lugubru, amintind de Tizian. Un tânăr neasemuit de frumos zăcea legat de trunchiul acela, despuiat. Îşi ţinea mâinile încrucişate, iar funia ce-i lega mâinile se făcea una cu copacul. Noduri nu se zăreau, doar o bucată de

pânză albă petrecută lejer la brâu, acoperindu-i trupul gol.

Chiar şi eu îmi dădeam seama că era vorba de scena unui martiraj. Dar acest Sebastian, zugrăvit de un adept al eclectismului estetizant din Renaşterea târzie, avea mai degrabă un accentuat iz păgân în trupul amintind de Antinous[12], impresie creată de lipsa urmelor de suferinţă pe chip şi de uzură a trupului imprimate de-a lungul anilor de misionarism caracteristice altor sfinţi. Nu iradia altceva decât tinereţe, lumină, frumuseţe şi bucurie a firii.

12. Tânăr chipeş aflat în graţiile împăratului Hadrian (110?-130).

În contrast cu planul secund, crepuscular, trupul său gol, de un alb fără seamăn, strălucea. Braţele vânjoase, de oştean deprins a mânui arcul şi sabia, le avea ridicate într-un unghi cât se poate de firesc, cu încheieturile legate cruciş chiar deasupra frunţii. Capul şi-l ţinea uşor ridicat, iar ochii, deschişi în pace profundă, căutau spre gloria cerească. Pieptul semeţ, abdomenul supt şi mijlocul puţin contorsionat trădau nu durere, ci o plăcere languroasă, adăstând ca o aură muzicală. Să nu fi avut înfipte adânc cele două săgeţi, la subsuoara stângă şi în dreapta abdomenului, ai fi zis că-i un atlet roman, la lăsarea serii, sprijinit de-un pom, să-şi odihnească oasele frânte de oboseală.

Săgeţile muşcau din carnea încordată a tinereţii pătrunse de mireasmă, i-o ardeau din interior cu flăcări de bucurie şi durere supremă. Vărsare de sânge nu se zărea, nici puzderia de săgeţi din alte reprezentări ale lui Sebastian, doar două lăsându-şi umbra graţioasă şi calmă pe pielea sa marmoreană, asemeni umbrelor de ramuri căzute pe trepte de piatră.

La toate aceste gânduri şi observaţii am ajuns însă mai târziu.

În clipa în care ochii mi-au căzut pe acest tablou, întreaga mea existenţă fu zdruncinată de un soi de bucurie eretică. Sângele mi s-a învolburat, mădularul mi s-a umflat de mânie. Ajuns la dimensiuni enorme, gata să plesnească, palpita indignat şi îmi reproşa ignoranţa, aşteptând cu mai multă ardoare decât oricând să acţionez. Pe neştiute şi de nimeni învăţată, mâna se puse în mişcare. Din adâncul făpturii simţeam asaltul unei înflăcărări obscure, urcând tot mai iute. Ţâşni, deodată, însoţită de-o senzaţie orbitoare de beţie…

La puţină vreme m-am uitat, stânjenit, în jurul mesei la care mă aflam. În lumină, arţarul de la fereastră se răsfrângea peste albumul de artă, călimara de cerneală, manuale, dicţionare şi caiete. Jetul albicios împroşcase literele aurii de pe coperta manualelor, călimara şi un colţ de dicţionar. Parte din stropi se scurgeau, alene, parte străluceau, mat, ca ochii peştilor morţi… Albumul am reuşit să-l salvez, din fericire, cu un gest rapid.

Aceasta era prima mea *ejaculatio*[13] şi, totodată, prima exersare a „obiceiului rău“, stângace şi spontană.

13. Ejaculare (lat.).

O coincidenţă interesantă face ca Hirschfeld[14] să fi socotit picturile înfăţişându-l pe Sfântul Sebastian ca fiind de prim rang între operele de artă apreciate în mod deosebit de către pervertiţi. Faptul e de natură să sprijine presupunerea că în majoritatea cazurilor, îndeosebi când e vorba de persoane născute ca atare, de cele mai multe ori impulsul spre perversiune se întrepătrunde cu cel sadic, fiind greu de separat unul de altul.

14. Magnus Hirschfeld (1868-1935), sexolog german, a studiat îndeosebi homosexualitatea. Lucrarea lui fundamentală: *Sexual Pathologie.*

Despre Sfântul Sebastian se spune că s-a născut la mijlocul secolului al III-lea, scurta existenţă

încheindu-şi-o martirizat la treizeci şi ceva de ani, după ce fusese şeful Gărzilor Pretoriene ale armatei romane. Se crede că ar fi murit în anul 288 d. Chr., pe timpul domniei împăratului Diocleţian. Ridicat de jos prin propriile sale puteri, Diocleţian, care pătimise destule în viaţă, era respectat pentru spiritul lui tolerant. Dar Maximian, asociatul său la împărăţie, care îi ura pe creştini, l-a condamnat la moarte pe tânărul african Maximilianus pentru sustragerea de la serviciul militar, act izvorât din iubirea de pace a creştinului. Aceleaşi convingeri religioase îl vor pierde şi pe centurionul Marcellus. Într-un asemenea context istoric poate fi înţeles şi martiriul Sfântului Sebastian.

Şef al gărzilor de corp, acesta trecuse pe ascuns la creştinism, aducând alinare celor de aceeaşi credinţă aruncaţi în temniţă şi convertindu-i pe mulţi alţii, între care şi capul cetăţii. Date în vileag, aceste fapte i-au atras condamnarea la moarte din partea lui Diocleţian. O văduvă pioasă, venită să-i îngroape trupul abandonat străpuns de nenumărate săgeţi, îl găsi cald încă. Bine îngrijit, reveni la viaţă. Dar, la scurtă vreme, îl sfidă iarăşi pe împărat, aruncând vorbe profanatoare la adresa zeilor romani. Bătaia cu ciomegele la care fu supus de data aceasta drept răsplată l-a ucis de-a binelea.

Tema învierii din aceasta legendă nu reprezintă altceva decât nevoia de „miracol“. Cine ar putea să revină la viaţă odată străpuns de atâtea săgeţi?

Pentru o mai profundă înţelegere a naturii sfâşietoarei plăceri senzuale care mă încerca, înşirui mai jos un text liric în proză scris mulţi ani mai târziu, încă neterminat.

Sfântul Sebastian (poem în proză)

De la fereastra sălii de clasă am descoperit într-o zi un copac, nu foarte înalt. Privindu-l, simţeam o tresărire în piept. Era uluitor de frumos. Rotund, forma un triunghi bine croit deasupra ierbii, crengile întinse simetric la stânga şi dreapta

susţinându-i, ca un sfeşnic, conturul greoi sub care se ivea, neclintit, trunchiul asemănător unui piedestal negru, de abanos. Desăvârşit în splendoare, dar şi fără a-şi pierde acel aer de neglijenţă rafinată a „naturii“, se înălţa în tăcere, senin, de parcă ar fi fost propriul său creator. Era, cu siguranţă, şi „creaţie“. Una muzicală, poate. O lucrare de cameră compusă de un maestru german. Muzică sacră, răsunând ca o împletire de motive solemne şi nostalgice în tapiseria bucuriei netulburate, de sorginte religioasă…

Vedeam o anumită semnificaţie în asemănarea formei copacului cu muzica, iar în momentul când legătura lor, tot mai strânsă şi profundă, m-a frapat, emoţia miraculoasă şi greu de descris pe care o resimţeam nu se dovedi, deloc surprinzător, lirică, ci de natură comună cu beţia aceea întunecată, adesea întâlnită în relaţia dintre religie şi muzică.

„Oare nu-i acesta copacul?“ m-am întrebat, brusc. „Copacul pe care tânărul sfânt stătea legat cu mâinile la spate, şuvoaie de sânge divin picurându-i pe trunchi, ca stropii după ploaie? Copacul din Roma, de care şi-a frecat în agonie şi spasme carnea tânără – poate ultima mărturie a tuturor plăcerilor şi durerilor de pe pământ – dogorind în chinul sfârşitului?“

Conform celor consemnate în cronica martiriului, pe când Diocleţian visa la o putere nestăvilită, precum zborul de neoprit al păsărilor, tânărul şef al gărzilor – privire de rebel, nesimţitoare ca marea, şi trup mlădios amintind de faimosul sclav din răsărit cândva iubit de împăratul Hadrian – fu arestat pentru faptul de a fi slujit unui zeu oprit. Era frumos şi semeţ. Purta mereu prins la coif crinul alb dăruit în fiecare dimineaţă de fecioarele din cetate. Când şi-l strecura în păr, în clipele de răgaz din timpul instrucţiei severe, floarea se încovoia graţios

odată cu unduirea bărbătească a şuviţelor, precum gâtul unei lebede.

Nimeni nu-i cunoştea locul naşterii, nici meleagurile de pe unde va fi venit. Oamenii însă aveau presimţiri. Presimţeau că tânărul cu trup de sclav şi chip de prinţ e trecător prin aceste locuri, că acest Endymion[15] e păstorul, ales să-şi îndrume turma spre cea mai verde păşune.

15. Tânăr chipeş din mitologia greacă.

Câteva dintre fecioare erau convinse c-a venit dinspre mare. Pentru că din piept îi răsuna vuiet de valuri, iar în adâncul ochilor îi apărea, de neşters, linia orizontului misterios pe care marea îl lasă amintire celor născuţi pe ţărmul ei şi obligaţi de soartă să plece. Pentru că avea suspinul fierbinte, cu mirosul algelor aduse la mal.

Frumuseţea lui Sebastian – tânărul căpitan al gărzilor – nu era sortită oare morţii? Femeile sănătoase ale Romei, cu simţurile cultivate de savoarea cărnii însângerate şi gustul băuturilor ce îţi zguduiau oasele, nu-l iubeau tocmai pentru că-i ghiciseră din timp nefericitul destin, înainte ca el însuşi să şi-l fi cunoscut? Pe sub carnea albă sângele îi curgea mai iute şi mai sălbatic decât de obicei, aşteptând să ţâşnească prin despicăturile deschise când, nu peste multă vreme, îi va fi sfârtecată. Era cu neputinţă ca femeile să nu audă dorinţa arzătoare a unui astfel de şuvoi.

Nu-i vorba de o soartă nefericită. Cu nici un chip. Era ceva mai funest şi trufaş. Strălucitor chiar, s-ar putea spune.

În viaţă fiind, chinul morţii îi va fi trecut ca un fulger prin faţa ochilor nu o dată, în timpul celui mai dulce sărut.

Vag, el însuşi îşi prevedea destinul. Presimţea că în cale nu-l aştepta altceva decât martiriul, că tocmai semnul acesta al nenorocirii îl deosebea de vulg.

Cu multe treburi militare de dus la bun sfârşit, în acea dimineaţă Sebastian s-a sculat cu noaptea în cap. Visul pe care l-a avut în zori stăruia încă – se făcea că pe piept i se adunaseră mai multe coţofene prevestitoare de rele, acoperindu-i gura cu aripile fâlfâitoare. Dar patul sărăcăcios pe care se întindea noapte de noapte ar fi trebuit să-l ispitească mereu să viseze marea, deoarece avea mirosul algelor aduse la mal.

În vreme ce îşi punea armura, zăngănind agasant din toate încheieturile, urmărea de la geam apusul constelaţiei Mazaroth[16] *pe cerul întins deasupra pădurii din jurul templului, în depărtare. Ori de câte ori se uita la edificiul acesta păgân plin de măreţie, în privire avea o expresie de dispreţ aproape vecin cu durerea, demnă de el. Murmură numele Dumnezeului unic şi două, trei versete divine. Glasul abia perceptibil, multiplicat înmiit de ecou, reveni ca un urlet impunător chiar din direcţia templului, dinspre şirurile de coloane ce secţionau în bucăţi cerul înstelat. Părea zgomotul iscat de năruirea unei grămezi bizare, reverberând până la stele. Zâmbi. Îşi coborî apoi privirea ca de obicei, prin întuneric, şi desluşi grupul de fecioare venind pe ascuns spre adăpostul unde se afla, pentru rugăciunea de dimineaţă, fiecare în mână cu câte un crin, încă adormit…*

16. Denumire de constelaţie din epoca Vechiului Testament.

Eram în anul doi de gimnaziu, în plină iarnă. Ne deprinseserăm cu pantalonii lungi, cu limbajul direct (în ciclul primar învăţătorul ne obliga să ne adresăm unul altuia adăugând numelui un sufix de politeţe, *-san*; n-aveam voie să purtăm şosete, cu genunchii la vedere, nici măcar în plină vară, cea mai mare bucurie adusă de nădragii cu cracul lung fiind aceea că scăpam de strânsoarea elasticului de la ciorapi), cu bunul obicei de a batjocori profesorii sau a ne cinsti reciproc la clubul

ceaiului, cu jocul de-a jungla în pădurea din jurul şcolii şi cu viaţa de internat. Aproape obligatorie pentru anul unu şi doi de gimnaziu, aceasta din urmă îmi era însă necunoscută, deoarece părinţii, grijulii, mi-au obţinut scutire sub pretextul constituţiei bolnăvicioase. Dar motivul principal era înlăturarea posibilităţii deprinderii unor proaste obiceiuri.

Cei care locuiau la domiciliu în timpul anului şcolar erau puţini. Numărul lor restrâns a mai sporit cu unul începând din ultimul trimestru al anului doi. Era vorba de Omi. Fusese dat afară din internat pentru purtare violentă. Dacă până atunci nu i-am dat prea mare atenţie, m-am trezit brusc că nu-mi mai puteam desprinde ochii de pe el din momentul aplicării acelui veritabil stigmat de „delincvenţă“, datorat eliminării.

Un prieten bondoc şi binevoitor s-a apropiat odată de mine, chicotind. La fiecare apariţie de felul acesta era cu siguranţă stăpân al unui secret.

— Vreau să-ţi spun ceva.

M-am îndepărtat de sobă.

Am ieşit amândoi pe coridor şi ne-am sprijinit de fereastra de la care se zărea poligonul arcaşilor, răvăşit de vânt. Era locul obişnuit al conversaţiilor noastre de taină.

— Ştii, Omi…

Roşu ca racul, nu-şi mai găsea cuvintele. În clasa a cincea a şcolii primare, când toţi discutau despre „chestia aia“, el nega imediat. „E o minciună sfruntată, sunt sigur.“ La vestea că tatăl unui coleg paralizase, mă sfătui să păstrez distanţa cuvenită faţă de băiatul cu pricina, deoarece paralizia e contagioasă.

— Ce-i cu Omi?

Deşi acasă foloseam maniera de a vorbi a femeilor, la şcoală eram expert în exprimarea neglijentă.

— Cică Omi are „experienţă“, zău aşa.

Nici nu mă miram. Rămăsese de două, trei ori repetent şi era bine legat, luând-o înaintea tuturor cu chipul lui purtând semnele unei tinereţi privilegiate. Dispreţul fără motiv pe care îl afişa izvora din caracterul său trufaş. Privea totul de sus, fără deosebire. În mod inevitabil, pe cei buni la învăţătură îi dispreţuia şi îi lua în derâdere pentru că erau buni, pe profesori pentru că erau profesori, pe poliţai pentru că erau poliţai, pe studenţi pentru că erau studenţi iar pe funcţionari pentru că erau funcţionari.

– Aşa, carevasăzică.

Nu ştiu de ce, mi-a venit brusc în gând dexteritatea arătată de Omi la curăţatul puştilor de la orele de pregătire militară. Mi-am amintit de înfăţişarea sa elegantă de şef de pluton aflat în graţiile profesorului de instrucţie şi a celui de gimnastică, singurii care îl iubeau.

— D-aia, sigur… – prietenul râdea pe înfundate, în felul acela destrăbălat pe care doar elevii de gimnaziu îl înţeleg – are „una“ imensă, o să vezi dac-o atingi când ne jucăm *Porcosu'*, data viitoare.

Porcosu' era un joc tradiţional, nelipsit în anii unu şi doi de gimnaziu şi, ca orice joc adevărat, semăna mai degrabă cu o boală. Se desfăşura în plină zi, în văzul tuturor. Când un elev era neatent, altul, pândind momentul optim, îşi întindea iute mâna din apropiere şi îl apuca de locul ţintit. Câştigătorul se retrăgea la o distanţă liniştitoare, hlizindu-se.

— X o are cât calu', o are cât calu'!

Lăsând la o parte imboldul care îi mâna la acest joc, singurul lucru pe care îl urmăreau părea să fie hazul stârnit de poziţia victimei, care îşi azvârlea cât colo cărţile de sub braţ doar ca să-şi poată proteja cu ambele mâini locul atins. Mai exact spus, îşi eliberau stinghereala prin râs, simţind satisfacţie în a lua peste picior, de la loc sigur, ruşinea comună vădită în roşeaţa din obrajii victimei.

Aceasta, ca la un semn, începea să strige.

— Porcos mai e Z!

Îi ţineau isonul cei din jur:

— Porcos mai e Z!

Omi era expert în acest joc. Atacurile sale rapide se încheiau de cele mai multe ori cu victorie. Ba aveai chiar impresia că fiecare aştepta cu nerăbdare, în sinea lui, să-i cadă pradă. În replică, avea şi el parte câteodată de răzbunarea victimelor. Dar nici una n-a reuşit să-şi ia revanşa. Umbla mereu cu o mână în buzunar, la apropierea asaltului celui aflat la pândă, construindu-şi cu iuţeală un scut dublu cu ajutorul mâinii libere.

Cuvintele prietenului îmi strecurară în suflet un gând neplăcut, ca o buruiană otrăvitoare. Până acum mă prinsesem cu toată nevinovăţia în jocul *Porcosu'*, ca toţi ceilalţi. Dar spusele lui păreau să pună într-o inevitabilă legătură „obiceiul rău" – viaţa mea intimă – cu jocul acesta – viaţa mea împărtăşită cu alţii – între care, involuntar, făceam o strictă deosebire, lucru scos în evidenţă de intervenţia „o să vezi dac-o atingi", vrând-nevrând adânc înrădăcinată în memoria mea datorită acelei nuanţe deosebite, greu de priceput de ceilalţi prieteni în inocenţa lor.

De atunci n-am mai participat la *Porcosu'*. Începea să-mi fie teamă de clipa în care urma să-l atac pe Omi, dar şi mai mult mă temeam de momentul în care el însuşi s-ar fi hotărât să mă atace pe mine. La semnele de declanşare a jocului (asemănătoare întâmplărilor pasagere, fără importanţă, care duc la izbucnirea actelor de violenţă sau răzvrătire) evitam grupul, concentrându-mi atenţia exclusiv asupra lui Omi, de la distanţă. Influenţa lui asupra noastră începuse însă să se facă simţită mai înainte ca noi să fi prins de veste.

Îmi aduc aminte de şosete. În acea perioadă, educaţia de orientare cazonă câştigase deja teren şi în şcoala noastră, preceptul de „austeritate şi

bărbăţie“ lăsat moştenire de faimosul general Egi fiind întors pe toate feţele, cu interzicerea fularelor şi şosetelor bătătoare la ochi drept consecinţă. Fularul era trecut pe lista neagră, cămaşa trebuia să fie albă, iar şosetele negre sau, în cel mai rău caz, măcar uni. Singur Omi purta cu regularitate fular alb de mătase şi şosete cu modele care de care mai stridente.

Primul răzvrătit faţă de această interdicţie, un adevărat expert în materie, se referea la actul de indisciplină al lui Omi cu un cuvânt mult mai plăcut, revoltă. Observase el însuşi, din proprie experienţă, cât de sensibili sunt băieţii la estetica nesupunerii. Elevul îşi înfăşura tacticos la gât fularul alb de mătase în faţa complicelui, profesor de instrucţie militară – subofiţerul acesta născut la ţară lăsa impresia că el era discipolul –, desfăcându-şi larg, la stânga şi la dreapta, gulerul mantalei cu nasturi aurii, ca Napoleon.

Dar nesupunerea prostimii, ca totdeauna, se reduce la o biată imitaţie. Evitam în măsura posibilului pericolul consecinţelor, din atitudinea de revoltat a lui Omi plagiind doar portul şosetelor înflorate, mânaţi exclusiv de dorinţa de a ne înfrupta din gustul plăcut al răzvrătirii. Nici eu nu făceam excepţie.

La şcoală, dimineaţa, înainte de începerea lecţiilor în clasa pradă vacarmului, stăteam la taifas aşezaţi nu pe scaune, ci pe bănci. Când se întâmpla ca vreunul să vină cu şosete noi, se instala pe bancă trăgând cu eleganţă de dunga pantalonilor. Spiritul acut de observaţie al celorlalţi îl răsplătea imediat cu o exclamaţie admirativă:

— Oho, ce şosete şic!

Un termen care să exprime mai bine suprema laudă nu cunoşteam. Doar că în asemenea situaţii, atât cel care pronunţa cuvântul „şic“, cât şi cel căruia îi era adresat încercau să-şi imagineze

privirea aceea plină de aroganţă a lui Omi, sosit mereu în ultima clipă, înainte de aliniere.

Deoarece un prieten îmi propusese prin telefon să ne batem cu bulgări de zăpadă, într-o dimineaţă de iarnă m-am dus la şcoală cu noaptea în cap. În seara din ajun gândul îmi zbura la ce avea să urmeze a doua zi; în plus, nu obişnuiam să adorm cu una cu două. Dimineaţa, trezit prea devreme, am luat-o spre şcoală de-a dreptul, nesocotind ora.

Ninsese, în sfârşit, destul de mult ca să te afunzi cu picioarele în omăt. Fără să fie mai frumos datorită zăpezii câtă vreme soarele nu se înălţa deasupra capului, peisajul rămânea sumbru. Zăpada semăna cu un bandaj murdar ce ascundea rănile oraşului, a cărui frumuseţe se rezuma la pitorescul acestora.

Pe măsură ce staţia din faţa şcolii se apropia, de la geamul tramvaiului încă gol urmăream răsăritul soarelui, dincolo de zona industrială. O notă de bucurie traversa peisajul. Şirurile de coşuri de fum, ameninţător înălţate spre cer, şi unduirea întunecată a acoperişurilor de ardezie monotone se speriau de umbra hohotului de râs asurzitor al măştii de zăpadă luminate de soarele matinal. Această piesă de pantomimă a peisajului nins e potrivită redării unor întâmplări tragice, de felul unei revoluţii sau răscoale. Palid de reflexia zăpezii, chipul trecătorilor sugera şi el o anume complicitate cu cele din jur.

Când să cobor în staţia din faţa şcolii, deja se auzea cum picură zăpada topită de pe acoperişul biroului companiei de transport din apropiere, ca o adevărată cădere de lumină. În strigăte succesive, lumina se arunca la pământ, prăbuşindu-se moartă în mâzga falsă de pe cimentul mânjit de noroiul cărat de bocanci. Din greşeală, un strop de lumină îmi nimeri ceafa.

În curtea şcolii încă nu se zăreau urme de paşi. Sala dulapurilor era şi ea încuiată.

Am deschis fereastra clasei anului doi, aflată la parter, să contemplu zăpada depusă pe copaci. De la poarta din spatele şcolii, pe panta împădurită, suia o potecă spre clădire. Paşi mari întipăriţi în omăt urcaseră cărarea până sub fereastră, de unde făcuseră cale întoarsă, dispărând în spatele clădirii ce găzduia clasa de ştiinţe, situată la stânga, de-a curmezişul.

Aşadar cineva îşi făcuse deja apariţia. Fără îndoială că va fi urcat de la poarta dosnică până sub fereastră, ca apoi, observând că nu-i nimeni înăuntru, să-şi continue drumul solitar mai departe, spre clasa de ştiinţe. Când veneau la şcoală, elevii nu foloseau aproape deloc acea poartă. Printre puţinii care o făceau se număra Omi, despre care circula zvonul că trecea pe acolo venind din direcţia casei unei femei. El n-avea însă obiceiul să se arate înainte de momentul alinierii. Nu-mi dădeam seama cui i-ar fi putut aparţine urmele dacă nu lui Omi, dar judecând după mărime nu puteau fi decât ale lui.

De la geam, aplecat în afară, m-am uitat cu atenţie la urmele lăsate pe pământul proaspăt. Fuseseră imprimate de nişte paşi siguri, plini de vigoare. O forţă inexplicabilă mă atrăgea într-acolo. Eram pe punctul de-a mă prăvăli, cu capul în jos, gata să-mi afund faţa în acele urme. Dar pentru că nervii mei motori, lipsiţi de agilitate, au acţionat în direcţia instinctului de apărare, după ce mi-am aşezat geanta pe bancă m-am căţărat cu grijă pe cercevea. Nasturii de la pieptul uniformei, apăsaţi în suiş de cadrul de piatră al ferestrei, mi se frecară de coastele firave, de unde şi durerea amestecată cu un soi de dulce amărăciune cu care m-am ales în acel loc. Când să sar pe geam în zăpadă, durerea neînsemnată se transformă într-o senzaţie plăcută, sentimentul febril şi copleşitor al pericolului. Încet, mi-am aşezat galoşii deasupra urmelor.

Deşi crezusem că sunt mai mari, am descoperit că nu se prea deosebeau de ale mele. Am uitat să pun la socoteală faptul că cel care le lăsase pesemne că purta şi el galoşi, în mare vogă printre elevi pe atunci, ceea ce însemna că probabil nu-i aparţineau lui Omi. Cu toate acestea, chiar şi teama, care venea din presupunerea că speranţele mele de moment vor fi poate trădate, mă mâna spre continuarea drumului pe urmele negre. Aşa stând lucrurile, Omi nu mai reprezenta decât o părticică a interesului meu, acaparat cum eram de atracţia faţă de cel sosit înaintea mea, ca o răzbunare a actului de încălcare a unui tărâm necunoscut. Îşi lăsase urmele în zăpadă, văzându-şi mai departe de drum.

Cu respiraţia tăiată, m-am ţinut după ele.

Când pe pământul negru, lucios, când pe smocuri de iarbă, pe caldarâm sau pe zăpada îngheţată şi murdară, călcam de-a lungul urmelor cu paşi mari, de parcă aş fi traversat un râu, peste pietre. Pe neaşteptate, mi-am dat seama că eu însumi ajunsesem să umblu exact ca Omi, cu pasul larg.

Odată trecut de umbra din spatele clasei de ştiinţe, am ieşit la platoul deschis în faţa terenului de sport. Atât pista ovală, de trei sute de metri, cât şi perimetrul plin de hârtoape pe care îl înconjura, erau acoperite de zăpadă, numai scântei. Într-un colţ al terenului creşteau împreună doi arbori uriaşi de *keyaki*[17], a căror umbră matinală se întindea, nestingherită, completând întinderea de zăpadă cu subînţelesul unei erori sprinţare, menit a-i ştirbi măreţia. Se înălţau cu acurateţe plastică, la confluenţa dintre cerul albastru de iarnă, răsfrângerea zăpezii de dedesubt şi soarele dimineţii, intermitent scuturându-şi pulberea de omăt de la încheietura dintre vârful desfrunzit şi trunchi. Căminele de băieţi înşiruite dincolo de terenul de sport şi tufişurile din preajmă zăceau încă nemişcate în somn, atât de profund, încât până

şi sunetele imperceptibile ale zăpezii scuturate răzbăteau până departe.

17. Copac de mari dimensiuni din familia ulmului (*Zelkova acuminata*).

Pentru o clipă, mi-am pierdut vederea din cauza strălucirii orbitoare din jur. Peisajul nins oferea o privelişte de ruină proaspătă. Pierderii înşelătoare a vederii i se suprapusese fulgurarea şi lumina nemărginită, de găsit doar printre vestigiile Antichităţii. Într-o parte a ruinei, pe zăpada aşternută deasupra pistei lată de vreo cinci metri, se distingea desenul câtorva litere de dimensiuni considerabile. Cercul mare, aflat în imediata apropiere, era un O. Dincolo de acesta se zărea un M, urmat, pe orizontală, de un I extrem de mare.

Era numele lui Omi. Traiectoria parcursă de mine spre O şi, în continuare, de la O către M, s-a oprit la mijlocul lui I, unde l-am descoperit pe Omi, cu mâinile vârâte în buzunare şi faţa puţin ridicată deasupra fularului alb, târându-şi mai departe galoşii prin nămeţi. Umbra lui, paralelă cu a arborilor *keyaki*, se întindea cu trufie deasupra zăpezii.

Îmbujorat, am făcut un bulgăre, cu mănuşile în mâini.

L-am aruncat. N-am nimerit ţinta. Totuşi, cred că Omi s-a uitat, într-o doară, spre mine după ce a isprăvit de scris litera I.

— Hei!

Deşi mă temeam că singura lui reacţie va fi una de indispoziţie, mânat de un ciudat entuziasm, am coborât în fugă panta abruptă a platoului îndată ce i-am auzit strigătul. Mi se adresă, pe un ton familiar, cu vocea lui plină de vigoare:

— Hei, ai grijă să nu calci pe litere!

În această dimineaţă se comporta, în mod evident, altfel decât de obicei. Cu manualele dosite în dulapul clasei, acasă nu-şi făcea absolut niciodată temele, în vreme ce la şcoală descindea

mereu cu mâinile înfundate în buzunarele paltonului, scoţându-şi-le cu dexteritate, ca să se alinieze chiar în ultimul moment în coada şirului. Doar azi, ca niciodată, nu numai că îşi toca vremea dis-de-dimineaţă de unul singur, ci, culmea!, mă mai şi întâmpina cu zâmbetul său neşlefuit şi binevoitor, atât de caracteristic. Cât de mult aşteptasem chipul acesta surâzător, dantura lui imaculată, plină de prospeţime!

Dar pe măsură ce faţa radioasă, tot mai aproape, i se distingea cu claritate, entuziasmul care mă cuprinsese la auzul strigătului „hei!“ fu înlocuit de o stinghereală iritată. Înţelegerea îmi punea piedici. Leza – nu atât persoana mea, ci mai ales imaginea pe care mi-o făcusem despre el – camuflarea punctului nevralgic din „descifrarea“ feţei sale zâmbitoare.

În clipa în care i-am desluşit numele – OMI – desenat cu litere enorme în zăpadă, cred că i-am înţeles, aproape fără să-mi dau seama, singurătatea, până în cele mai ascunse unghere. De asemenea, şi adevăratul resort care l-a făcut să vină la şcoală la un ceas atât de timpuriu al dimineţii, resort de el însuşi în mare parte ignorat, pesemne. Dacă cel pe care îl priveam ca pe un idol s-ar fi justificat, cu inima îngenuncheată în faţa mea, afirmând că „am venit mai devreme pentru bătaia cu zăpadă“, aş fi suferit o pierdere lăuntrică mai mare decât mândria de el însuşi pierdută. Eram nerăbdător să deschid eu subiectul.

— Azi nu-i vreme de bătaie cu bulgări, credeam că ninge mai mult, am spus, în cele din urmă.

— Aşa-i.

Afişa o mină indispusă. Cu liniile viguroase ale feţei din nou rigide, revenise la acel dispreţ pentru mine, trist într-un fel. Pe deasupra, în ochi avea o sclipire de răutate, izvorâtă din efortul de-a mă privi ca pe un copil. Parte din sufletul lui îmi era recunoscătoare pentru faptul de a nu-i fi pus nici o întrebare în legătură cu literele pe care le scrisese

în zăpadă. Încordarea pe care i-o provoca încercarea de a rezista acelui sentiment de recunoştinţă mă fascina.

— După cum se vede, porţi mănuşi de copil.

— Şi cei mari au mănuşi de lână.

— Bietul de tine, nici măcar nu cunoşti senzaţia pe care ţi-o dau mănuşile de piele.

Îmi lipi de obraz, pe neaşteptate, mănuşile lui din piele, umede de zăpadă. M-am dat la o parte, pradă unei intense senzaţii de voluptate arzătoare, ce avea să rămână ca un stigmat. Simţeam că mă uit la el cu privirea extrem de senină.

Din acel moment m-am îndrăgostit de Omi.

Era, ca să folosesc o exprimare simplă, prima iubire a vieţii mele, care îngloba însă, în mod evident, dorinţa carnală.

Aşteptam cu nerăbdare vara, sau măcar începutul acesteia. Îmi închipuiam că e anotimpul care îmi va oferi prilejul să-i pot vedea trupul gol. Nutream, în adâncul inimii, o speranţă şi mai ruşinoasă. Doream să-i văd „chestia aia mare“.

În mod ciudat, în memoria mea se întipărise, învolburată, imaginea a două perechi de mănuşi. Între mănuşile de piele de acum şi cele albe de mai târziu, de sărbătoare, unele păreau a reprezenta o amintire adevărată, iar celelalte, una falsă. Chipului rudimentar al lui Omi i se potriveau, poate, mănuşile de piele. Şi totuşi, pesemne că tocmai chipul acesta făcea să-i vină mai bine cele albe.

Chip rudimentar, adică simpla impresie lăsată de faţa unui tânăr oarecare amestecat printre băieţi. Deşi era bine clădit, se dovedea vizibil mai scund decât cel mai înalt dintre noi. Uniforma rigidă din şcoala pe care o frecventam, asemănătoare cu a ofiţerilor din marina militară, nu se aşeza prea bine pe trupul încă insuficient de legat al băieţilor, Omi fiind singurul care izbutea pe deplin s-o umple cu trupul său şi cu un soi de senzualitate. În afară de

mine, mai erau şi alţii care îi priveau cu invidie şi dragoste pectoralii şi umerii pe care se mula uniforma.

Un anume sentiment de superioritate, întunecat, îi brăzda mereu chipul, sentiment de felul celor care probabil izbucneau la suprafaţă pe măsură ce se simţea jignit. Nenorociri precum repetenţia sau exmatricularea păreau să reprezinte pentru el simbolul voinţei frustrate. Care voinţă? În mod vag, îmi dădeam seama că dispunea de o voinţă pusă în mişcare de „răul“ din suflet. El însuşi nu era încă pe deplin conştient de această vastă conspiraţie, fără îndoială. Pe faţa cu pometii ieşiţi insolent în obrazul rotund, pielea măslinie, bărbia puternică şi buzele parcă frumos cusute cu aţă sub un nas gros, bine conturat şi nu foarte proeminent, ghiceai fluxul bogat al sângelui care îi străbătea întregul trup. Toate acestea erau veşminte ce învăluiau un suflet barbar. Cine s-ar fi încumetat să caute în el o dimensiune „spirituală“? Modelul perfecţiunii neştiute, pe care noi l-am părăsit şi uitat într-un trecut de mult apus, era singurul lucru pe care l-ar fi putut ilustra.

A venit o dată, dintr-un simplu capriciu, să se uite la cartea pe care o citeam, pretenţioasă şi nepotrivită vârstei. Am ascuns-o, zâmbind ambiguu. Nu era vorba de jenă. Am făcut-o deoarece curiozitatea lui faţă de un asemenea obiect, nepriceperea de care ar fi dat dovadă şi dezgustul la care ar fi ajuns faţă de propria perfecţiune, neconştientizată, toate aceste presupuneri la un loc mă puneau la grea încercare. Pentru că pescarul acesta din Ionia nu suporta gândul de a da uitării tărâmul natal.

Urmărindu-l constant, şi în timpul lecţiilor, şi pe terenul de sport, i-am trasat conturul spectral desăvârşit. Acesta e şi motivul pentru care printre imaginile sale stocate în inventarul memoriei mele nu reuşesc să descopăr nici un cusur. Diverse trăsături sau deprinderi demne de admiraţie ale

unui personaj, anumite defecte a căror scoatere în evidenţă i-ar da mai multă viaţă acestuia – indispensabile unei descrieri de factură literară, de felul celei prezente – mi-e imposibil să găsesc, una măcar, cu privire la Omi, cel din amintire. În Omi am găsit în schimb nenumărate alte lucruri. Nesfârşite faţete şi nuanţe delicate. Am găsit în el definiţia a ceea ce e perfect în viaţă, apoi pleoapele, fruntea, ochii, nasul, urechile, obrajii, pomeţii, buzele, bărbia, ceafa, gâtul, culoarea, tenul, forţa, pieptul, mâinile şi multe altele, fără număr.

Pe baza acestora s-a făcut selecţia, luând naştere un sistem de preferinţe. Lui i se datora faptul că nu-mi plăceau indivizii cerebrali. Din cauza lui bărbaţii cu ochelari nu mă atrăgeau. Datorită lui am început să iubesc forţa şi impresia lăsată de afluxul sângelui, ignoranţa şi gesturile grosolane, exprimarea neglijentă şi tristeţea barbară, ca atribut al cărnii deloc erodate de inteligenţă.

Pentru mine însă, această revoltătoare preferinţă ascundea de la început imposibilul, logic vorbind. În bună măsură, nu există ceva mai logic decât pornirile trupului. Acolo unde începea imixtiunea înţelegerii intermediate de intelect, pofta mea îşi pierdea pe loc intensitatea. Cel mai mic semn de inteligenţă descoperit în partener reclama raţiunii mele o judecată de valoare. Deoarece într-o reacţie reciprocă, precum iubirea, cerinţele faţă de partener ar trebui să se adreseze ca atare propriei persoane, inima, doritoare de ignoranţă din partea celuilalt, îmi pretindea, fie şi temporar, o „insurecţie împotriva raţiunii“. Era ceva imposibil, oricum. Nu-mi rămânea decât să evit constant discuţiile cu persoanele necontaminate de inteligenţă – vagabonzi, marinari, soldaţi sau pescari – şi să-i urmăresc pe îndelete de la distanţă cu o indiferenţă plină de interes. Poate singurele locuri unde aş fi putut trăi în tihnă, fără a le înţelege graiul, se aflau în regiunile necivilizate de

la tropice. De fapt, încă din fragedă copilărie simţeam o atracţie pustiitoare faţă de verile fierbinţi din zonele sălbatice.

Au rămas mănuşile albe, despre care trebuie să vorbesc.

Tradiţia ne impunea ca în zilele de sărbătoare să mergem la şcoală purtând mănuşi albe. Strălucirea melancolică a nasturilor de sidef de la încheieturi, simpla fixare a mănuşilor imaculate, cu trei dungi meditative cusute pe dosul palmei, lumina obscură din sala de ceremonii şi cutiile de chifle cu fasole pe care le primeam la plecare lăsau impresia confuză de sărbătoare senină, de la un anumit moment al zilei brăzdată de sunete luminoase.

Era iarnă, de ziua *Kigensetsu*[18], îmi amintesc cu certitudine. Şi în acea dimineaţă Omi venise la şcoală neobişnuit de devreme.

18. 11 februarie, ziua urcării pe tron a primului împărat japonez, Jimmu (660 î. Chr.).

Până la aliniere mai era timp. Plăcerea sadică a băieţilor din anul doi era de a-i goni pe cei mai mici din preajma bârnei de lângă clădirea şcolii. Cu toate că dispreţuiau această joacă puerilă, de care se simţeau încă ataşaţi în adâncul sufletului, îi îndepărtau cu forţa şi le luau locul în mod ostentativ, fără prea mare interes pentru jocul în sine. Elevii anului întâi, strânşi în cerc la oarecare distanţă, urmăreau întrecerea dezlănţuită a celor mari, care păreau să fie conştienţi de faptul că sunt priviţi. Jocul se reducea la o îmbrânceală reciprocă de pe bârna care se clătina uşor.

Cu ambele picioare bine înfipte la mijlocul acesteia, Omi căuta din privire noi adversari, ca un ucigaş încolţit. Nici unul din clasă nu-i putea ţine piept. Câţiva, căţăraţi să-l înfrunte şi deja seceraţi de mişcările iuţi ale braţelor sale, spărseseră în cădere gheaţa care începuse să scânteieze în soarele dimineţii. De fiecare dată, ca un boxer, Omi îşi împreuna în dreptul frunţii pumnii vârâţi în

mănuşile albe şi împărţea zâmbete amabile în stânga şi-n dreapta. Uitând că fuseseră puşi pe fugă, cei mici îl aplaudau.

Nu scăpam din ochi mănuşile imaculate ale lui Omi. Se mişcau vitejeşte şi cu neobişnuită precizie. Parcă erau nişte labe de lup sau de altă fiară tânără. Retezau uneori aerul matinal de iarnă asemenea penelor de săgeată, ca să se oprească în şalele adversarului. Victima se trezea nu o dată prăvălită cu spatele peste ţurţurii de gheaţă. Se iveau şi clipe de suferinţă pentru Omi, la un pas de-a aluneca pe pojghiţa sclipitoare de chiciură atunci când încerca să-şi schimbe centrul de greutate al corpului, înclinat în momentul doborârii oponentului. Dar forţa mijlocului său mlădios îl ajuta să revină la acea poziţie care amintea de un ucigaş.

Imperturbabilă, bârna îşi transmitea balansul constant spre ambele extremităţi.

Urmăream totul cu atenţie, când, deodată, m-am simţit cuprins de nelinişte. Era o teamă inexplicabilă şi de nestăpânit. Asemănătoare ameţelii pricinuite de balansul bârnei, avea totuşi alte cauze. Poate era spaima, ca un vertij emoţional, provenită din echilibrul meu interior în prag de a ceda în faţa spectacolului riscant oferit de gesturile lui Omi. Două forţe îşi disputau întâietatea în această stare de ameţeală care mă copleşea. Una mă îndemna la autoapărare, iar cealaltă, mai profundă şi nestăvilită, încerca să-mi destrame echilibrul lăuntric. Ultima era una şi aceeaşi cu impulsul de sinucidere, tainic şi confuz, căruia omul i se abandonează uneori fără să-şi dea seama.

— Ce se-ntâmplă, v-aţi adunat toţi laşii la un loc? Care mai încearcă?

Cu mâinile înmănuşate la şold, Omi îşi legăna agale corpul pe bârnă, când la stânga, când la dreapta. Emblema aurită de pe chipiu îi sclipea în

lumina soarelui. Nu-l mai văzusem niciodată atât de frumos.

— Eu!

Pradă unei emoţii crescânde, calculasem cu precizie momentul în care urma să intervin cu voce tare. Apropierea de bârnă şi saltul până sus constituiau pentru mine nu atât un act inevitabil, cât unul intenţionat. Din acest motiv, mulţi ani mai târziu, aveam să mă consider în mod greşit „un om cu voinţă“.

— Las-o baltă, că sigur pierzi!

Însoţit de exclamaţii zeflemitoare, m-am urcat pe bârnă pe la unul din capete. Era destul un pas greşit ca să se fi declanşat o larmă generală.

Omi m-a întâmpinat cu voioşie. Făcea haz pe seama mea din răsputeri, imitând momentul alunecării piciorului. Mă ridiculiză apoi fluturându-şi vârful degetelor de la mănuşi, în ochii mei la fel de periculos ca vârful unei săbii care m-ar fi ţintit.

Mănuşile noastre albe se pălmuiră de câteva ori. De fiecare dată puţin a lipsit să nu-mi pierd echilibrul sub forţa mâinilor sale. Era limpede că şi-o doza în mod deliberat, ca să întârzie clipa victoriei asupra mea şi să-şi satisfacă pe deplin cheful de a mă lua peste picior.

— Oho, nu-i a glumă cu tine, văd că eşti tare ca un leu. Gata, mă dau bătut, uite cum cad, buf!

Îşi scoase din nou limba şi mimă căderea de pe bârnă.

Îmi venea greu să-i suport strâmbăturile de clovn şi felul în care singur îşi alunga propria frumuseţe, fără să ştie. Împins încet-încet, mi-am coborât privirea. În aceeaşi clipită, m-a şi măturat dintr-o lovitură. Ca să nu cad, m-am agăţat de mâna lui dreaptă. Îi simţeam conturul degetelor prin mănuşa albă.

În acelaşi moment, ni s-au întâlnit privirile. Totul a durat o fracţiune de secundă, nu mai mult. De pe chip îi dispăruse expresia de bufon,

înlocuită de o căutătură suspect de francă. O intensitate în stare pură – nici ură, nici ostilitate – făcea coarda arcului să vibreze. Poate era o simplă închipuire de-a mea sau poate privirea cu totul absentă din clipa în care îşi pierduse echilibrul datorită faptului că fusese tras de mână. Din fiorul de tăria unui fulger iscat între degetele noastre, cât şi din ocheada instantanee pe care i-am aruncat-o, presupun că Omi îşi va fi dat seama că-l iubesc, şi numai pe el.

Am fost ajutat să mă ridic. El însuşi mă sprijini. Mă trase brusc de braţ şi mă scutură de noroi, fără să scoată o vorbă. Coatele şi mănuşile lui aveau şi ele urme de mâzgă, amestecată cu scântei de chiciură.

M-am uitat la el cu reproş. Am făcut-o pentru că mă luase de braţ, urnindu-se din loc.

În şcoala noastră, unde colegii de clasă erau aceiaşi din ciclul primar, era ceva firesc să fim apropiaţi între noi şi să ne luăm de umăr sau de braţ. Tocmai suna clopoţelul. Toţi se grăbeau, ţinându-se astfel, spre locul de aliniere. Chiar şi căderea lui Omi de pe bârnă odată cu mine nu era altceva decât deznodământul unui joc care nu-i mai interesa pe cei din jur, tot aşa cum mersul nostru braţ la braţ nu atrăgea în mod deosebit atenţia cuiva.

Pe mine mă încerca însă o bucurie nespusă în timp ce înaintam sprijinit de braţul lui Omi. Deşi firav din naştere, şi poate tocmai de aceea sortit să descopăr în fiecare bucurie un semn de rău augur, senzaţia de forţă şi încordare a braţului său mi se transmitea, prin atingere, în tot corpul. Aş fi vrut să merg în felul acesta până la capătul lumii.

Dar când să ajungem la locul de aliniere, se desprinse cu iuţeală, ocupându-şi poziţia din rând. Nu s-a mai întors spre mine a doua oară. În timpul festivităţii am cântărit din ochi de câteva ori urmele lăsate de noroi pe mănuşile mele albe şi pe

cele ale lui Omi, de care mă despărţeau patru colegi din şir.

Acest sentiment de iubire gratuită pentru el nu mi-l imputam conştiinţei, şi cu atât mai puţin moralei. De fiecare dată când intervenea o concentrare conştientă, eu deja dispăream din context. Presupunând că ar exista dragoste lipsită de continuitate şi evoluţie, situaţia mea o ilustra întru totul. Mă uitam la el mereu cu „privirea dintâi“, cu „privirea începutului“[19]. Toate gesturile involuntare, la fel, încercau neîncetat să-mi apere de efectele intruziunii puritatea celor cincisprezece ani.

19. *Gousho* – facerea lumii, în accepţie budistă.

Aceasta să fie iubirea? Chiar şi modului acesta de-a iubi, menţinut în stare pură la prima vedere şi reluat apoi de mai multe ori, îi era inerentă o anume decădere şi depravare. Era vorba de-o decădere şi mai haină decât în cazul iubirii de rând, castitatea pângărită fiind cea mai infamă formă de degradare care poate exista.

În dragostea neîmpărtăşită faţă de Omi, această primă iubire din viaţă, eram asemenea unei păsări care îşi ascunde nevinovata poftă trupească sub aripi. Ceea ce mă tulbura, fascinându-mă, nu era dorinţa de a cuceri, ci „ispita“ curată, în sine.

Câtă vreme eram la şcoală, cel puţin, şi mai ales în timpul orelor plictisitoare, nu-mi puteam desprinde privirea de pe chipul lui, aflat în profil. Ce să fi făcut mai mult, când încă nu ştiam că a iubi înseamnă a căuta şi a fi căutat? Pentru mine dragostea era doar un mic dialog criptic, într-o succesiune de întrebări criptice şi ele. Pradă acestei pasiuni, nici măcar nu mă gândeam să fiu răsplătit într-o formă sau alta.

Aşa se face c-am lipsit de la ore, cu toate că răceala pe care o aveam nu era cine ştie ce, nebăgând de seamă decât la plecarea spre şcoală în dimineaţa următoare că s-a nimerit să fi fost

tocmai ziua primului control corporal de primăvară de la intrarea în anul trei. M-am alăturat şi eu celorlalţi doi, trei absenţi atunci când aceştia se înfăţişară la cabinetul medical pentru control.

Soba de gaz adăuga un firav mănunchi de flăcări albăstrii razelor de soare ce pătrundeau în cabinet. Totul duhnea a dezinfectant. Nici urmă din mirosul acela dulce, uşor rozaliu, ca de lapte aburit, caracteristic unor asemenea examene medicale. Ne-am dezbrăcat în tăcere, zgribuliţi de frig.

Unul dintre băieţi, slăbănog şi frecvent atins de răceală ca şi mine, se urcă pe cântar. În vreme ce mă uitam la sărmana lui spinare albă, acoperită de-un puf abundent, mi-am amintit pe neaşteptate. De dorinţa aceea arzătoare şi obsedantă de a vedea trupul gol al lui Omi. De faptul că uitasem prosteşte de prilejul ideal oferit de controlul medical. De singura soluţie care îmi rămânea, aceea de a aştepta o nouă ocazie, odată ce una o irosisem.

Am pălit. Trupul meu despuiat resimţea, în pielea de găină gălbejită, o părere de rău asemănătoare unui fior îngheţat. Cu privirea pierdută, mi-am frecat urma jalnică lăsată de vaccin pe braţul plăpând. Îmi strigară numele. Anunţând ceasul de executare a pedepsei la care eram condamnat, cântarul părea o adevărată spânzurătoare pentru reputaţia mea.

— Treizeci şi nouă virgulă cinci!

Asistentul, fost infirmier în armată, îi transmise doctorului rezultatul. Acesta din urmă îl trecu în fişă murmurând, ca pentru sine, „măcar până la patruzeci să ajungi“.

La fiecare control eram supus unei astfel de umilinţe. Azi însă totul avea un ecou mai puţin dureros, deoarece mă simţeam uşurat să nu-l ştiu martor pe Omi la ofensa pe care trebuia s-o îndur. Uşurarea se transformă brusc în bucurie.

— Următorul!

Deşi infirmierul m-a dat brutal la o parte cu un ghiont în umăr, l-am ignorat, păstrându-mi căutătura dezgustată şi furioasă, obişnuită în situaţii ca aceasta.

Nu înseamnă însă că nu anticipam, în mod vag, felul în care avea să se sfârşească prima mea dragoste. Poate neliniştea izvorâtă din această premoniţie reprezenta chiar nucleul plăcerii, în ce mă priveşte.

Era o zi de început de vară tipică pentru acea perioadă, asemenea unei repetiţii generale înainte ca anotimpul să-şi facă debutul. O zi premergătoare, una singură, sosea anume ca să-i facă omului inventarul dulapului de haine, pentru ca vara cea adevărată să-l găsească pregătit. Ca dovadă, numai în ziua cu pricina lumea ieşea îmbrăcată în cămaşă de vară.

Cu toată căldura de afară, m-am ales cu o bronşită, din cauza răcelii. Ca să pot „asista“ la ora de gimnastică împreună cu un coleg deranjat la stomac (în postură de spectatori, fără a lua parte la exerciţii), trebuia să ne prezentăm mai întâi la cabinetul medical, după scutire.

În pas cât se poate de tărăgănat, ne-am continuat amândoi drumul spre sala de gimnastică. Certificatul medicului era un bun pretext pentru cazul în care am fi întârziat şi prilej, totodată, de a scurta cât de puţin plictiseala unei ore de gimnastică privită de pe margine.

— Ce zăpuşeală!

Mi-am dat jos haina de la uniformă.

— Stai puţin, doar eşti răcit, şi-o să te scoată la exerciţii, pe deasupra!

În grabă, mi-am pus-o la loc.

— La mine buba-i stomacul, aşa că nu-mi pasă.

Mândru de sine, colegul îşi dezbrăcă, la rându-i, haina.

Când să intrăm, am descoperit o mulţime de jachete, ba chiar şi cămăşi atârnate în cuierele din

pereţii sălii de gimnastică. Elevii clasei noastre, cam treizeci la număr, stăteau adunaţi în jurul barei fixe, aflată în aer liber, dincolo de sală. Faţă de spaţiul închis, în vecinătatea gropii de nisip şi a gazonului din apropiere lumina era orbitoare. Obişnuitul sentiment de inferioritate, cu rădăcini în firea mea bolnăvicioasă, puse stăpânire pe mine. Tuşind îmbufnat, m-am îndreptat spre bară.

Jigăritul profesor de sport îmi luă din mână certificatul medical, fără a catadicsi să-l citească.

— Gata, trecem la exerciţii. Omi, arată-le cum se fac ridicările la bară!

Îi auzeam pe colegi pronunţându-i numele în şoaptă. În timpul orelor de sport Omi dispărea frecvent, pur şi simplu. Încotro sau de ce, nimeni nu ştia, fapt e însă că îşi făcu agale apariţia din umbra dafinilor cu frunze ce scuturau lumini licăritoare.

La vederea lui mă cuprinse o emoţie puternică. După ce îşi dezbrăcă şi cămaşa, rămase doar într-un maiou fără mâneci, de un alb imaculat. Curăţenia maioului devenea şi mai izbitoare prin contrast cu pielea smeadă a lui Omi. Era un alb înmiresmat, care îţi dădea senzaţia că putea fi adulmecat de la mare distanţă. Pe acest fond de ipsos, conturul precis al bustului şi cele două sfârcuri erau scoase în relief cu claritate.

— Ridicări la bară?

Întrebarea bruscă adresată profesorului dovedea multă siguranţă de sine.

Cu indolenţa trufaşă pe care o arată adesea stăpânii unui trup desăvârşit, îşi întinse lent mâinile spre nisip. Îşi înfundă palmele până dădu de umezeală, după care se ridică, frecându-şi-le una de cealaltă, cu privirea îndreptată spre bara de deasupra capului. În ochi îi licărea o dârzenie de blasfemator, ce ascundea, dincolo de indiferenţa dispreţuitoare, cerul senin şi norii lunii mai răsfrânţi în pupile. Un salt îi străbătu corpul, şi se

atârnă de bară cu braţele, poziţie în care tatuajul cu ancoră îl prindea foarte bine.

Colegii de clasă îşi exprimară admiraţia printr-un sunet abia perceptibil. Nu forţa îi copleşea, ci prospeţimea, vigoarea şi superioritatea lui Omi. Erau uluiţi să descopere cât de mult păr avea la subsuori. Probabil niciodată nu mai văzuseră o asemenea abundenţă a pilozităţii la subraţul cuiva, aproape ca o încâlceală de tufe inutile. Îi creştea luxuriant în cavităţile adânc cioplite de ambele părţi ale bustului, ca nişte buruieni văratice care se întind până la scara de piatră după ce acoperă toată grădina. Cele două tufişuri, strălucind în lumina soarelui, făceau ca pielea neobişnuit de albă din jurul lor să sugereze un teren nisipos de aceeaşi culoare.

Braţele i se încordară, în vreme ce muşchii umerilor i se rotunjeau ca norii de vară, tufele de la subsuori dispărându-i învăluite de umbră. Când se ridica, pieptul îi tremura uşor la întâlnirea cu bara. Repetă mişcarea de mai multe ori.

Pe băieţi îi subjuga vitalitatea, prisosul de vigoare. Erau copleşiţi de acest preamult, neplăcut şi străin pentru ei, de excesul de viaţă şi de senzaţia de forţă brută, toate doar de dragul vieţii, fără altă finalitate explicabilă. Viaţa, strecurată în trup fără ca el să ştie, pusese stăpânire pe el străpungându-i făptura, în vreme ce preaplinul se revărsa în încercarea de a triumfa asupra lui cu fiecare prilej. În această privinţă, viaţa era ca o boală. Trupul său ros de asprimile existenţei fusese plasat în această lume doar pentru devotamentul lui smintit, netemător de infecţii. Ochii celor înfricoşaţi de contaminare îl oglindeau ca pe un reproş. Ezitând, băieţii se dădură cu un pas înapoi.

Deşi mă găseam sub aceeaşi impresie, reacţia mea era întru câtva diferită. În clipita în care i-am zărit chestia aceea enormă, am ajuns la erecţie. Mă neliniştea eventualitatea că cineva ar putea băga de seamă, uitându-se la pantalonii mei. Oricum, de

această dată mă preocupa nu doar plăcerea impură. Văzusem ceea ce mi-am dorit, dar, contrar aşteptărilor, şocul momentului dădu la iveală un sentiment de altă natură, cu totul neprevăzut.

Era gelozia. O gelozie atât de puternică, încât mă făcu să renunţ singur la dragostea pentru Omi. La situaţia în care mă aflam şi-au adus contribuţia şi cerinţele pregătirii spartane, de care tocmai devenisem conştient. (Faptul că aştern pe hârtie cartea de faţă e o dovadă în acest sens.) Sfios până şi atunci când mă uitam în ochii cuiva – aceasta datorită firii bolnăvicioase şi iubirii exagerate de care avusesem parte încă din copilărie –, am început să fiu obsedat de preceptul „trebuie să devin puternic“. Un mod de a mă antrena l-am descoperit în fixarea cu privirea, la întâmplare, a călătorilor din tramvaiul care mă ducea şi mă aducea de la şcoală. Cei mai mulţi întorceau capul deranjaţi, fără a da semne deosebite de intimidare în faţa privirilor insistente ale unui copil firav şi palid. Rareori se întâmpla ca vreunul să se holbeze şi el la mine. Convins de victorie de fiecare dată când îmi ocoleau căutătura, încet-încet am ajuns să fiu în stare a privi lumea în ochi…

Iubirea am dat-o uitării, odată ce am renunţat la ideea de a fi îndrăgostit. La prima vedere, era o stupiditate. Am uitat de erecţie, indubitabil semn al iubirii. Vreme îndelungată apărea în mod inconştient, cum tot inconştient se petrecea de-o bună bucată de vreme şi „obiceiul rău“ la care erecţia te ispiteşte când eşti singur. În ciuda faptului că despre sex aveam deja cunoştinţe considerabile, încă nu mă frământa latura discriminatorie, selectivă.

Eram însă departe de convingerea că dorinţele mele, ieşite din făgaşul obişnuit, se înscriau într-un perimetru normal şi legitim, cum nu-mi închipuiam nici că prietenii, fără excepţie, aveau aceleaşi pofte ca mine. În mod surprinzător, asemenea unei fete naive cufundate în lectura

romanelor de dragoste, toate visele gingaşe mi le îndreptam spre iubirea dintre bărbat şi femeie sau spre căsătorie. Pasiunea pentru Omi am aruncat-o la gunoiul enigmelor confuze, fără să mai scormonesc în profunzimea înţelesurilor. Dacă acum, scriind, folosesc cuvinte precum „dragoste“ sau „pasiune“, nu înseamnă că percepeam totul în virtutea acestora. Nici nu visam măcar că între viaţa mea şi dorinţele amintite se va stabili o legătură de mare importanţă.

Cu toate acestea, intuiţia îmi spunea că aveam nevoie de singurătate. Lua înfăţişarea unei ciudate nelinişti, fără noimă – m-am referit deja la teama pronunţată de a deveni adult, din perioada copilăriei. În cazul meu, sentimentul provocat de creştere a fost mereu însoţit de un zbucium acut, nefiresc. Pe vremea când creşterea rapidă mă obliga an de an să-mi lungesc pantalonii din rezerva îndoită de croitor pe dinăuntru, îmi însemnam înălţimea cu creionul pe un stâlp din casă, la fel ca toţi copiii. O făceam în sufragerie, în prezenţa celorlalţi membri ai familiei, care ba se amuzau pe seama mea, ba se bucurau pur şi simplu văzându-mă crescând. Mă străduiam să afişez o mină surâzătoare, dar gândul că voi ajunge la statura unui adult mă făcea să presimt o criză teribilă. Teama nedefinită faţă de viitor mi-a sporit capacitatea de a visa, desprins de realitate, şi m-a împins în acelaşi timp spre acel „obicei rău“ ce mă făcea să-mi găsesc adăpost în lumea imaginarului. Neliniştea îmi îngăduia acest act.

— Tu sigur o să mori înainte să împlineşti douăzeci de ani!

Sunt cuvintele folosite de prieteni atunci când se distrau pe seama lipsei mele de vlagă.

Cu faţa schimonosită de-un surâs amar, descoperеam în acea premoniţie, ciudat lucru, o dulceagă atracţie sentimentală.

— Facem pariu?

— Dacă tot e să pariez, nu-mi rămâne decât s-o fac pe viaţă, nu pe moarte – replicam.

— Cu părere de rău, o să pierzi.

Remarca era caracteristică pentru cruzimea acelei vârste.

Spre deosebire de Omi, nici eu, nici ceilalţi colegi de clasă nu ne bucuram deocamdată de pilozitate bogată sub braţ. Ne mijiseră doar câteva sărmane firicele, ca nişte mlădiţe. Din acest motiv până acum n-am manifestat o atenţie deosebită faţă de acea zonă a corpului, devenită obsesie pentru mine numai şi numai din cauza lui Omi.

De-o vreme petreceam minute la rând în faţa oglinzii din baie, care îmi reflecta impasibilă goliciunea. Mă simţeam ca un pui de raţă convins că va ajunge lebădă când se va face mare. Era inversul situaţiei din acea poveste plină de eroism. Încercam din răsputeri să descopăr, în imaginea din oglinda aflată în faţa ochilor, nădejdea că odată şi-odată umerii mei slabi şi pieptul teşit, pentru moment atât de diferiţi, se vor asemăna cândva cu ai lui Omi. Între timp, neliniştea dintotdeauna, ca o pojghiţă de gheaţă, mi se aşternea în suflet. Nu era atât nelinişte, cât o certitudine de esenţă masochistă, ca o revelaţie divină care îmi spunea că niciodată nu voi semăna cu Omi.

Stampele din epoca Genroku[20] sunt marcate adeseori de asemănarea frapantă din înfăţişarea cuplului de îndrăgostiţi, bărbat şi femeie. La fel, şi idealul universal al frumuseţii din sculptura greacă se apropie de prezentarea similitudinilor dintre bărbat şi femeie. Acolo se află poate unul din secretele iubirii. În profunzime, nu-i străbătută oare iubirea de dorinţa arzătoare şi imposibilă de-a fi asemeni partenerului, întru totul? Nu-l mână această dorinţă pe om la încercarea de-a face imposibilul posibil, din direcţie contrară, conducându-l la o tragică ruptură? De vreme ce îndrăgostiţii nu pot fi perfect asemănători, încep a-

şi da silinţa să se deosebească unul de altul cât de puţin. Nu există oare un sistem mental în care o astfel de ruptură, ca atare, se vede pusă în folosul cochetăriei? Trist e însă faptul că asemănarea e o iluzie de-o clipă. Aceasta pentru că, deşi fata prinde curaj, iar băiatul devine timid, nu le rămâne altceva de făcut decât să-şi străbată unul altuia existenţa în căutarea similitudinilor reciproce, iar apoi să dispară undeva departe, într-o depărtare de-acum lipsită de conţinut.

20. Perioada domniei împăratului Higashiyama (1688-1704), marcată de stabilitate politică şi efervescenţă culturală.

Dacă ar fi să ţin seama de secretul de mai sus, gelozia mea, de o violenţă care mă făcuse să-mi spun că am renunţat la iubire, tot iubire trebuie să fi fost. Am ajuns să-mi îndrăgesc „asemănarea cu Omi“ de la subsuoară, care înmugurea şi creştea puţin câte puţin, sfios şi încet, tot mai neagră.

A început vacanţa de vară. Deşi o aşteptasem cu nerăbdare, mă punea în încurcătură deoarece nu prea ştiam cum s-o folosesc. Vacanţa se dovedea un festin în care nu-mi găseam locul, deşi tânjisem atât de mult după ea.

Din ziua în care mi-au descoperit o uşoară formă de tuberculoză infantilă, doctorul mi-a interzis să mă expun razelor ultraviolete puternice. Îmi era interzis să stau mai mult de treizeci de minute pe malul mării, la soare. Ori de câte ori nesocoteam interdicţia, eram răsplătit cu febră. Oprit şi de la exerciţiile de natație de la şcoală, nici acum nu ştiu să înot. Dacă o pun în legătură cu fascinaţia mării – care mai târziu avea să devină o adevărată obsesie, subjugându-mă cu forţa ei –, neputinţa mea de a înota dobândeşte o nouă semnificaţie.

Cu toate acestea, fără să mă fi confruntat deocamdată cu tentaţia irezistibilă a mării, m-am aflat în vara acelui an pe litoralul X, împreună cu mama, fratele şi sora, din dorinţa de a petrece în

voie un anotimp pe de-a-ntregul incompatibil cu mine, anotimp la care tânjeam însă în mod inexplicabil.

Pe neaşteptate, m-am trezit de unul singur pe-o stâncă.

Până în apropiere mă însoţiseră fratele şi sora, în căutare de peştişori strălucind printre pietre, de-a lungul ţărmului. Întrucât n-am găsit mare lucru, începură să dea amândoi semne de plictiseală, ţânci cum erau. Servitoarea, apărută între timp să ne conducă sub umbrela de plajă unde se afla mama, plecă doar cu cei mici. Pe mine mă lăsă locului după ce am refuzat să-i însoţesc, făcând mofturi.

Soarele după-amiezii de vară pălmuia neîncetat suprafaţa mării. Golful, în întregime, era un vertij de amploare colosală. Muţi, în larg adăstau nori estivali cu siluetele impunătoare şi triste pe jumătate cufundate în mare. Aveau aură de profeţi, iar musculatura le era palidă, ca de alabastru.

Singurele siluete umane care se zăreau aparţineau călătorilor în mişcare ezitantă pe puntea câtorva iahturi, bărci şi vase pescăreşti, toate pornite din dreptul plajei. În jur domnea liniştea, atotcuprinzătoare. Briza mării îmi aducea la ureche o fâlfâire ca de insectă vioaie, mărturisindu-mi taine delicate, pline de tâlc. Alcătuit din stânci plate şi docile aplecate spre mare, pe ţărm nu se mai zăreau decât două, trei înălţimi abrupte de felul celei pe care mă aşezasem.

La început valurile alunecau dinspre larg ca nişte umflături cu tiv instabil. Pâlcul de stânci scunde prelungite în mare, în ciuda braţelor albe de spumă ridicate în căutarea salvării, se abandona imensităţii de apă. Lăsa în acelaşi timp impresia că visează şi la o plutire descătuşată. Umflăturile îşi vedeau însă de drum imediat cu viteză constantă, tot mai aproape de mal. În cele din urmă, ceva se trezi înăuntrul glugilor tivite, înălţându-se. Valurile

se ridicară şi ele, dezvăluind în întregime privirii una din feţele imensei lame ascuţite a securii de apă, gata să-şi pogoare lovitura asupra ţărmului. Ghilotina bleumarin căzu, împroşcând în jur stropi albi de sânge. Imediat, spinarea de-o clipă a valului, în cădere clocotită pe urmele crestei sale sfărâmate, reflectă azurul nepătat, acel albastru nepământean răsfrânt în ochii unui muribund. Ivit într-un târziu la suprafaţă, şirul de stânci plate roase de timp şi de apă îşi ascunse conturul în spuma albă născută din asaltul valurilor, ca apoi să strălucească puternic la retragerea acestora. Urmăream de pe înălţime crabi pironiţi locului şi alte vietăţi împleticindu-se în acea lumină orbitoare.

Sentimentul de însingurare se contopi numaidecât cu amintirea lui Omi, în felul următor. Faptul că tânjeam la singurătatea lui debordând de viaţă, singurătate zămislită din înlănţuirea la care viaţa îl supunea, mă făcea să-mi doresc a mă împărtăşi din aceasta şi, luându-l drept model, a mă bucura de propria însingurare găunoasă, prilejuită de prezenţa consistentă a mării, stare interioară similară la prima vedere. Aveam de jucat două roluri, al meu şi al lui Omi. Pentru aceasta, eram nevoit să descopăr puncte comune între noi, oricât de neînsemnate. În vreme ce el o resimţea probabil doar inconştient, aş fi ajuns astfel în stare să-i preiau în mod conştient singurătatea, ca şi cum ar fi fost încărcată de plăcere, şi să mă comport ca atare până într-atât încât să-mi imaginez că senzaţia plăcută care mă încerca, în vreme ce mă uitam la el, coincidea, în cele din urmă, cu ceea ce el însuşi simţea.

Din ziua în care tabloul Sfântului Sebastian a devenit o obsesie pentru mine, căpătasem obiceiul de a-mi încrucişa într-o doară braţele deasupra capului ori de câte ori se întâmpla să mă despoi. Trupul meu plăpând nu arăta nici cea mai mică urmă din frumuseţea şi robusteţea sfântului. Am

reluat şi acum gestul, ca din întâmplare. În chip cu totul ciudat, am simţit că mă excit în momentul în care privirea mi-a alunecat spre subsuoară.

Odată cu sosirea verii am băgat de seamă că sub braţ începuse să-mi încolţească un tufiş închis la culoare, nu însă comparabil cu al colegului, desigur. Acesta constituia punctul nostru comun. Era limpede că excitarea mea avusese de-a face cu Omi. Şi totuşi, în mod incontestabil, direcţia spre care se îndrepta imboldul sexual era propria mea subsuoară. Câţiva factori la un loc – briza care îmi provoca tremurul nărilor, lumina puternică de vară care îmi prăjea pieptul şi umerii goi, lipsa oricărei siluete umane cât vedeai cu ochii – mă îmboldiră pentru prima oară să dau curs „obiceiului rău“ sub cerul senin. Ţinta aleasă o aveam sub braţ.

…O curioasă tristeţe îmi scutura trupul. Mai tare ca soarele, singurătatea mă frigea. Izmenele de lână lipite de piele îmi dădeau o senzaţie neplăcută. În cele din urmă am coborât de pe înălţimea stâncoasă, afundându-mi tălpile în nisip. În apă, picioarele mele arătau ca nişte scoici moarte şi albe, iar pe fundul mării se distingea cu claritate, strălucind printre unde, un covor de pietre inscrustat cu cochilii. Am îngenuncheat. Valurile sparte de această mişcare se apropiară cu vuiet sălbatic şi mi se izbiră de piept în încercarea de a mă învălui aproape cu totul în spumă. La reflux m-am trezit spălat de ceea ce mă murdărise. Amestecată printre diversele forme de viaţă purtate de valuri – puzderia de seminţe de alge, de vietăţi minuscule sau icre de peşte – ceata mea de spermatozoizi fu înghiţită de marea spumegândă ce bătea în retragere.

Toamna, la începutul noului trimestru, Omi lipsea. După anunţul lipit pe panou se vedea că fusese exmatriculat.

Toţi colegii de clasă începură să vorbească despre mârşăviile lui, aşa cum o face poporul după

moartea unui tiran. Îşi aminteau, pe rând, cum a luat împrumut zece yeni şi nu i-a mai înapoiat, cum s-a făcut stăpân pe un stilou de import, cu zâmbetul pe buze, cum l-a strâns pe unul de gât, toate isprăvi de-ale lui Omi pe seama colegilor. Faptul că eram singurul care nu cunoştea măcar una dintre ticăloşiile pe care le pusese la cale mă făcu extrem de invidios. Dezamăgirea mi-a fost însă oarecum atenuată de lipsa oricărei opinii certe cu privire la cauza care i-a provocat exmatricularea. Nici cel mai ager ştie-tot, nelipsit în orice şcoală, n-a fost în stare să producă un motiv pe deplin convingător pentru care Omi să fie dat afară. De la început profesorul se rezumă să afirme, rânjind, că „prostiile“ comise se aflau la originea celor întâmplate.

Numai eu aveam un soi de tainică certitudine în privinţa boacănelor lui Omi. Nu încape îndoială că fusese părtaş la o conspiraţie de mare anvergură, fără ca el însuşi să-şi fi dat bine seama despre ce era vorba. Pentru Omi sensul vieţii şi soarta hărăzită erau unul şi acelaşi lucru cu voinţa pusă în mişcare de sufletul său „ticălos“. Cel puţin aşa mi se părea. Drept urmare, semnificaţia acestei „ticăloşii“ suferi o transformare în forul meu interior. Conspiraţia extinsă, organizaţia secretă alambicat structurată şi tactica subversivă impecabilă pe care aceasta le-a pus în mişcare trebuie să fi fost puse în slujba vreunui zeu necunoscut. Omi l-a servit, căutând să-i convertească pe alţii. Dat în vileag, fu ucis pe ascuns. L-au adus într-o seară în crângul de pe colină, gol puşcă. I-au legat ambele mâini de un copac, la înălţime, şi l-au străpuns cu două săgeţi, una în pântece, lateral, iar a doua sub braţ.

Reflectând puţin, mi-am dat seama că, atârnat de bară înaintea ridicărilor, oferea o imagine cum nu se poate mai potrivită pentru a-mi aminti de Sfântul Sebastian.

*

În anul patru de gimnaziu am început să sufăr de anemie. Aveam faţa tot mai palidă, iar mâinile cadaverice. După ce urcam o scară înaltă, simţeam nevoia să stau o vreme ghemuit. Totul se datora trombei ca o negură albă ce mă lovise în ceafă, aducându-mă în pragul leşinului, cu o gaură în cap la locul impactului.

Ai casei m-au dus la doctor, care m-a diagnosticat drept anemic. Om interesant şi prietenos, se arătă dispus să răspundă întrebărilor referitoare la boală, cu privirea aţintită pe agendă. După consultaţie, m-am aşezat alături, iar ceilalţi din familie faţă în faţă cu el.

— Acum să vedem cum stăm cu etiologia, cauza bolii, cu alte cuvinte. Viermi duodenali are cam mulţi, poate de aici i se trage. Ar trebui să-i facem un examen coprologic. Rămâne cloroza, dar aceasta e o boală rară, mai frecventă printre fete, pe deasupra…

Ajuns aici, după ce sări peste un paragraf, mai bombăni ceva ca pentru sine şi închise cartea. Mie însă nu mi-a scăpat porţiunea omisă. Se referea la masturbare. Simţeam că de ruşine mi se accelerează pulsul. Doctorul mă citise foarte bine.

Mi-a prescris injecţii cu arsenic. Efectul hematogen al acestui produs toxic m-a lecuit într-o lună.

Dar nimeni nu ştia că între insuficienţa mea sanguină şi poftele sângelui se stabilise o relaţie anormală de interdependenţă.

Insuficienţa sanguină congenitală mi-a întărit predispoziţia spre visele cu vărsare de sânge, predispoziţie care avea să-mi sporească această carenţă, ca apoi să ajung la un nesaţ de sânge accentuat. Petrecerea în reverie a zilelor în asemenea chip, anevoioasă, mi-a călit şi cizelat fantezia. Deşi nu cunoşteam încă operele lui de Sade, din puternica impresie pe care mi-a lăsat-o

descrierea Colosseumului din *Quo vadis* mi-am construit propria imagine asupra amfiteatrelor în care se dădeau lupte ucigătoare. Tinerii gladiatori romani îşi pierdeau acolo viaţa pentru simplul divertisment al spectatorilor. Moartea trebuia să fie scăldată în sânge şi, pe deasupra, supusă unui ceremonial. Arătam interes faţă de toate formele de execuţie şi instrumentele folosite în administrarea pedepsei, mai puţin uneltele de tortură şi spânzurătoarea, nesângeroase. Armele letale de foc, precum pistoalele şi puştile, nu se bucurau de trecere în faţa mea. Săgeţile, pumnalele şi suliţele, cât mai primitive şi barbare, aveau întâietate. Era ţintit abdomenul, pentru a prelungi agonia. Victimei i se pretindea să scoată un strigăt prelung de durere, care te făcea să simţi pustiul inexprimabil al existenţei. Din străfunduri izbucnea apoi în flăcări bucuria propriei mele vieţi şi prindea glas, urlând în replică. Poate era chiar bucuria oamenilor antici, ieşiţi la vânătoare.

Soldaţi greci, sclavi albi din Arabia, prinţi ai neamurilor necivilizate, ofiţeri, liftieri de hoteluri, chelneri, pierde-vară şi tineri acrobaţi se vedeau măcelăriţi de armele mortale pe care le stocam în imaginaţie. Semănam cu prădătorul barbar care, neştiind să iubească, îşi omora din greşeală fiinţele cele mai dragi. Căzuţi la pământ cum stăteau, le sărutam buzele tresărind încă spasmodic. Instalaţia punitivă fixată la un capăt de şină, pe care se deplasa o scândură groasă în care erau înfipte mai bine de zece pumnale, o inventasem graţie unei inspiraţii de moment. Exista şi o fabrică de pedepse capitale. Strungurile permanent în funcţiune din dotare perforau oameni, iar sucul sanguin îndulcit şi îmbuteliat se scotea la vânzare. Cu mâinile legate la spate, multe dintre victime erau trimise spre acest Colosseum din creierul unui elev de gimnaziu.

Treptat, stimulul câştiga în forţă şi, într-o bună zi, am ajuns să-mi imaginez ceva ce ar putea fi

considerat drept răul suprem pe care omul îl poate atinge. Ca şi în alte închipuiri ale mele, victimă căzu un coleg de clasă, un băiat priceput la înot şi deosebit de bine clădit.

Camera din locul cu pricina, aflată la subsol, tocmai găzduia o petrecere secretă. Sfeşnice de mare fineţe străluceau pe feţele de masă de un alb imaculat, cuţite şi furculiţe de argint flancau farfuriile. Nu lipseau nici obişnuitele coşuleţe de garoafe. Dar, lucru ciudat, în mijlocul meselor rămăsese prea mult spaţiu liber. Cu siguranţă, mai târziu acolo vor fi aşezate platourile.

— Mai aşteptăm?

Întrebarea mi-o puse un comesean al cărui chip nu se vedea din cauza întunericului. Avea însă vocea gravă a unui om bătrân. Din cauza întunericului nu se distingeau de fapt nici feţele celorlalţi, ci doar nişte mâini albe întinse sub lampă ca să manevreze cuţite şi furculiţe sclipitoare. În jur plutea un murmur permanent, asemenea unei conversaţii în şoaptă sau unui monolog bombănit cu jumătate de glas. Petrecerea era lugubră şi mută. Singurul zgomot de luat în seamă îl scoteau scaunele, cu scârţâitul lor intermitent.

— Încă puţin.

Răsplătită cu o tăcere sumbră, replica mea părea să fi indispus întreaga asistenţă.

— Ia să vedem ce se întâmplă.

M-am ridicat în picioare şi am deschis uşa bucătăriei. Dintr-un colţ al acesteia suia o scară de piatră până la nivelul solului.

— Mai aşteptăm?

— Nici vorbă, doar o clipă – îmi răspunse mofluz bucătarul, cu privirea coborâtă, fără să se întrerupă din tăiatul zarzavatului. Tăblia mare pe care gătea, din scândură groasă, era goală.

Pe scara de piatră se rostogoli o voce hohotind de râs. Era celălalt bucătar, care cobora ţinându-l pe colegul meu de braţul voinic. Pe lângă

pantalonii lungi de toate zilele, băiatul avea pe el un tricou bleumarin care îi lăsa pieptul dezgolit.

— Bună, B.

L-am salutat, în treacăt. După ce coborî şi ultima treaptă, se hlizi la mine şmechereşte, cu mâinile vârâte în buzunare. Pe neaşteptate, bucătarul se năpusti la el pe la spate şi îl strânse de gât. Băiatul nu se lăsă, opunând rezistenţă cu îndârjire.

„…o mişcare de judo, aşadar… într-adevăr… cum s-o fi numind?… asta-i!… gâtuirea… dar adversarul nu moare, leşină doar…“

Le urmăream disputa chinuitoare, dus pe gânduri. Deodată băiatul îşi lăsă gâtul în jos, fără vlagă, în mâinile puternice ale bucătarului. Cu sânge rece, acesta îl luă în braţe şi îl aşeză pe tocător. Se apropie atunci al doilea bucătar. Cu gesturi mecanice, îi scoase colegului meu ceasul de la mână, tricoul şi pantalonii, lăsându-l gol în câteva clipe. Despuiat şi cu gura întredeschisă, băiatul stătea întins cu faţa în sus. L-am sărutat pe gură, îndelung.

— Să-l las aşa sau să-l întorc pe burtă? mă întrebă bucătarul.

— Cred că-i mai bine cu faţa în sus.

Socoteam că dacă rămâne în acea poziţie i se va vedea pieptul, ca un scut de culoarea chihlimbarului. Celălalt bucătar tocmai coborâse de pe raft un platou în stil occidental, lat cât un om. Arăta destul de curios cu cele zece găurele perforate pe margini, câte cinci de fiecare parte.

— Să-ncepem!

Cei doi bucătari îl culcară deasupra, pe spate. Fluierau amândoi binedispuşi, în timp ce petreceau o sforicică din cânepă prin găurile de pe ambele laturi, ca apoi să-i lege trupul cât mai strâns cu putinţă. Rapiditatea mişcărilor dovedea multă dibăcie. În jurul celui despuiat aşezară frunze mari de salată, frumos rânduite. Cuţitele şi furculiţele de fier, mari peste măsură, întregeau ansamblul.

— Să-ncepem!

Ridicară pe umeri platoul. Le-am deschis uşa sufrageriei.

Mă întâmpină o tăcere binevoitoare. Vasul poposi în spaţiul liber din mijlocul mesei, luminat de lucirea albă a lămpii. Revenit la masă, mi-am luat tacâmurile enorme de lângă platou, gata să mă servesc.

— De unde să tai mai întâi?

Nimeni nu-mi răspundea, simţeam însă mulţimea de chipuri aplecate în jurul platoului.

— Cred că de-aici e cel mai bine.

I-am înfipt furculiţa în inimă. Jetul de sânge mă împroşcă drept în faţă. Cu ajutorul cuţitului din mâna dreaptă, în cele din urmă, am tăiat mai întâi o bucată subţire din muşchii pieptului…

Obiceiul meu cel rău devenea tot mai rău chiar şi după vindecarea anemiei. În timpul orei de geometrie nu mă mai săturam să-l sorb din ochi pe profesorul A, cel mai tânăr din toată cancelaria. Fost instructor de înot, după cum se spunea, avea faţa arsă de soarele mării şi vocea groasă a unui pescar. Din cauza frigului, în timp ce copiam scrisul de pe tablă îmi ţineam cealaltă mână în pantaloni. Fără să vreau, ochii îmi alunecau de pe caiet pe chipul profesorului. Cu vocea lui tinerească, acesta ne descâlcea în repetate rânduri nodurile problemelor de geometrie, timp în care ba urca, ba cobora de la catedră.

Frământările provocate de instinctul sexual făceau deja parte din viaţa mea cotidiană. Tânărul profesor îmi aducea în faţa ochilor, pe neobservate, viziunea trupului gol al lui Hercule. În cutele hainei încreţite la spate – atunci când cu mâna stângă ştergea tabla, iar cu creta din dreapta scria formule – vedeam cutele muşchilor lui „Hercule trăgând cu arcul“[21].

21. Lucrare a sculptorului francez Émile-Antoine Bourdelle (1861-1929).

În cele din urmă am căzut pradă obiceiului rău în timpul orei de geometrie.

Cu gândul dus şi capul plecat, în pauză am ieşit pe terenul de sport. Îşi făcu apariţia unul dintre iubiţii mei – repetent şi dragoste neîmpărtăşită totodată.

— Ai trecut ieri pe la familia Katakura pentru condoleanţe? Cum a fost?

Katakura, un băiat liniştit, răpus de tuberculoză, fusese înmormântat cu două zile înainte. Deoarece aflasem de la un prieten că înfăţişarea îi era de nerecunoscut, ca a unui diavol, am calculat în aşa fel încât să ajung la casa lui, pentru omagiu, după încheierea incinerării.

— Cum să fie, n-a fost nicicum, era cenuşă deja.

I-am tăiat-o scurt, în lipsa altui răspuns, ca brusc să-mi amintesc de un mesaj care ar fi trebuit să-l flateze.

— Mama lui m-a rugat să-ţi transmit toate cele bune. Te aşteaptă s-o vizitezi neapărat, mai ales că de-acum o să se simtă cam singură.

— Prostii!

Uluit, am simţit un şoc puternic în piept, neaşteptat dar plin de afecţiune. Obrajii iubitului meu se îmbujorară de sfioşenia vârstei. Lumina din ochi îi strălucea de prietenie mai mult ca niciodată, dovadă că mă trata pe picior de egalitate. Interveni din nou.

— Prostii! Văd c-ai ajuns şi tu răutăcios, de vreme ce râzi cu subînţeles.

În primele momente n-am priceput. E drept că nu râsesem la întâmplare, îmi luă însă o jumătate de minut până să mă dumiresc. Mama lui Katakura era o văduvă zveltă, încă tânără şi frumoasă.

Ceea ce mă întrista şi mai mult era faptul că tardiva mea constatare se datora nu neapărat ignoranţei, ci zonei de interes, care ne deosebea în mod clar pe unul de celălalt. Era părerea de rău de a mă vedea surprins să descopăr cu întârziere gustul searbăd al sentimentului de distanţă pe care

îl acuzam, sentiment pe care în mod normal ar fi trebuit să-l anticipez. Urât ca urma lacrimilor uscate pe faţa plânsă a unui copil, mă simţeam dezamăgit de urâţenia propriului meu infantilism, acela de a considera, în chip mecanic, că simpla transmitere a unui mesaj era o cale de a mă pune bine cu el, fără a mai reflecta la reacţia pe care ar fi putut să i-o provoace vorbele încredinţate mie de mama lui Katakura. Eram prea istovit ca să folosesc şi în cazul acesta întrebarea pusă de nenumărate ori înainte, „de ce nu se poate astfel?“. Dezgustat, îmi zdruncinam sănătatea, cast fiind. O atitudine mentală adecvată ar fi putut să mă scoată din asemenea situaţie (câtă blândeţe!). Fără să fiu deocamdată conştient că de săturat mă săturasem cu siguranţă de o anumită zonă a existenţei, aveam convingerea că starea mea de saţietate viza reveria, nu viaţa.

Viaţa mă zorea să iau startul. Din propria mea viaţă? Chiar dacă întâmplător din alt loc, sosise ceasul când trebuia să pornesc, târându-mi paşii greoi înainte.

Capitolul 3

Toată lumea susţine că viaţa e o scenă. Dar nu cred să fie prea mulţi cei care, asemenea mie, vor fi început să perceapă viaţa astfel încă de la sfârşitul copilăriei. Pentru mine aceasta constituia deja o percepţie bine definită, iar faptul că îngloba o experienţă sumară şi ingenuă mă făcea să cred, cu aproape trei sferturi din minte, că fiecare îşi începe viaţa în felul acesta, cu toate că undeva în adâncul sufletului mă îndoiam că cineva ar trebui să pornească la drum aşa cum o făceam eu. Optimist, eram sigur că după ce-mi voi încheia rolul cortina va cădea oricum. Aici intervenea presimţirea mea privind o moarte prematură. Acest optimism, sau mai degrabă închipuire, se va răzbuna însă mai târziu cu duritate.

Trebuie să precizez că ceea ce încerc să lămuresc aici nu are de-a face cu problema „conştiinţei de sine“, ci doar cu apetitul sexual şi nimic altceva deocamdată.

Dacă un elev înapoiat e marcat înainte de toate de factori congenitali, în ce mă priveşte, din dorinţa de-a promova într-o clasă de rând, am apelat la cunoscutele mijloace şcolăreşti. Am copiat pe furiş răspunsul de la alt coleg, fără a-i înţelege conţinutul, şi am predat lucrarea de examen cu o expresie nevinovată, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Trucul acesta, mai neobrăzat şi lipsit de înţelepciune decât folosirea fiţuicii, dădea uneori rezultate. Elevul cu pricina avansa în clasa superioară. Lecţiile, desfăşurate mai departe pe baza cunoştinţelor dobândite în anul anterior, rămâneau însă pentru el o enigmă. Avea de ales acum între două posibilităţi. Una era să urmeze calea greşită a golăniei, iar cealaltă să se prefacă din răsputeri că înţelege. Opţiunea era determinată

de calitatea, nu de cantitatea slăbiciunii şi curajului. Ambele căi presupuneau temeritate şi neputinţă, în proporţii egale. Reclamau de asemenea, şi una, şi alta, un soi de aspiraţie poetică spre lenevie.

M-am alăturat într-o zi grupului de băieţi care, în trecere prin faţa gardului şcolii, discutau cu înflăcărare despre un coleg căruia i s-ar fi aprins călcâiele după o controloare din autobuzul cu care făcea naveta, împricinatul nefiind de faţă. La un moment dat bârfa alunecă spre generalităţi, privind atuurile controloarei. Pe un ton voit rece, răstit, am făcut următoarea remarcă:

— De vină e uniforma. Poate şarmul îi vine de la faptul că îi stă strânsă pe trup.

Evident că acest detaliu nu mă făcuse să simt nici cea mai mică atracţie carnală faţă de controloare. Intervenţia mea îşi avea resortul în analogie – o pură analogie – combinată cu bravura vârstei, care te fac să emiţi opinii blazate şi mature, de satir.

Câţiva băieţi au reacţionat imediat. Grupul era alcătuit din elevi cu bune rezultate la învăţătură şi comportare ireproşabilă, moderaţi în toate privinţele. Îşi exprimară părerea pe rând.

— Ne uluieşti! Te arăţi mult mai grozav decât te credeam.

— Fără o experienţă pe măsură, nimeni nu poate merge la ţanc într-o chestiune de acest soi.

— Eşti teribil, zău!

Ascultându-i, mi-am dat seama că aprecierile lor euforice şi naive erau cam exagerate. Aş fi câştigat poate în profunzime dacă m-aş fi gândit că unul şi acelaşi lucru poate fi exprimat într-o manieră mai discretă, fără a atrage atenţia. Regretam că n-am fost puţin mai rezervat.

Atunci când execută astfel de manevre ale conştiinţei, nepotrivite vârstei, eroarea în care tinde să cadă un băiat de cincisprezece-şaisprezece ani e convingerea că aşa ceva îi stă în putere dată

fiind fermitatea lui în curs de formare, mult peste a celorlalţi. Lucrurile stau însă altfel. Neliniştea şi nesiguranţa mea reclamau un control al conştiinţei mai timpuriu decât în cazul altor băieţi, atâta tot. Conştiinţa mea era un simplu instrument al confuziei, iar manevrele mele simple aproximaţii orbeşti, lipsite de siguranţă. După Stefan Zweig, „diabolicul – trăsătură înnăscută, proprie fiecărei fiinţe umane – e neliniştea (*Unruhe*) ce mână omul către infinit, în afară şi dincolo de sine“. Iar aceasta, „precum o frântură de nelinişte inseparabilă pe care natura ne-o lasă în suflet din haosul trecutului său“, provoacă încordare, „încercând să descompună totul în factori supraumani şi suprasenzoriali“. Acolo unde singura utilitate a conştiinţei se rezumă la interpretări sau explicaţii, e firesc ca omul să se poată dispensa de serviciile ei.

Deşi nu mă încercase nici un fel de atracţie carnală faţă de o făptură de felul controloarei, un sentiment meschin de superioritate puse stăpânire pe mine văzând în faţa ochilor cum acea remarcă, exprimată cu bună ştiinţă şi întemeiată numai şi numai pe analogie şi agerime, îi lua pe toţi prin surprindere, făcându-i să roşească de sfială, ba mai mult, să afle în vorbele mele până şi un uşor stimul sexual, de înţeles pentru capacitatea rapidă de asociaţie a adolescentului. Dar gândurile mele nu s-au oprit aici. De data aceasta, cel păcălit urma să fiu eu însumi. Trezirea din sentimentul de superioritate avu loc într-un chip nedrept, despre care voi vorbi în continuare. Parte a acelui sentiment se transformă în trufie, adică beţia care te face să crezi că mergi cu un pas înaintea altora. Când aceasta apare mai devreme, căzut în greşeala de-a cumpăni deja totul cu conştiinţa trează, chit că restul părţilor dormitează încă, beţia convingerii că ai fi „mai avansat decât alţii“ se ajustează şi devine modestia care îţi spune că „la urma urmei, şi eu sunt asemenea tuturor“, judecată falsă care

prin extensie te duce la gândul că eşti „asemeni tuturor din toate punctele de vedere“ (extensie generată şi susţinută de partea încă aţipită), iar în final la concluzia impertinentă că „toţi sunt la fel“, conştiinţa ca simplu instrument al confuziei acţionând aici cu toată forţa… Astfel mi-am desăvârşit autosugestia. Iraţională, prostească, falsă şi, pe deasupra, percepută de mine însumi ca o incontestabilă amăgire, din această perioadă autosugestia a ajuns să ocupe cel puţin nouăzeci la sută din viaţa mea. Nu cred să existe om asupra căruia autosugestia să exercite o asemenea putere.

Cred că până şi cititorii acestei cărţi îşi vor fi dat seama că vorbele mele pe seama controloarei de autobuz, sugerând întru câtva senzualitatea, au fost posibile dintr-un motiv cât se poate de simplu, singurul care mie îmi scăpase. Motivul, evident, consta în faptul că mie îmi lipsea sfiiciunea înnăscută a celorlalţi băieţi în chestiunile referitoare la femei.

Pentru a scăpa de acuza că nu fac altceva decât să-mi analizez faptele acelei perioade cu ajutorul gândirii de acum, reproduc un text pe care eu l-am scris în acele zile, la vârsta de şaisprezece ani.

„Ryotaro se împrietenea cu copii necunoscuţi fără nici o ezitare. Era sigur că nostalgia şi plictiseala nemotivate, care îl încercau uneori, veneau din comportamentul lui jovial sau de la mimarea acestuia. Încrederea oarbă, element de bază al credinţei, l-a plasat într-un soi de repaus febril. Mereu îşi spunea, în vreme ce lua parte la nostimade şi şotii nevinovate, *acum nu-s nici mâhnit, nici plictisit*. Starea aceasta o numea *uitarea tristeţii*.

Pe cei din jur îi măcina constant întrebarea dacă e fericit sau vesel din fire. La fel cum îndoiala e cea mai sigură realitate, aceasta trebuia să fie adevărata înfăţişare a fericirii.

Ryotaro se definea însă ca *fire voioasă*, găsindu-şi loc în certitudine.

În această ordine, ceilalţi îşi arătau preferinţa pentru aşa-numita lui *bunădispoziţie garantată*.

Până la urmă, deşi vag, adevărul iniţial fu închis cu forţa într-un mecanism al minciunii. Mecanismul începu să ruleze la turaţie maximă. Cei din jur nu-şi dădeau seama că Ryotaro se afla în *camera înşelării de sine*.“

„Mecanismul începu să ruleze la turaţie maximă.“ Funcţiona oare acest mecanism cu toată puterea?

Neajunsul copilăriei stă în credinţa că dacă faci din diavol un erou, diavolul se va simţi satisfăcut.

Oricum, sosi ceasul să iau startul în viaţă. Cunoştinţele preliminare de care aveam nevoie în această călătorie proveneau înainte de toate din nenumăratele romane, pe care le citisem, un volum de educaţie sexuală, cărţi pornografice care circulau printre prieteni, cât şi din mulţimea de istorioare deşucheate aflate de la colegi seară de seară, în timpul exerciţiilor în aer liber. Curiozitatea de nestăpânit îmi era, mai mult decât cele înşiruite mai sus, cel mai fidel însoţitor, iar hotărârea de a-mi asuma postura unui „mecanism de minciuni“ cum nu se poate mai potrivită pentru începutul de drum.

Mă cufundam cu extremă atenţie în lectura romanelor, cercetând modul în care percepeau viaţa şi discutau cu sine cei de aceeaşi vârstă. Necunoaşterea vieţii de internat, ignorarea cluburilor sportive şi, pe deasupra, numărul mare de filfizoni din şcoala noastră, cu care rareori mai puteai aborda trivialităţi după trecerea perioadei acelui inconştient „joc vulgar“, la care se adăuga sfiala mea extremă, toate acestea mă împiedicau să mă adresez direct fiecăruia în parte, motiv pentru care eram nevoit să pornesc de la generalităţi înainte de-a deduce ce simte „un băiat de vârsta

mea“ atunci când e singur. Cât priveşte curiozitatea de nestăpânit, se pare că toţi urma să parcurgem aceeaşi perioadă a pubertăţii. Odată ajunşi aici, cu gândul numai la femei, faţa plină de coşuri şi capul mereu încins, băieţii scriau poezii siropoase. Întrucât citiseră texte despre sex, între care unele insistau asupra daunelor aduse de masturbare, în vreme ce altele, liniştitoare, susţineau că pericolul e neglijabil, de acum înainte şi ei se dedicară cu entuziasm acestei practici. În această privinţă eram absolut asemenea lor! Cu toate acestea, autoînşelarea mea trecea cu vederea deosebirea evidentă legată de obiectul interesului vizat de obiceiul rău, în plan lăuntric.

În primul rând, ei păreau a fi stimulaţi peste măsură de cuvântul „femeie“. La simpla reprezentare mentală a ideogramei care o ilustrează, roşeau, în vreme ce asupra simţurilor mele aceasta nu producea o impresie mai mare decât contactul vizual cu ideogramele ce corespund creionului, maşinii sau măturii. Această lacună a capacităţii de asociaţie, ieşită la iveală în întâmplarea cu mama lui Katakura, se manifesta uneori şi în timpul discuţiilor cu prietenii, situându-mă pe altă lungime de undă. Ei se mulţumeau să mă considere poet, părere care îmi displăcea (deoarece aflasem că acest soi de oameni sunt negreşit înşelaţi de femei). Ca să pot comunica în mod coerent cu ceilalţi, mi-am cizelat cu stăruinţă capacitatea de asociaţie.

Nu mi-am dat seama că ne deosebeau atât de evident nu doar latura interioară a simţurilor, ci şi manifestările nevăzute în relaţia cu exteriorul. Nu ştiam, de pildă, că simpla privire aruncată pe fotografia unei femei goale le provoca imediat erecţia, că eram singurul căruia nu i se întâmpla acest lucru, că imaginea nudă în stil ionic[22] a unui tânăr nu avea nici un efect asupra lor, în vreme ce pe mine mă excita (desigur, în urma unui proces de strictă selecţie, caracteristic amorului pervers).

22. Stil caracterizat prin delicateţe şi graţie feminină, contrastând cu sculptura dorică, în care predomină masculinitatea figurilor.

Faptul că în capitolul al doilea m-am referit expres şi pe îndelete la *erectio penis* e legat de toate acestea. Dovadă e autoamăgirea mea, provocată de necunoaşterea acestor detalii. În scena sărutului din orice roman se omitea descrierea erecţiei bărbatului. E firesc să nu fie menţionată. Nici în studiile despre sex nu se pomenea de erecţia drept consecinţă a unui simplu sărut. Citisem că aceasta apare fie înainte de relaţia trupească, fie în urma reprezentării mentale a unei astfel de relaţii. Eu trăiam cu impresia că în pragul acelui moment, chiar şi în lipsa dorinţei – asemenea unei inspiraţii venite de departe – voi ajunge şi eu la *erectio*. Zece la sută din gânduri îmi şopteau neîncetat „nu, numai tu nu vei ajunge acolo“, ca apoi şoaptele să prindă chip în toate neliniştile mele. Mă întreb dacă vreodată, în timpul masturbării, voi fi avut în gând parte din trupul unei femei, ca experiment măcar.

N-am avut niciodată. Consideram că indolenţa constituia singurul motiv pentru care nu făceam recurs la femeie!

La urma urmei, nu înţelegeam. Că femeile zărite cu coada ochiului la colţul străzii, cu o zi înainte, străbăteau noapte de noapte visele celorlalţi băieţi. Că sânii femeilor le apăreau în vis ca nişte meduze frumoase ivite din valurile nopţii, iar şi iar. Că partea cea mai de preţ a femeii îşi deschidea buzele ude ca să cânte mereu, de zeci, sute şi mii de ori, la nesfârşit, un cânt de sirenă…

Indolenţa, carevasăzică? Din indolenţă, oare? Aceasta îmi era îndoiala. De aici izvora toată sârguinţa pe care am depus-o în viaţă. Finalmente mi-am cheltuit-o întru apărarea indolenţei, drept garanţie că aceasta îşi va urma cursul.

Mi-a venit ideea să trec în revistă amintirile legate de femei. Din păcate sunt extrem de puţine.

Odată, pe când aveam vreo paisprezece ani, s-au întâmplat următoarele. În ziua în care tata s-a transferat la Osaka, câteva rude s-au abătut pe la noi, însoţindu-ne, pe mama, pe mine, şi fraţii mai mici în drumul de întoarcere de la gara Tokyo, unde îl petrecuserăm, cu toţii, pe tata. Printre acestea se afla şi Sumiko, o verişoară de-a doua. În vârstă de aproximativ douăzeci de ani, era nemăritată.

Dinţii din faţă îi avea uşor proeminenţi. Deosebit de albi şi frumoşi, erau primii care străluceau atunci când râdea, de parcă rostul râsului său stătea în a scoate în relief acei doi, trei dinţi a căror ieşire din rând adăuga expresiei o drăgălăşenie nespusă. Nota lor discordantă picura ca un strop de parfum peste armonia frumuseţii şi gingăşiei chipului şi siluetei, accentuându-le şi sporindu-le farmecul.

Dacă iubire nu-i cuvântul potrivit, pot spune că o „îndrăgeam“ pe această verişoară. De pe vremea copilăriei îmi plăcea s-o privesc de la distanţă. Când croşeta, stăteam uneori aşezat lângă ea mai mult de-o oră, fără să fac nimic deosebit.

După retragerea mătuşilor în odaia din fundul casei, ne-am aşezat amândoi pe scaunele din sufragerie, unul lângă altul, păstrând tăcerea. Încă nu se risipiseră din mintea noastră urmele lăsate de învălmăşeala din gară. Mă simţeam teribil de istovit.

— Vai, cât sunt de obosită, zise ea căscând uşor, lovindu-se apoi delicat peste gură, cu degetele ei albe atingându-şi buzele într-un gest ca de vrăjitorie. Tu nu eşti obosit, prinţişorule?

Ca din întâmplare, cu faţa învăluită în cele două mâneci, îşi lăsă capul cu toată greutatea pe coapsa mea. Îşi schimbă apoi poziţia feţei cu o mişcare laterală lentă, după care rămase nemişcată o vreme. Pantalonii de la uniformă îmi tremurau de

onoarea de-a fi folosiţi drept pernă. Mirosul pudrei şi parfumului ei mă năucea. Privindu-i profilul nemişcat, cu ochii senini, larg deschişi de oboseală, mă simţeam de-a dreptul tulburat…

Asta a fost tot. Am rămas însă mereu cu amintirea greutăţii scumpe ca a unei medalii ce mi-a stat câteva clipe aşezată pe coapsă. Senzaţia care mă încercase atunci nu era una de voluptate, ci de simplă bucurie, cum nu se poate mai aleasă.

În autobuzul care mă ducea şi mă aducea de la şcoală întâlneam adeseori o fată anemică.

Aerul ei distant îmi trezi interesul. Se uita pe geam dezamăgită şi plictisită parcă de toate cele, iar buzele ei tari, bine conturate, îmi atrăgeau de fiecare dată atenţia. Când nu era prezentă, autobuzului parcă îi lipsea ceva. Pe nesimţite, am ajuns să urc şi să cobor cu nădejdea că voi da peste ea. Mă întrebam dacă nu cumva m-am îndrăgostit.

Pur şi simplu nu-mi dădeam seama. Nu înţelegeam cu nici un chip în ce fel se manifestă legătura dintre dragoste şi apetitul sexual. Firește că pe atunci nu încercam să-mi explic prin intermediul iubirii vraja diabolică pe care Omi o exercitase asupra mea. Mă simţeam atras şi de tânărul şofer de autobuz, un necioplit cu capul lucios, în acelaşi timp în care mă întrebam dacă sentimentele vagi pe care le nutream pentru fata din autobuz nu erau cumva dragoste. Ignoranţa nu mă zorea să elucidez contradicţia. Privirea cu care îl urmăream pe tânărul de la volan conţinea ceva inevitabil, sufocant, chinuitor şi presant, în vreme ce în ocheada fugară aruncată spre fata anemică simţeam ceva forţat, artificial şi obositor. Fără să fi înţeles legătura dintre ele, cele două priviri sălăşluiau în mine nepăsătoare, coexistând în bună înţelegere.

Chiar dacă impresia lipsei prea mari de „scrupulozitate“ şi de calităţi „spirituale“ pentru un băiat de vârsta mea s-ar explica prin aceea că setea

neobişnuită de a afla lucruri noi nu m-a îndreptat cu energie spre zone de interes moral, curiozitatea de care dădeam dovadă semăna cu dorul disperat de lumea exterioară al unui bolnav ţintuit la pat ani în şir, fiind strâns legată, pe de altă parte, de o convingere imposibilă. Această convingere şi această disperare, pe jumătate inconştiente, mi-au înviorat dorinţa într-atât, încât putea să treacă drept ambiţie nemăsurată.

Deşi aveam o vârstă fragedă, nu eram în stare de cultivarea unor idei vădit platonice. Să fi fost aceasta o nenorocire? Ce semnificaţie aveau pentru mine nenorocirile obişnuite din jur? Frământarea mea difuză pe seama poftei carnale mi-a restrâns obsesiile aproape în întregime la cele trupeşti. Am dobândit deprinderea să mă conving pe mine însumi că această curiozitate pur spirituală, nu prea îndepărtată de aviditatea de cunoaştere, e „însăşi dorinţa trupească“, pentru ca în cele din urmă să ajung la capacitatea de a mă înşela de unul singur şi să-mi spun că sunt stăpân al unui suflet într-adevăr desfrânat. Astfel am ajuns să-mi dau aere de adult şi om de lume, afişând mina unui ins sătul de femei.

Înainte de toate, sărutul a devenit o obsesie pentru mine. Reprezentarea sa ca act, în ce mă priveşte, nu era de fapt decât imaginea acelui ceva în care sufletul meu îşi căuta adăpostul. Lucrul acesta îl pot spune acum. Dar pentru că la acea vreme confundam pornirea de a săruta cu dorinţa trupească, mă văzusem nevoit să mă dedic pe scară extinsă deghizării sufletului. Regretul neconştientizat de a mistifica firescul înnăscut mă îndemna cu îndărătnicie să-mi joc teatrul conştiinţei. Reflectez puţin şi mă întreb dacă omul e în stare să-şi trădeze în asemenea măsură propria natură. Chiar şi pentru o clipă.

Altfel, n-ar însemna că nu există cale de a explica ciudăţenia unei alcătuiri sufleteşti care te face să doreşti ceea ce nu doreşti? Presupunând că

nu mă situam de aceeaşi parte cu omul moral, ci dimpotrivă, rezultă de aici că tăinuiam în suflet cea mai imorală dintre aspiraţii? În asemenea caz, aspiraţia aceasta nu-i prea frumoasă? Să fi acţionat de la un capăt la altul ca prizonier al convenţionalismului şi să mă fi înşelat pe mine însumi pe de-a-ntregul? Elucidarea acestei chestiuni a rămas un imperativ pentru viitor.

Stoicismul ipocrit a pus stăpânire pe toată ţara aceasta odată cu începutul războiului. Nu făceau excepţie nici liceele. Încă de la intrarea în gimnaziu visam să ne lăsăm „părul lung“, vis greu de îndeplinit chiar şi după accesul în liceu. Moda şosetelor înflorate ţinea şi ea de domeniul trecutului. Exerciţiile militare se tot înmulţeau, iar reformele inepte de tot soiul se ţineau lanţ.

Şi totuşi, atmosfera din şcoala noastră, promotoare a unui formalism tradiţional bine conceput, de dragul aparenţelor, ne permitea o viaţă de elev lipsită de constrângeri deosebite. Ofiţerul ataşat pe lângă şcoală, cu grad de colonel, era om plin de înţelegere, iar subofiţerul N, sergent-major cu însărcinări speciale, căruia vorba fonfăită caracteristică dialectului din Tohoku[23] îi atrăsese porecla de fonfiţer, cât şi cei doi camarazi, cârn-majorul şi fleţ-majorul, se purtau cu tact, arătând consideraţie faţă de tradiţia aşezământului. Directorul, fost amiral în marina militară şi caracter efeminat, îşi menţinea postul înotând cu moderaţie inofensivă prin valurile vremii, ajutat şi de agenţia care se ocupa cu chestiunile curţii imperiale.

23. Regiune din nord-estul insulei Honshu.

Încet-încet m-am deprins cu fumatul şi băutura, o simplă mimare, în ambele cazuri. Războiul ne-a învăţat să creştem într-o manieră straniu de sentimentală, conform căreia firul vieţii urma să fie tăiat la douăzeci de ani şi mai bine. Ce avea să se întâmple mai apoi nu trebuia să ne preocupe în

nici un caz. Viaţa o tratam cu neobişnuită lejeritate. Viaţa ca o mare închisă secţionată la douăzeci de ani, cu salinitatea în creştere accelerată, parcă te ajuta să pluteşti în voie pe spate. Câtă vreme ceasul căderii cortinei nu era prea departe, ar fi trebuit să-i dau zor cu reprezentaţia piesei-mască destinată mie însumi. Amânam însă momentul plecării, şi tot aşa, de la o zi la alta, până trecură câţiva ani buni fără nici un semn că voi face primul pas pe drumul vieţii. N-au fost oare acele zile singura perioadă fericită pentru mine? Angoasele, chiar dacă nu mă ocoleau, se rezumau la cele cunoscute, fără contur. Mai aveam încă speranţă în ziua de mâine, pe care puteam s-o contemplu mereu sub cerul senin, necunoscut. Călătorii imaginare, aventuri închipuite, propriul portret după ce voi fi ajuns om în toată firea, imaginea fermecătoarei mele mirese încă neştiute, dorinţa de glorie ce mă anima… frumos rânduite în geanta de voiaj gata de plecare – la fel ca ghidul, prosopul, periuţa şi pasta de dinţi, cămăşile şi şosetele de schimb, cravatele şi săpunul – toate acestea, cu tot războiul în toi, îmi ofereau pe atunci prilej de bucurie copilărească. Iluzorie peste măsură, credinţa că aş fi insensibil la durerea provocată de gloanţe o aveam încă intactă. Până şi gândul la propria moarte îmi dădea fiori de bucurie neîncercată. Mă simţeam ca şi cum aş fi stăpânit lumea întreagă. Cine ştie dacă nu era adevărat. Niciodată, ca în ceasul pregătirilor de drum, nu eşti mai stăpân pe coclaurile pe care le vei străbate. Aceasta e inutilitatea perfectă, cu numele de călătorie.

Obsesia sărutului şi-a găsit în cele din urmă buzele de care să se lipească. Nu s-a întâmplat aceasta numai şi numai pentru a da închipuirilor o ascendenţă distinsă? Cum am mai spus-o, deşi nu era vorba nici pe departe de aşa ceva, mă străduiam să văd acolo dorinţa. Cu alte cuvinte, confundam cu dorinţa veritabilă vrerea absurdă de

a o considera astfel. Imboldul puternic şi imposibil de a nu mai fi eu însumi îl luam în mod greşit drept apetit sexual, acea dorinţă care se trezeşte în om din faptul că acesta rămâne el însuşi.

Aveam pe atunci un prieten apropiat, cu toate că nu ne înţelegeam cu nici un chip. Coleg de clasă frivol, Nukada pe nume, se pare că mă preferase altora pentru clarificarea enigmelor limbii germane elementare, aceasta deoarece lângă mine se simţea în largul său. Iniţial plin de entuziasm în orice făceam, eram socotit elev bun la germana pentru începători. Se prea poate ca Nukada să fi intuit cât de mult detestam în adâncul sufletului titulatura de elev eminent (sugerând un student în teologie) cu care fusesem etichetat (adevărat că altă etichetă care să-mi servească garantării siguranţei nu exista) şi cât de mult tânjeam după o „reputaţie proastă“. Prietenia lui conţinea ceva de natură să-mi sensibilizeze slăbiciunea. Nukada, bărbat privit cu multă gelozie de către duri, era la curent cu ce se petrecea printre femei, ca un adevărat mediu ce comunică cu lumea spiritelor, lucru ce mă afecta într-o anumită măsură.

Primul mediu aflat în legătură cu lumea femeilor fusese Omi. Mai stăpân însă pe mine la acea vreme, mă mulţumeam să consider această trăsătură ca parte a şarmului său, în vreme ce rolul jucat de Nukada în aceeaşi postură trasa cadrul supranatural al curiozităţii mele. Una din cauze era poate lipsa totală de frumuseţe a lui Nukada.

Buzele de care vorbeam aparţineau surorii mai mari a lui Nukada, intrată în scenă în timp ce le făceam o vizită.

Femeia aceasta drăgălaşă mă tratã ca pe un copil, fără să-şi dea prea multă osteneală. În clipa în care dădui cu ochii de bărbaţii care o înconjurau am devenit conştient că nu dispuneam de nici una din însuşirile care ar putea atrage o femeie. Însemna că era exclus să mă pot transforma în Omi, constatare ce avu darul să mă facă să admit

că această dorinţă reprezentase de fapt dragostea mea pentru Omi, dacă era să chibzuiesc mai bine.

Am ajuns astfel să trăiesc cu impresia că sunt îndrăgostit de sora lui Nukada.

Cu aceeaşi naivitate nemăsurată ca şi a celorlalţi colegi de liceu, ba dădeam târcoale casei unde locuia, ba stăteam la pândă ceasuri întregi în librăria din apropiere, doar-doar s-o ivi prilejul s-o prind în clipa în care ar fi urmat să treacă prin faţa vitrinei. Uneori strângeam perna în braţe, cu gândul la îmbrăţişarea ei, sau îi desenam buzele în fel şi chip, alteori vorbeam de unul singur, de-a dreptul copleşit. Ce rost aveau toate? Aceste eforturi artificiale mă aduceau la o stare de epuizare mentală extremă, paralizantă aproape. Inima, cea adevărată, luând seama la nefirescul încercării neostoite de a mă convinge c-o iubesc, opunea rezistenţă printr-o oboseală maladivă. Sfârşeala aceasta psihică părea să conţină o otravă înfricoşătoare. În intervalul dintre strădaniile forţate ale inimii se întâmpla să fiu luat cu asalt de o stare anostă greu de îndurat, de care scăpam trecând cu nepăsare la altă reverie. Revenit la mine însumi, mă învioram imediat, cuprins de vâlvătaie pe drumul ce ducea către imagini mentale aberante. Flacăra avea să dăinuie în suflet, abstractizată, cu adnotări forţate adăugate ulterior, ca şi cum această pasiune i-ar fi fost destinată ei. M-am înşelat încă odată de unul singur.

Dacă cineva mă acuză că naraţiunea de până acum păcătuieşte prin tenta prea conceptuală şi abstractă, nu-mi rămâne decât să-i răspund că n-aş fi avut chef să înfăţişez pe larg reprezentări deloc deosebite – în ochii cuiva din afară – de imaginea unui adolescent normal. Exceptând ruşinea din suflet, în ce mă priveşte, acea perioadă nu a fost deosebită prin nimic de aceea a unui om obişnuit până şi sub aspectul vieţii lăuntrice. Eram în întregime asemenea lor. E suficient să vă imaginaţi

un elev sub douăzeci de ani, cu o prestaţie şcolară rezonabilă şi mereu agăţat de carte, cu o curiozitate obişnuită şi aspiraţii fireşti, doar mai retras, poate din cauza aplecării excesive spre introspecţie, gata să roşească din te miri ce, dar neîncrezător că farmecul lui ar putea face din el un răsfăţat al cucoanelor. Mai imaginaţi-vă cum tânjea el după femei, cum ardea de pasiune, cum se frământa în zadar. Nimic mai simplu şi banal decât să-ţi închipui aşa ceva. Fireşte că am evitat descrierile plictisitoare care să meargă cu sfinţenie pe acest calapod. Asemenea elevului sfios, am traversat exact aceeaşi perioadă atât de lipsită de însufleţire şi i-am jurat regizorului supunere absolută.

Între timp am început să-mi îndrept gândurile, orientate până atunci exclusiv către tinerii mai în vârstă, şi spre cei mai mici decât mine, încet-încet, lucru datorat fără-ndoială faptului că şi aceştia atinseseră vârsta lui Omi. Cu toate acestea, deplasarea interesului afectiv de care vorbesc viza şi natura iubirii. Deşi era vorba, ca şi până acum, de sentimente tăinuite în adâncul sufletului, am ajuns să adaug iubirilor sălbatice şi o iubire rafinată. Odată cu creşterea mea în virtutea naturii, începeau să iasă la iveală semnele dragostei de protector, din categoria pederastiei.

În clasificarea perverşilor, Hirschfeld îi numeşte *androphilis* pe cei atraşi exclusiv de adulţii de acelaşi sex, şi *ephebophilis* pe cei care preferă vârsta copilăriei sau a adolescenţei. Eu eram pe cale să înţeleg ultima categorie. Efebul este adolescentul din Grecia antică, adică tânărul cu o vârstă cuprinsă între optsprezece şi douăzeci de ani, al cărui nume derivă din numele zeiţei Hebe, mama nemuritorului Hercule, născută din Zeus şi Hera. Zeiţa Hebe, cea care umplea paharele zeilor din Olimp, era un simbol al tinereţii.

Exista un băiat chipeş, de optsprezece ani neîmpliniţi, de curând intrat în liceu. Avea pielea albă, buze graţioase şi sprâncene domoale. Cu o înfăţişare pe placul inimii mele, ştiam că îl cheamă Yakumo.

Acesta mi-a dăruit un soi de plăcere, fără să-şi fi dat seama. În schimburi ce durau câte o săptămână, fiecare şef al claselor superioare trebuia să dea comanda adunării de dimineaţă. Când îmi venea rândul, la interval de patru săptămâni, îmi făceam datoria atât la gimnastica matinală, cât şi după-masa, la instrucţie (obişnuită în liceu, presupunea treizeci de minute de gimnastică specifică marinei militare, după care, cu uneltele pe umăr, mergeam la săpat tranşee antiaeriene sau tăiat iarba). Odată cu sosirea verii, în ciuda stricteţei cu privire la ţinută din şcoala noastră şi poate sub presiunea modei de atunci, elevilor li se ordona ca în timpul gimnasticii matinale şi celei militare de după-amiaza să facă exerciţiile dezbrăcaţi până la brâu. De la tribună şeful clasei dădea semnalul adunării de dimineaţă, ca apoi să ordone „haina, jos!“. După ce toţi executau ordinul, cobora de la tribună şi striga „salut“ în faţa profesorului de gimnastică, urcat în locul lui, alerga până la rândul ocupat de colegi, ultimul din formaţie, se dezbrăca şi el şi se apuca de gimnastică, cu misiunea îndeplinită, deoarece la încheierea exerciţiilor fizice ordinele urmau să fie preluate de către profesor. Rolul acesta mă îngrozea de-a dreptul, încât mai că mă treceau toate apele, cu toate că rigiditatea cazonă a programului pe care tocmai l-am amintit mi se potrivea din întâmplare ca o mănuşă, ceea ce mă făcea să-mi aştept rândul cu oarecare nerăbdare. Desfăşurarea programului îmi permitea să-l văd pe Yakumo la câţiva paşi distanţă, pe jumătate gol, fără teama că acesta o să bage de seamă cât de prăpădit arătam eu dezbrăcat. Acesta era motivul nerăbdării mele.

Stătea de obicei în primul sau în al doilea rând din faţă, lângă tribuna de comandă. Obrajii lui de Hyakinthos se îmbujorau imediat. Era o delectare să-l priveşti la adunarea de dimineaţă, când Yakumo venea în fugă la aliniere, mai-mai să-şi înghită suflarea. De multe ori îşi descheia haina la repezeală, cu respiraţia tăiată, după care îşi scotea cămaşa din pantaloni smulgându-şi-o la iuţeală. De la tribună, urmărind într-o doară cum se dezveleşte privirii torsul lui neted şi alb, mă străduiam să-l ocolesc cu privirea, dar nu reuşeam. De aceea, am tresărit când unul din prieteni mi-a atras în treacăt atenţia, „mereu ţii privirea plecată când te afli la comandă, se vede treaba că eşti slab de înger“. Şi de această dată am scăpat ocazia de a mă apropia de trupul lui trandafiriu, pe jumătate dezbrăcat.

Elevii cursului liceal petrecură o săptămână de vară în vizită la şcoala forţelor navale din oraşul M. În ziua de care vorbesc, ne-am dus cu toţii la bazin pentru lecţia de natație. Întrucât nu ştiam să înot, am rămas să privesc de pe margine, sub pretextul că sunt deranjat la stomac. Pentru că unul din locotenenţi susţinea că soarele e o adevărată binefacere, cei bolnavi au fost puşi şi ei să se dezbrace până la brâu. Am observat că Yakumo făcea şi el parte din grupul suferinzilor. Cu braţele albe încrucişate numai încordare, îşi ţinea pieptul atins de soare în bătaia brizei, timp în care, cu dinţii imaculaţi din faţă, îşi muşca stăruitor buza inferioară. Nimic nu mă împiedica să mă apropii de el, pentru că ceilalţi bolnavi închipuiţi începuseră să se strângă ciorchine în umbra copacilor din jurul bazinului. Îi măsuram din ochi bustul mlădios şi abdomenul respirând în tihnă. Mi-am amintit un vers al lui Whitman.

...Tinerii fac pluta pe spate, cu faţa spre cer, cu pântecele lor alb, bombat sub soare.

Dar nici de data asta nu i-am adresat vreun cuvânt. Îmi era ruşine de pieptul meu plăpând şi de

braţele mele palide şi subţiri.

*

În 1944, altfel spus, cu un an înainte de sfârşitul războiului, în septembrie, după absolvirea şcolii pe care am frecventat-o neîntrerupt din copilărie, am intrat la o universitate. La insistenţele tatălui, care nu mi-a lăsat alternativă, m-am văzut obligat să-mi aleg dreptul ca specialitate. Nu mi-a fost însă greu să îndur, convins că peste puţin timp voi fi înrolat în armată şi voi cădea pe front, în vreme ce toţi ceilalţi din familie vor muri în urma atacurilor aeriene.

După obiceiul vremii, am intrat la universitate în locul unui student recrut dintr-un an superior, care mi-a împrumutat uniforma facultăţii înainte de a pleca pe front. Am început să merg la cursuri îmbrăcat în uniformă, cu promisiunea s-o înapoiez familiei sale când îmi va fi venit rândul la înrolare.

Concomitent cu teama cumplită de raidurile aeriene, îmi aşteptam nerăbdător moartea, animat de-un fel de dulce speranţă. Pentru mine, viitorul constituia o povară, lucru pe care l-am spus nu o dată. Am simţit dintru început că viaţa mă constrânge prin ideea de datorie. Eram conştient că nu-mi stă în putere s-o duc la îndeplinire, iar viaţa mă trăgea sever la răspundere pentru această neputinţă. Ce reconfortant ar fi, mă gândeam, ca prin moarte să-i joc vieţii un renghi. Simpatizam instinctiv cu doctrina morţii, în mare vogă în timpul războiului. Dacă din întâmplare aş fi avut parte de o „moarte glorioasă în luptă“ (deloc potrivită pentru mine), aceasta ar fi însemnat să-mi închei viaţa într-un mod cum nu se poate mai ironic şi aş fi avut de ce râde pentru totdeauna de dincolo de mormânt. Astfel încât, la auzul alarmei, eram primul care se ascundea în adăpostul antiaerian.

…Am auzit un sunet stângaci de pian.

Mă aflam în casa unui prieten care urma să fie înrolat în trupa specială de cadeţi a marinei. Pe Kusano – acesta îi era numele – îl preţuiam ca pe unicul camarad din liceu cu care puteam sta de vorbă despre cele mai neînsemnate chestiuni sufleteşti. Nu eram doritor de prieteni, consider însă oribilă pornirea care m-a făcut să scriu cele ce urmează, lucruri de natură să lezeze singura prietenie pe care o aveam.

— Cântă bine, crezi? Uneori tonul pare cam agresiv.

— E sora mea mai mică. Profesorul a plecat cu câteva clipe mai înainte, iar acum exersează.

Ne oprirăm din dialog, din nou cu auzul încordat. Probabil că ceea ce îi răsuna lui în urechi era nu doar melodia din camera alăturată, familiară lui, căci o auzea zilnic, ci frumuseţea ei, iritantă şi stângace, de care în curând va trebui să se despartă. În tonalitatea sunetelor de pian ghiceai căldura sufletească pe care o descoperi în prăjitura făcută de un ageamiu cu reţeta în mână. Nu m-am putut abţine să nu-l întreb:

— Câţi ani are?

— Optsprezece. E următorul copil, după mine, răspunse Kusano.

Cu cât ascultam mai mult, cu atât îmi dădeam seama că sunetele veneau de la o făptură de optsprezece ani predispusă la visare, inconştientă încă de propria-i frumuseţe şi păstrând mai departe urma copilăriei lipită de vârful degetelor. Îmi doream ca exerciţiul să continue la nesfârşit. Dorinţa mi s-a împlinit. Începând cu acea zi, de cinci ani aud în suflet cântecul de atunci al pianului. De câte ori n-am încercat să-mi spun că e o închipuire? De câte ori raţiunea mea n-a luat în râs această iluzie? De câte ori propria slăbiciune nu mi-a ridiculizat autoamăgirea? Şi totuşi, melodia pianului m-a subjugat, iar dacă din cuvântul „destin“ ar putea fi înlăturate conotaţiile

întunecate, aş putea spune că sunetele acelea ţineau pentru mine într-adevăr de destin.

Acest cuvânt mi se întipărise în memorie cu puţină vreme înainte, printr-o ciudată împrejurare. După festivitatea de absolvire a liceului, în maşina care ne ducea pentru prezentarea salutului la Curtea Imperială împreună cu ex-amiralul director, moşneagul acesta posac, cu ochii înecaţi în urdori, mă critica pentru că mă înrolasem în armată ca simplu soldat, când aş fi putut cere să mă încadrez în trupa specială de cadeţi, insistând asupra faptului că n-aş fi făcut faţă rigorilor cazone, cu constituţia mea fizică fragilă.

— Sunt pregătit pentru orice.

— Habar n-ai de realitate, de aceea vorbeşti astfel. Oricum, termenul pentru cereri a trecut deja, aşa că nu mai e nimic de făcut. Acesta ţi-e destinul!

Folosise cuvântul englez, *destiny*, pentru destin, pocindu-l cu pronunţia de la sfârşitul secolului al XIX-lea.[24]

24. Cuvintele de origine străină asimilate în japoneză suportă diverse modificări fonetice, impuse de particularităţile de pronunţie ale acestei limbi.

— Ce spuneţi?

— Destinul, zic. Asta face parte din destinul tău.

Tacticos, reluase cuvântul în două rânduri, în aceeaşi pronunţie, cu un fel de nepăsare în care se ascundea acea grijă bătrânească de a nu te arăta prea binevoitor faţă de un tinerel.

Mai auzisem şi alte fete cântând la pian în casa lui Kusano. În atmosfera puritană de aici, diametral opusă de ceea ce am descoperit în familia lui Nukada, cele trei surori se făceau imediat nevăzute, lăsând în urmă un surâs discret. Cum data înrolării lui Kusano se apropia tot mai mult, ne vizitam pe rând, apăsaţi de povara despărţirii. Muzica pianului a făcut din mine un om neîndemânatic în relaţia cu sora lui mai mică.

De când îmi aplecasem urechea la acele sunete, nu mă mai simţeam în stare să-i vorbesc sau s-o privesc în ochi, de parcă i-aş fi aflat un secret. Atunci când se întâmpla să ne aducă ceaiul, nu-i zăream decât picioarele, mişcându-se lejer şi cu multă agilitate. Poate şi pentru că nu eram obişnuit să văd picior de femeie, din pricina modei pantalonilor, frumuseţea lor m-a emoţionat.

În mod inevitabil, din relatarea mea s-ar putea crede că picioarele ei îmi vor fi stimulat simţurile. Dar n-a fost aşa. Am spus de atâtea ori că-mi lipsea cu desăvârşire o părere definită privind dorinţa carnală faţă de sexul opus. O bună dovadă în acest sens e faptul că niciodată n-am simţit nevoia să privesc o femeie goală. Meditam însă cu seriozitate la iubirea faţă de femeie, iar când acea oboseală otrăvită îmi invada sufletul şi mă împiedica să merg pe firul acestui gând, aflam bucurie în constatarea că sunt un om dominat de raţiune, prin asemănarea sentimentelor reci şi vremelnice cu ale unui bărbat sătul de femei ajungând până şi la satisfacerea dorinţei ostentative de a face pe adultul. Această lucrare a gândurilor mi s-a înrădăcinat în suflet, asemenea unui automat de cofetărie care, odată pus în acţiune de câte-o monedă strecurată, face să-ţi alunece în palmă câteva caramele.

Îmi închipuiam că poţi iubi o femeie în lipsa oricărei dorinţe. Pesemne că era vorba de cea mai necugetată idee de la începutul istoriei umane. Fără s-o ştiu (iertată fie-mi exprimarea exagerată, trăsătură ce mă caracterizează), înceram să fiu un Copernic în doctrina iubirii. În consecinţă, credeam cu siguranţă în conceptul de amor platonic, fără să fiu conştient. Deşi ar putea să pară că vine în contradicţie cu cele susţinute mai înainte, o credeam cu onestitate şi în chipul cel mai pur. Dar obiectul credinţei mele nu era însăşi puritatea? Nu purităţii i-am jurat oare fidelitate? Aceasta e o chestiune pentru mai târziu.

Dacă uneori aveam îndoieli cu privire la amorul platonic, de vină era aplecarea mea mentală spre noţiunea de trupesc, cât şi acea oboseală nefirească din care se trăgea satisfacţia maladivă de a face pe adultul.

În ultimul an de război împlineam douăzeci şi unu de ani. Imediat după Anul Nou, universitatea noastră fu mobilizată la fabrica de avioane din apropierea oraşului M. Opt zecimi din studenţi au ajuns muncitori, iar restul, cei plăpânzi, erau ocupaţi în administraţie. Eu făceam parte din cei din urmă. După ce anul trecut mă declaraseră promovat cu gradul B la controlul stării de sănătate, mă temeam că voi primi curând ordinul de recrutare. Atât de mare, încât îţi lua treizeci de minute numai s-o traversezi, fabrica, întinsă peste această zonă dezolantă, înecată în pulbere galbenă, lucra cu mai multe mii de muncitori. Şi eu printre ei, purtam numărul 4 409, iar ca angajat temporar, 953. Cu costuri de producţie învăluite în mister şi fără a ţine cont de recuperarea capitalului, această uzină de mare anvergură era destinată unei monstruoase deşertăciuni. Nu era de mirare că muncitorii intonau, în fiecare dimineaţă, jurământul ocult. Niciodată n-am mai văzut o fabrică atât de stranie. Ştiinţa şi tehnica modernă, metodele de conducere cele mai noi, gândirea raţională şi minuţioasă a multor creiere eminente erau puse în folosul unicei finalităţi: moartea. Această mare fabrică destinată producţiei de avioane de luptă Zero[25] pentru forţele speciale părea că slujeşte unei religii tenebroase, care ea însăşi huruia, răcnea, vuia şi urla. După mine, o astfel de structură gigant ar fi fost imposibilă în afara unor anumite exagerări de natură religioasă. Exista religiozitate până şi în modul în care cei din conducere profitau de ocazie ca să-şi umple portofelul.

25. Avion utilizat de forţele navale japoneze în atacurile sinucigaşe din Pacific. Proiectat de compania Mitsubishi Juukou în 1937.

Din când în când, alarma antiaeriană vestea ceasul slujbei negre[26] celebrate de această religie haină.

26. Slujbă satanică cu origini în erezia creştină din Franţa medievală (sec. XVI-XVII).

În biroul plin de agitaţie răsună o întrebare cu iz provincial, „cum îs veştile?“. Camera nu avea radio. Veni în fugă secretara directorului să ne avertizeze de posibila apariţie a unor escadrile inamice. Între timp, o voce groasă ordona prin megafon adăpostirea elevelor şi copiilor din şcolile naţionale. Responsabilul cu acţiunile de salvare împărţea ceva asemănător unor etichete roşii pe care erau inscripţionate cuvintele „hemostază – ora“. Când unui rănit i se oprea hemoragia, trebuia să marcheze momentul pe etichetă şi să şi-o prindă la piept. La nici zece minute de la declanşarea alarmei, megafonul anunţa „adăpostirea generală“.

Lucrătorii din birouri se năpusteau spre seifurile subterane, în braţe cu lăzi de documente importante. Îndată ce le puneau la loc sigur, îşi croiau drum la suprafaţă cât mai iute cu putinţă şi traversau locul viran, ca apoi să se alăture galopului mulţimii de caschete metalice şi glugi de protecţie. Şuvoiul se îndrepta spre poarta principală. Dincolo de aceasta se întindea un câmp pustiu, galben şi dezolant. În pădurea de pini, pe terasa aflată la şapte, opt sute de metri distanţă, fuseseră săpate nenumărate adăposturi. Într-acolo, prin praf, mulţimea tăcută, oarbă şi exasperată avansa în goană, pe două poteci, spre un loc care să nu însemne „moarte“, gata să se ascundă până şi în gropile de lut care s-ar fi putut nărui dintr-o clipă în alta. Să nu fie „moarte“, restul nu mai conta.

Pe când mă aflam din întâmplare acasă, în zi liberă, la unsprezece noaptea mi-au adus ordinul de recrutare. Textul telegramei mă soma să mă prezint la cincisprezece februarie pentru înrolare.

La sugestia tatălui meu, care susţinea că s-ar putea să scap dacă mă prezint la o unitate de la ţară, unde şubrezenia mea fizică ar ieşi în evidenţă, spre deosebire de oraş, m-am supus examenului corporal în prefectura H din ţinutul Kinki[27], locul de înregistrare a domiciliului.

27. Regiune ce cuprinde zonele administrative Kyoto şi Osaka, la care se adaugă prefecturile Shiga, Hyogo, Nara, Wakayama şi Mie.

Cu toate că, spre marele haz al ofiţerului care ne examina, m-am opintit ca să urc până la piept sacul de orez pe care un tânăr ţăran îl ridica lejer de zece ori la rând, deznodământul făcu să trec testul cu calificativul B şi să primesc ordinul de acum, care mă obliga să mă înfăţişez la o cazarmă sărăcăcioasă dintr-un colţ uitat de lume. Mama se văicărea, iar tata era şi el tare abătut. Cu chemarea în mână, nu-mi prea dădea ghes inima nici mie să plec, dar până la urmă m-am resemnat, sperând să dau peste o moarte cât mai rapidă. Răceala care începuse să se prindă de mine în fabrică se agravă în trenul de plecare. Când să ajung în casa unei cunoştinţe apropiate din satul natal, rămasă fără palmă de pământ după falimentul bunicului, nu mai eram în stare nici să mă ţin pe picioare din cauza febrei acerbe. Bine îngrijit de gazde şi ajutat mai ales de efectul aparent al leacurilor pe care le înghiţeam cu nemiluita, am ajuns să trec vesel pe sub poarta cazărmii.

Ţinută în frâu de medicamente, febra îşi făcu iar de cap. În timpul controlului strănutasem de mai multe ori în timp ce ne mişcam de colo-colo, după ce ne-au obligat să ne dezbrăcăm goi-puşcă, precum animalele. Medicul militar, lipsit de experienţă, îmi confundă şuieratul bronhiilor cu

horcăitul plămânilor, eroare de diagnostic confirmată de raportul asupra bolii, o adevărată aiureală care m-a dus la testul de sedimentare a sângelui. Din cauza febrei provocate de răceală, rata de sedimentare indica valori ridicate. Am primit ordin de plecare acasă în cursul aceleiaşi zile, sub motiv că sufăr de infiltraţie la plămâni.

În clipa în care m-am văzut dincolo de poarta cazărmii, am luat-o la fugă. Panta, părăginită din pricina iernii, cobora spre sat. Picioarele mele goneau spre un loc fără „moarte“, care să nu însemne „moarte“ în orice caz, aşa cum se întâmplase la fabrica de avioane.

În trenul de noapte mă feream de curentul care pătrundea prin crăpătura din geam, chinuit de durere de cap şi de febra care mă făcea să dârdâi. Mă întrebam încotro mă îndrept. Spre casa din Tokyo, ce tremura de frică, încă neevacuată cum era din cauza tatălui meu, nehotărât în toate? Spre oraşul care o înconjura, peste care plutea o neagră incertitudine? Spre mulţimea aceea cu ochii bovini, în care fiecare parcă voia să-l întrebe pe celălalt: „scăpăm oare, scăpăm?“. Sau spre căminul fabricii de avioane, tixit de studenţi tuberculoşi, cu feţele lor care exprimau lipsa oricărei rezistenţe?

Încheietura căptuşelii de scândură a scaunului pe care şedeam mă împungea în coaste la fiecare hurducăială a trenului. Cu ochii închişi îmi imaginam scena nimicirii familiei mele într-un atac aerian, în timp ce mă aflam din întâmplare acasă. Din această închipuire se născu o ură de nespus. Nimic nu mi-a trezit o aversiune atât de bizară ca relaţia dintre cotidian şi moarte. Până şi o pisică se ascunde când îşi simte sfârşitul aproape, ca omul să n-o vadă cum moare. Închipuirea că văd în faţa ochilor moartea oribilă a celor apropiaţi, că aceştia mă văd la rândul lor, îmi făcea greaţă. Întreaga familie lovită de aceeaşi soartă şi

privirile pline de compasiune reciprocă schimbate între părinţii şi copiii aflaţi pe moarte îmi păreau a nu fi altceva decât reproducerea dezagreabilă a unei scene de desăvârşită bucurie şi armonie casnică. Doream să mor cu inima uşoară, printre străini. Era altfel decât dorinţa din sufletul grec al lui Aiax, care voia să moară sub cerul însorit. Ceea ce căutam eu era o sinucidere naturală, spontană. Să mă plimb nepăsător la poalele unui munte, ca o vulpe încă nu îndeajuns de vicleană, şi să mor împuşcat din eroare, de un vânător începător.

În asemenea situaţie, nu era oare armata locul ideal? Nu speram de la armată lucrul acesta? De ce l-am minţit însă cu o mină atât de serioasă pe medicul militar? Cum se face că i-am spus că am o uşoară febră de-o jumătate de an încoace, că-mi amorţesc umerii, că scuip sânge sau că noaptea trecută transpirasem în somn (lucru firesc, deoarece luasem aspirină)? De unde presiunea acelui surâs, curmat cu mare greutate, din momentul primirii ordinului de întoarcere imediată acasă? De ce am luat-o la fugă odată ajuns dincolo de poarta cazărmii? Nu mi-au fost trădate speranţele? De ce n-am luat-o la picior şontâc-şontâc, cu pas vlăguit?

Înţelegeam limpede că viaţa – îndeajuns de puternică pentru a scăpa de „moartea“ pe care o presupune armata – nu-mi stătea în faţă, dar nu pricepeam de unde izvorâse forţa care m-a ajutat s-o iau la sănătoasa de la poarta cazărmii mai departe. Nu înseamnă că doream să trăiesc, chiar peste vrere, cu acea respiraţie tăiată din clipa în care mă năpustisem în adăpost?

Deodată, o altă voce lăuntrică îmi mărturisi că de fapt niciodată nu mi-am dorit să mor. Aceste vorbe erau eliberate de strânsoarea ruşinii. Îmi vine greu s-o spun, dar acum înţelegeam. Că era o minciună când spuneam că de la armată nu aşteptam altceva decât moartea. Că îmi pusesem anumite speranţe de senzualitate în viaţa de

cazarmă. Că forţa care întreţinea aceste speranţe nu era decât credinţa venită dintr-o vrajă primitivă, care îmi spunea că mie, doar mie nu-mi era dat să mor…

Dar această idee nu-mi era deloc pe plac. Preferam să mă consider un om abandonat de „moarte“. Cu atenţia concentrată până la ultimul detaliu, asemenea unui chirurg care manevrează organele interne în timpul unei operaţii, îmi plăcea să privesc detaşat durerea ciudată resimţită de aspirantul la moarte atunci când moartea îl refuza. Intensitatea acestei plăceri a sufletului friza răutatea.

Ciocnirile de vederi dintre universitate şi fabrica de avioane N au condus la retragerea studenţilor la sfârşitul lui februarie, după noul program cursurile urmând a fi reluate în martie, pentru ca de la începutul lui aprilie să fim mobilizaţi la altă fabrică. Aproape o mie de avioane de mici dimensiuni atacară în lanţ în ultimele zile de februarie. Cursurile din martie ştiam că se vor reduce la o simplă formalitate.

Cu alte cuvinte, ne trezeam în plin război pricopsiţi cu o lună de vacanţă fără nici un folos. Era ca şi cum am fi primit cadou nişte artificii înmuiate în apă. Eu unul mă bucuram însă mai mult de darul acesta jilăvit decât de-un săculeţ de pesmeţi. Era o imbecilitate, ca toate celelalte ofrande din partea universităţii. În această perioadă, chiar şi ceva de care nu aveai nevoie reprezenta un dar de luat în seamă.

Am primit un telefon de la mama lui Kusano la câteva zile după ce m-am lecuit de răceală. Dat fiind că în zece martie era prima zi de vizită la unitatea fiului ei, în apropiere de oraşul M, îmi propunea s-o însoţesc.

Am acceptat şi i-am făcut imediat o vizită ca să punem totul la cale. Din amurg până la opt era socotit intervalul cel mai sigur pe atunci. Ai casei tocmai isprăviseră cina. Mama lui Kusano era

văduvă. Ea şi cele trei surori mai mici ale prietenului meu mă îndemnară să mă aşez mai aproape de vasul cu jăratec. Stăpâna casei mi-o prezentă pe fata care cântase la pian, pe nume Sonoko. Deoarece avea acelaşi nume cu doamna I, o somitate a clapelor, mi-am permis să fac o glumă uşor ironică pe seama interpretării ascultate cândva. În umbra abajurului, fata roşi, fără să scoată o vorbă. Purta o jachetă roşie din piele.

În dimineaţa zilei de 9 martie le aşteptam pe peronul unei gări aflate la doi paşi de casă. Urmăream pe îndelete cum magazinele înşiruite dincolo de linii, evacuate cu forţa, erau demolate. Trosniturile proaspete ce însoţeau operaţia spintecau aerul curat al începutului de primăvară. Ici-colo, dărâmăturile scoteau la iveală fibra de lemn nouă-nouţă, orbitoare.

Dimineţile erau încă reci. Alarma tăcea de câteva zile. Şlefuit, aerul se făcea tot mai transparent, se întindea delicat, ca acum să dea semne de prăbuşire iminentă. Atmosfera părea o coardă gata să răsune cu graţie la prima ciupitură. Totul sugera liniştea plină cu prisosul de zădărnicie care aspiră să devină muzică peste câteva clipe. Până şi razele îngheţate picurate deasupra peronului pustiu tremurau la aparenta presimţire a muzicii.

Deodată, pe scara din direcţia opusă locului unde mă aflam coborî o fetiţă în pardesiu albastru. De mână cu surioara mai mică, păşea fără s-o slăbească din ochi, treaptă cu treaptă. Cea mare, de vreo cincisprezece, şaisprezece ani, nerăbdătoare la pasul de melc al surorilor ei, cobora intenţionat în zig-zag, de-a latul treptelor pustii.

Aveam impresia că Sonoko nu mă observase. Eu o zărisem însă de departe. De când mă ştiu nu-mi amintesc să fi văzut o făptură de sex feminin care să mă fi emoţionat într-atât cu frumuseţea ei. Pieptul îmi zvâcnea, cuprins de un simţământ curat. Cititorii de până aici ai cărţii nu vor crede cu

una, cu două cuvintele de faţă. Pentru că nu vor găsi repere ca să poată compara iubirea neîmpărtăşită şi forţată pentru sora lui Nukada cu zvâcnirea pe care acum o simţeam în piept. Pentru că de această dată nu exista nici un motiv de a nesocoti analiza necruţătoare de atunci. De aici rezultă că actul scrisului devine inutil de la bun început, câtă vreme ceea ce aştern pe hârtie lasă impresia unui simplu produs al dorinţei de a scrie într-un anume fel. E suficient să pui coerenţă în text şi totul e OK. Dar zona infailibilă a memoriei îmi semnala ceva nou, necunoscut mie până acum. Era căinţa.

Când dădu cu ochii de mine, la ultimele două, trei trepte, Sonoko zâmbi din înflăcărarea obrajilor înviorați de ger, plini de prospeţime. Pupilele negre, pleoapele grele oarecum şi ochii strălucitori, puţin somnoroşi, încercau să spună ceva. După ce se încredinţă că sora mijlocie o ţine de mână pe cea mică, începu să alerge spre mine pe peron, cu mişcări de lumină sprintenă, unduitoare.

O priveam cum se apropie în fugă, ca o dimineaţă. Nu era genul de femeie care să ilustreze atributele trupeşti pe care le impuneam închipuirii încă din copilărie. Să fi fost astfel, aş fi putut s-o întâmpin cu false aşteptări. Din păcate însă, intuiţia mă făcu să recunosc în ea altceva. Era un sentiment profund şi umil care îmi spunea că n-o merit, dar de altă natură decât un meschin complex de inferioritate. Văzând-o cum se apropie, simţeam că o tristeţe insuportabilă se abate asupra mea. Pentru prima oară mă încerca o asemenea amărăciune, de parcă rădăcinile fiinţei îmi fuseseră zdruncinate. Până acum privisem femeia doar prin intermediul unui amalgam artificial de sentimente, alcătuit din curiozitate infantilă şi falsă dorinţă carnală. De la prima privire, niciodată sufletul nu-mi fusese zguduit de o atât de adâncă şi inexplicabilă tristeţe, total străină de propria-mi mască. Am perceput-o drept căinţă. Dar aveam

vreun păcat care să-mi confere dreptul să mă căiesc? Cu toată contradicţia evidentă, nu există oare căinţă care să preceadă păcatul? Căinţa propriei mele fiinţe? Să mi-o fi adus în gând prezenţa lui Sonoko? Să fi fost vorba doar de presimţirea păcatului?

Sonoko stătea în faţa mea, irezistibilă. Aerul perplex pe care îl aveam o făcu să-şi reia plecăciunea întreruptă şi s-o ducă până la capăt.

— M-aţi aşteptat? Mama şi doamna bunica (roşi în clipa în care sesiză ciudăţenia exprimării) o să mai întârzie, pentru că încă n-au pregătit toate cele. Mai ai puţină răbdare (se corectă cu deferenţă), mai aveţi puţină răbdare, iar dacă tot nu apar, putem pleca mai repede împreună spre gara U.

La încheierea discursului şovăitor, respiră încă odată adânc. Înaltă, îmi ajungea cam până la frunte. Jumătatea superioară a corpului o avea plină de graţie şi armonie, iar picioarele frumoase. Chipul rotund şi juvenil, nefardat, era profilul unui suflet neprihănit care nu ştia ce înseamnă sulemeneala. Buzele ei, puţin crăpate, păreau şi mai viu colorate tocmai din această cauză.

Stingheriţi, ne-am angajat într-o scurtă conversaţie. Mi-am dat toată silinţa să fiu un tânăr vesel şi plin de spirit. Era o postură pe care însă o detestam.

În câteva rânduri trenurile opriră lângă noi, ca apoi să pornească mai departe cu un huruit surd. Animaţia din această gară se înteţea. La fiecare sosire, soarele ce ne scălda în lumina lui dulce se ascundea în spatele vagoanelor. Blândeţea razelor renăscute pe obraji la plecarea trenului îmi dădea de fiecare dată fiori. Ceva îmi spunea că lumina atât de abundentă cu care eram binecuvântat şi clipele de plinătate strânse în suflet, dincolo de orice dorinţă, erau semne prevestitoare de rele, semne care trebuiau să anunţe, de pildă, moartea noastră subită într-un atac aerian declanşat peste câteva minute. Aveam sentimentul că nu meritam

nici măcar bucuria unei fărâme de fericire. Altfel spus, ne contaminaserăm de meteahna de-a socoti o favoare până şi cel mai insignifiant moment de bucurie. Efectul exercitat asupra sufletului meu de răstimpul acesta de tăcere, stând faţă în faţă cu Sonoko, ilustra tocmai un asemenea moment. Probabil că Sonoko se afla sub înrâurirea aceleiaşi forţe.

Deoarece mama şi bunica lui Sonoko întârziau să apară, ne-am urcat în unul dintre trenuri, spre gara U.

În aglomeraţia din gara U cineva ne strigă pe nume. Era domnul Ōniwa, care mergea să-şi întâlnească fiul înrolat în aceeaşi unitate cu Kusano. Bancherul, bărbat între două vârste, în frac şi cu o pălărie de fetru cu boruri largi, era însoţit de fiica lui, cunoştinţă din vedere de-a lui Sonoko. Nu ştiu de ce, dar mă bucuram să descopăr că nu era nici pe departe atât de frumoasă ca sora lui Kusano. Ce să fi însemnat această bucurie? Din gestul lui Sonoko de a-i prinde mâinile şi a i le scutura prieteneşte, ca într-o hârjoană nevinovată, transpărea generozitatea sa degajată, un adevărat privilegiu al frumuseţii, de unde şi vaga impresie că ar fi mai matură decât vârsta pe care o avea. Din această descoperire îmi venea bucuria.

Trenul era gol. Ca din întâmplare, m-am aşezat pe locul din faţa lui Sonoko, la geam.

Cei din familia Ōniwa erau trei la număr, cu tot cu slujnică. În formaţie completă, grupul nostru se ridica la şase. Aceasta însemna că, din totalul de nouă persoane, una era în plus dacă ar fi fost să ne aşezăm pe acelaşi şir lateral de scaune.

Calculul l-am făcut cu iuţeală în minte, automat. Îl va fi făcut şi Sonoko? Ne-am aşezat comod unul în faţa celuilalt, zâmbindu-ne ştrengăreşte.

Dificultatea socotelii avu drept rezultat tolerarea insuliţei izolate pe care o formam amândoi. Bunele

maniere cereau ca mama şi bunica să stea vizavi de domnul Ōniwa şi fiica acestuia. Sora cea mai mică a lui Sonoko îşi alese, fără să stea pe gânduri, locul de unde putea privi atât peisajul, cât şi chipul mamei. Cea mijlocie i se alătură. Aşa se face că slujnica familiei Ōniwa a ajuns terenul de joacă al celor două fetiţe, mult prea dezgheţate pentru anii lor. Spătarele scaunelor hodorogite ne izolau, pe mine şi pe Sonoko, de restul companiei.

Încă înainte de plecarea trenului din gară, atmosfera generală căzu sub controlul morii stricate ce-l avea patron pe domnul Ōniwa. Turuiala efeminată, în şoaptă, a acestuia nu le mai îngăduia celorlalţi decât să dea semne de aprobare. Chit că stăteam cu spatele, îmi dădeam seama că până şi purtătorul de cuvânt al familiei Kusano, bunica cea tânără la spirit, fusese luată prin surprindere. Intervenţiile ei se rezumau la scurte exclamaţii, „oo, oo“, preocupată să râdă în punctele cheie. Nici chiar fiica domnului Ōniwa nu apuca să scoată o vorbă. În cele din urmă, trenul se urni.

Odată ieşiţi din gară, razele de soare ce pătrundeau prin geamul murdar al vagonului se opreau ba pe rama ferestrei, ba pe genunchii noştri acoperiţi de pardesiu. Tăceam amândoi, trăgând cu urechea la sporovăiala de alături. Când şi când, în jurul gurii lui Sonoko apărea desenul unui surâs. Mă molipseam şi eu imediat. Ochii ni se întâlneau de fiecare dată. Apoi se concentra din nou asupra vocilor din apropiere, ocolindu-mă cu privirea şăgalnică şi îndrăzneaţă, numai lumină.

— Când va fi să mor, aş vrea să fiu îmbrăcat ca acum, spunea domnul Ōniwa. Cum aş putea să-mi dau duhul cu ghetrele şi uniforma naţională[28] pe mine? Nici pe fată n-o las să se îmbrace în pantaloni. Nu-i oare semn de dragoste părintească să-i doresc să moară înveşmântată după cum i se cuvine unei femei?

28. Îmbrăcăminte impusă populaţiei în timpul Războiului din Pacific, asemănătoare uniformei militare.

— Da, da.

— Ca să schimb subiectul, vreau să luaţi legătura cu mine când va trebui să vă mutaţi, la evacuare. Ştiu cât e de greu într-o casă fără bărbaţi. Anunţaţi-mă, într-un fel sau altul.

— Mulţumesc.

— Am trimis lucrurile tuturor funcţionarilor din banca noastră la depozitul pe care l-am cumpărat în staţiunea balneară T. Loc mai sigur nu există. Puteţi ţine acolo orice, chiar şi pianul.

— Vai, mulţumesc.

— Ca să schimb subiectul, ce noroc pe fiul dumneavoastră să aibă un comandant aşa de binevoitor. Am aflat că cel de la plutonul băiatului meu îşi ia partea lui din fiecare pachet cu de-ale gurii pe care i-l duc. Nici o deosebire faţă de cei de peste ocean. Cică face crampe stomacale în ziua următoare vizitei.

— Vai de mine!

Sonoko părea din nou neliniştită de surâsul care îi dădea târcoale gurii. Îşi scoase o carte din poşetă, gest pe care nu-l aprobam întru totul. Mă interesa însă titlul.

— Ce carte ai?

Mi-o arătă râzând, deschisă ca un evantai în dreptul capului, cu coperta spre mine. Pe copertă stătea scris *Zâna apelor*[29], iar în paranteză *Undine*.

29. Operă reprezentativă a romanticului german de origine franceză Friedrich de la Motte Fouqué (1777-1843).

După toate aparenţele, cineva se ridicase de pe unul din locurile aflate în spatele nostru. Era mama lui Sonoko. Voia s-o potolească pe mezina care se zbenguia şi ţopăia pe scaun şi să profite pare-se de prilej pentru a scăpa de trăncăneala domnului Ōniwa. Mai era însă ceva la mijloc. Apropiindu-se de locurile noastre, împreună cu zvârluga pusă pe

tărăboi şi cu cealaltă fiică, dezgheţată nevoie mare, spuse:

— N-aţi binevoi să le luaţi în rândul vostru şi pe aceste două făpturi gălăgioase?

Mama lui Sonoko era o femeie frumoasă, plină de graţie. Zâmbetul care îi colora cuvântul blând părea chiar patetic uneori. Surâsul care îi însoţise vorbele de acum îmi lăsă o impresie de tristă frământare. La plecarea ei, am schimbat din nou o privire cu Sonoko. Mi-am scos carneţelul din buzunarul de la piept, am rupt o foaie şi i-am scris următoarele cu creionul: „Mama ta îşi face griji“.

— Ce e?

Sonoko îşi înclină faţa. Îi simţeam mirosul părului, proaspăt ca de copil. Când termină de citit bileţelul, îşi lăsă capul în jos. Roşise toată, până la ceafă.

— Nu-i aşa?

— Păi, eu…

Privirile ni se întâlniră din nou, semn că înţelegerea devenise fapt. Simţeam şi eu că mi se înflăcărează obrajii.

— Surioară, ce ai acolo?

Cea mică întinse mâna. Sonoko făcu biletul nevăzut cu o mişcare fulgerătoare. Sora mijlocie părea să fi înţeles ce se întâmplă. Bosumflată tare, făcea pe înţepata. Mi-am dat seama după felul exagerat în care o dojenea pe sora mai mică.

Astfel am ajuns să comunic mult mai uşor cu Sonoko, contrar aşteptărilor. Ea îmi vorbea de şcoală, de cele câteva romane citite până acum, de fratele ei, în vreme ce eu orientam imediat discuţia spre generalităţi. E primul pas în tehnica seducţiei. Surorile mai mici, neglijate din pricina conversaţiei noastre prea familiare, se întoarseră la locul pe care-l ocupaseră mai înainte. La scurtă vreme, cu un zâmbet încurcat pe buze, mama le-a readus pe cele două spioane care nu se dovediseră de prea mare folos.

Era noapte când ne-am instalat cu toţii într-un han din oraşul M, aproape de unitatea lui Kusano, şi timpul să mergem la culcare. Mi-au dat o cameră pe care urma s-o împart cu domnul Ōniwa.

Rămânând singuri în odaie, bancherul începu să-şi exprime opiniile antirăzboinice cu toată francheţea. În primăvara anului 1945 şuşoteala pacifistă devenise pretutindeni o banalitate, iar eu mă săturasem să-i mai dau atenţie. Propunerile de pace adresate sovieticilor sau planurile extinse de producţie puse la punct de un client al băncii domniei sale sub pretextul compensării pierderilor din război – o mare companie de ceramică pregătită să fabrice articole de uz casnic în aşteptarea păcii – subiecte relatate în şoaptă, m-au adus la exasperare. Aş fi vrut să fiu singur, să mă gândesc la ale mele. Faţa domnului Ōniwa, surprinzător de buhăită după scoaterea ochelarilor, fu înghiţită de umbra lămpii stinse. Urmară două, trei oftaturi inocente transmise mai departe, în tihnă, întregului aşternut şi, în cele din urmă, respiraţia omului adormit. Din acel moment m-am cufundat în gânduri, răstimp în care prosopul nou pe care mi-l îndoisem în loc de pernă îmi împungea obrajii înfierbântaţi.

Pe lângă iritarea sumbră care mă ameninţa ori de câte ori mă aflam de unul singur, îmi reveni cu claritate în suflet amărăciunea care mi-a zdruncinat rădăcinile fiinţei în clipa când am zărit-o pe Sonoko, dimineaţa, amărăciune care dădea în vileag falsitatea fiecărei vorbe pe care am scos-o astăzi, a fiecărui gest pe care l-am făcut. Spun aceasta întrucât a conchide că aveam de-a face cu o falsitate, lucru poate mai puţin dureros decât presupunerea derutantă că totul ar fi putut să fie fals, şi modalitatea de a o scoate la iveală în mod expres au devenit între timp pentru mine ceva obişnuit. Şi în cazul de faţă, neliniştile mele înverşunate cu privire la cerinţele fundamentale ale omului şi la alcătuirea sa sufletească temeinică nu-

mi călăuzeau căutările lăuntrice decât spre un cerc vicios, sterp. Ce ar simţi un alt tânăr sau un om normal în locul meu? Era o obsesie chinuitoare, care făcea praf fărâma de fericire pe care credeam că am obţinut-o dincolo de orice îndoială.

„Teatrul“, pe care l-am mai invocat, era deja parte a structurii mele. De-acum nu mai era vorba de teatru. Conştiinţa faptului de a pretinde că sunt un om normal mi-a corodat şi normalitatea funciară, mărturisindu-mi finalmente fără înconjur că aceasta e doar un simulacru. Altfel spus, eram pe punctul de a deveni un om care nu crede decât în falsuri. În asemenea caz, pornirea aceasta, care mă făcea să cred de la început că apropierea sufletească de Sonoko e un fals, la urma urmei dorinţa de a o considera iubire adevărată, îşi va fi făcut apariţia, poate, mascată. Pesemne că eram pe cale să ajung o persoană incapabilă până şi de a se contesta pe sine.

Într-un târziu, când să aţipesc, prin aer răzbătu mugetul acela funest, dar fascinant întru câtva.

— Nu-i alarma?

Spiritul de observaţie al bancherului mă ului.

— Cine ştie?

I-am răspuns evaziv.

Sirena continuă să şuiere, uşor, multă vreme.

Deoarece vizita urma să se desfăşoare dimineaţa devreme, la şase toată lumea era în picioare.

— Azi-noapte a sunat sirena, nu-i aşa?

— N-a sunat.

Când să ne spunem bună dimineaţa, la intrarea în baie, Sonoko negă cu o expresie serioasă a feţei, prilej pentru surorile mai mici s-o ia peste picior la revenirea în cameră.

— Numai tu n-ai auzit, curios lucru.

Mezina se băgă în vorbă, ca papagalul.

— Eu eram trează de-a binelea când, deodată, te-am auzit sforăind vârtos.

— Aşa-i, am auzit şi eu. Atât de tare sforăiai, încât şuieratul sirenei părea o nimica toată, aproape de nedesluşit.

— Cum îmi dovediţi?

Sonoko roşi, fără să cedeze, întrucât eram şi eu de faţă.

— La o minciună aşa de sfruntată, aoleu ce răsplată!

De mic tânjeam după o casă care să răsune de glasul mai multor surori, pentru că eu nu aveam decât una. Ciondăneala lor zgomotoasă, pe jumătate în glumă, era cea mai de netăgăduit şi frumoasă imagine a fericirii din această lume. Îmi zgândări însă vechea durere.

La masă conversaţia fu acaparată de alarma din noaptea trecută, probabil prima de la începutul lui martie. Toţi voiau să rămână la concluzia liniştitoare că mare lucru nu s-ar putea întâmpla, fiind vorba de o alarmă de avertisment, nu de atac aerian. Mie prea puţin îmi păsa. Mă gândeam că dacă în absenţa mea ne-ar arde casa, iar părinţii şi fraţii ar pieri masacraţi, m-aş simţi poate uşurat. Nu mi se părea o atrocitate deosebită să-mi imaginez aşa ceva. Imaginaţia noastră, dimpotrivă, sărăcea tot mai mult, de vreme ce la tot pasul se iveau situaţii de domeniul închipuirii. Era mult mai uşor, de pildă, să-ţi reprezinţi nimicirea unei întregi familii decât sticlele de licori occidentale rânduite în vitrinele bulevardului Ginza sau pâlpâirea reclamelor de neon de pe aceeaşi arteră. Nu-ţi rămânea decât să alegi calea cea mai uşoară. Închipuirea care nu întâlneşte rezistenţă, oricât de nemiloasă ar fi înfăţişarea cu care s-ar manifesta, n-are nimic de-a face cu cruzimea. Era doar o simplă dovadă a unui spirit călduţ şi indolent.

Spre deosebire de noaptea trecută, când, singur cum mă aflam, mă simţeam ca un actor tragic, la plecarea din han m-am oferit imediat să car bagajul lui Sonoko, pozând în cavaler uşuratic. Cu toţi de faţă, gestul sconta pe anumite efecte.

Reţinerea lui Sonoko nu m-ar fi vizat atât pe mine, ci urma a fi tălmăcită cu sensul de teamă faţă de bunică şi mamă. De aici, o nouă cădere în plasă pentru ea şi conştientizarea indubitabilă a legăturii noastre, îndeajuns de apropiată ca s-o facă să se ferească de amândouă. Această mică stratagemă dădu rezultate. Din clipa în care îmi încredinţă geamantanul, nu s-a mai îndepărtat de mine, ca şi cum ar fi vrut să-şi ceară scuze. O priveam uneori cu un sentiment ciudat văzând că eram singurul cu care vorbea, cu toate că în grup avea o prietenă de aceeaşi vârstă, pe care n-o băga în seamă. Vântul începutului de primăvară, cărăuş de praf cu bătaie din direcţie opusă, îi sfâşia glasul, patetic de dulce şi curat. Am încercat să cântăresc geamantanul cu o mişcare pe verticală din umeri. Greutatea lui îmi apăra cu dificultate sentimentul de vinovăţie pe care îl strânsesem în adâncul sufletului, asemănător conştiinţei încărcate a unui răufăcător căutat de lege. Ajunşi la marginea oraşului, bunica se dădu bătută. Descurcăreţ, bancherul făcu cale întoarsă la gară, de unde reveni în scurt timp cu două taxiuri.

— Salut, colega!

Când să strâng mâna lui Kusano, degetele îmi tresăriră de parcă ar fi atins carapacea unui rac.

— Ce-ai păţit la mâini?

— Te-ai speriat, nu?

Kusano avea deja acel aer jalnic al noilor recruţi. Îşi întinse mâinile spre mine. Crăpăturile şi degerăturile, îmbibate de un amestec de praf şi motorină, îi transformaseră palmele într-o carapace de crustaceu, încât te apuca mila dacă le priveai. Unde mai pui că erau umede şi reci pe deasupra.

Ameninţarea pe care am aflat-o în ele era însăşi ameninţarea realităţii, în ce mă priveşte. Îmi provocau o spaimă instinctivă. Era spaima de ceea ce mâinile acestea necruţătoare acuzau şi puneau sub urmărire în sufletul meu, teama că în faţa lor

nimic nu putea fi mistificat. Îmi veni deodată în minte cealaltă făptură, Sonoko, datorită căreia ieşea la suprafaţă unica mea armură, singura cămaşă de zale a conştiinţei mele efeminate care opunea rezistenţă mâinilor lui Kusano. Simţeam că trebuie s-o iubesc cu orice preţ. Pentru mine acesta era un imperativ situat şi mai adânc decât conştiinţa încărcată…

Kusano, fără să ştie nimic, spuse cu nevinovăţie:

— Cu mâinile astea, la baie nu-ţi mai trebuie burete ca să-ţi freci spinarea.

Mamei lui îi scăpă un uşor suspin. În clipele acelea mă consideram un neruşinat care nu avea ce căuta acolo. Sonoko se uită în treacăt la mine. Mi-am lăsat capul în jos. Fără să ştiu de ce şi în chip cu totul absurd, simţeam că trebuie să-i cer scuze.

— Să ieşim.

Kusano îşi împinse mama şi bunica afară cu bruscheţea omului stânjenit. În bătaia vântului, pe pajiştea uscată din curtea cazarmei, familiile şedeau în cerc în jurul cadeţilor, ospătându-i. Cu toată strădania, nu reuşeam din păcate să descopăr nimic frumos în tabloul pe care îl ofereau.

În cele din urmă Kusano se aşeză şi el în mijlocul cercului format în jurul său, arătând spre cer în direcţia Tokyo, cu ochii larg deschişi şi gura plină de prăjituri occidentale. Ne spunea că din această zonă deluroasă se zăreşte, dincolo de câmpul pustiu, întinderea podişului unde se află oraşul M, iar şi mai departe, în spaţiul deschis la întâlnirea lanţurilor muntoase de mică înălţime, cerul de deasupra capitalei. Norii reci de început de primăvară îşi pogorau umbra subţire asupra locului.

— Aseară totul era numai foc într-acolo. N-ai cum să ştii dacă v-a rămas casa în picioare. La atacurile aeriene de până acum cerul n-a fost niciodată cuprins în întregime de flăcări, ca azi-noapte.

Kusano vorbea pe un ton amenințător, plângându-se că nu va putea dormi liniştit dacă familia lui nu se evacua cât mai repede posibil.

— Foarte bine, ne evacuăm imediat, îţi promite bunicuţa!

Bunica lui Kusano se arăta hotărâtă. Îşi scoase de la brâu carneţelul şi un creion mecanic din argint oxidat, de mărimea unei scobitori, notându-şi ceva cu mare atenţie.

O atmosferă sumbră plutea în tren la întoarcere. Domnul Ōniwa, cu care ne-am regăsit în gară, parcă alt om, nu scotea o vorbă. Toată lumea căzuse parcă pradă acelei senzaţii de usturime dureroasă care îşi face loc atunci când latura îndeobşte ascunsă a „glasului sângelui“ e scoasă la iveală. După revederea fiilor, fraţilor şi nepoţilor cu inimile dezvelite, pe care nu şi le arătau în nici o altă împrejurare în afara reuniunilor de familie, probabil că îşi dădeau seama de zădărnicia faptului că acestea nu făceau decât o simplă paradă reciprocă de hemoragii inutile. Cât despre mine, mă urmăreau propriile iluzii chinuitoare. La lăsarea întunericului am ajuns în gara O, unde trebuia să schimbăm trenul.

Acolo am dat pentru prima oară peste dovezi sigure ale pierderilor provocate de atacul aerian din noaptea trecută. Podul era plin de victime ale bombardamentului. Cuibărite în pături, îşi arătau ochii, simple pupile mai degrabă, fără să vadă, fără să gândească nimic. O mamă te făcea să crezi că are de gând să-şi zgâlţâie copilul din poală o veşnicie, cu aceeaşi mişcare. Aplecată peste un cufăr, cu floarea artificială prinsă în păr pe jumătate arsă, dormea o fată. Când să trecem printre ei, nu ne-am acordat nici măcar o privire acuzatoare. Pentru singurul motiv de a nu le fi împărtăşit soarta, trataţi ca nişte umbre, ne vedeam negată raţiunea de a fi.

Şi totuşi, în mine începu să pâlpâie ceva. Coloanele „nenorocirii“ înşiruite aici îmi insuflau forţă şi curaj. Am înţeles euforia la care poate duce o revoluţie. Au fost de faţă când tot ce le rânduia existenţa era cuprins de văpaie. Legăturile cu cei din jur, iubirea şi ura, raţiunea şi avutul, sub ochii lor fuseseră înghiţite de foc. În acele clipe ei nu se luptau cu pârjolul. Înfruntau legăturile cu cei din jur, înfruntau iubirea şi ura, înfruntau raţiunea, înfruntau avutul. Asemeni echipajului de pe un vapor naufragiat, supravieţuirea unuia justifica sacrificarea celuilalt. Bărbatul mort în încercarea de a-şi salva iubita n-a fost ucis de foc, ci de iubită, iar mama răpusă în încercarea de a-şi salva copilul a fost trimisă în cealaltă lume de nimeni altul decât de propriul ei copil. Ca niciodată înainte, probabil că acolo se înfruntau diverse condiţionări care privesc omul, universale şi fundamentale totodată.

Descopeream în ei urma oboselii pe care o piesă de teatru strălucită ţi-o lasă pe chip. În mine ţâşni o fierbinte certitudine. Deşi doar pentru câteva clipe, am simţit că angoasele mele legate de condiţionările umane fundamentale dispăruseră ca prin farmec. Aş fi vrut să urlu din tot pieptul.

Să fi avut parte de o capacitate introspectivă ceva mai mare şi de o fărâmă de înţelepciune în plus, poate aş fi reuşit să-ncep a pune pe cântar condiţionările de care vorbesc. Situaţie comică însă, pentru prima dată am cuprins-o de mijloc pe Sonoko, înfierbântat de-un fel de reverie. Poate chiar şi gestul acesta mărunt îmi spunea că un cuvânt precum iubirea nu mai însemna mare lucru. Înlănţuiţi astfel, trecurăm în mare grabă podul întunecat, primii din şir. Sonoko păstra şi ea tăcerea.

Când ne-am uitat unul la altul, instalaţi în vagonul neobişnuit de bine iluminat al noului tren, în privirea ei cu sclipiri negre, molatice, am observat o oarecare derută.

În trenul de pe linia orăşenească de centură, mai bine de nouă zecimi din călători erau suferinzi de pe urma bombardamentelor. Aici plutea un miros de foc mult mai puternic. Lumea vorbea cu glas tare, ba chiar cu mândrie, despre primejdiile din care tocmai scăpase. Ei reprezentau într-adevăr mulţimea dintr-o „revoluţie“, afişând o nemulţumire voioasă, însufleţită, atotcuprinzătoare şi triumfătoare.

M-am despărţit de grup în gara S. Geamantanul trecu în mâinile lui Sonoko. Pe drumul întunecat care mă ducea spre casă am observat de câteva ori că nu-l mai aveam. Am înţeles deodată ce rol însemnat jucase geamantanul pentru legătura noastră, un rol umil şi ingrat. Aveam nevoie mereu de o greutate, cu alte cuvinte, de un rol dificil, care să nu permită conştiinţei mele să se ridice prea sus.

Ai casei mă întâmpinară ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Tokyo se dovedea a fi un oraş mai întins decât credeam.

După două, trei zile am trecut pe la familia Kusano, să-i împrumut lui Sonoko cartea promisă. Nu e cazul să înşirui aici titluri pentru ca cineva să-şi facă o idee despre romanele pe care un bărbat de douăzeci şi unu de ani le-ar alege spre lectură unei fete de nouăsprezece. Bucuria de-a face un lucru banal era ceva deosebit pentru mine. Întrucât urma să se întoarcă imediat de la vecinii unde era din întâmplare plecată, am aşteptat-o în sufragerie.

Între timp începu să cadă ploaia din cerul primăvăratic acoperit de nori leşietici. Probabil surprinsă de răpăială pe drum, Sonoko îşi făcu apariţia în camera slab luminată cu părul presărat de stropi strălucitori. Se aşeză în colţul întunecat al camerei, într-un fotoliu adânc şi ridică uşor din umeri. Zâmbetul ştiut îi apăru pe buze. Din semiîntuneric i se distingeau cele două rotunjimi ale pieptului acoperit de jacheta roşie.

Întâlnire mai timidă şi zgârcită la vorbă decât a noastră era greu de închipuit. Prilej de a fi singuri nu mai avuseserăm înainte. Ştiam că dialogul degajat din tren, de la plecarea în acea călătorie, fusese susţinut aproape în întregime de bancherul guraliv şi de cele două surori mai mici. Nici urmă n-a mai rămas din curajul pe care îl avusesem la înmânarea unicului bileţel de dragoste, de un singur rând. Acum nutream un sentiment de umilinţă, mai pronunţat decât altă dată. De felul meu, când mă lăsam la voia întâmplării, nu mă puteam abţine să nu-mi manifest sinceritatea până la urmă, lucru de care însă nu mă temeam în faţa lui Sonoko. Să fi uitat să joc teatru? Să fi uitat interpretarea rolului stereotip de îndrăgostit, din postura omului complet normal? Indiferent de răspuns, ceva îmi spunea că n-o iubesc pe această fată plină de prospeţime. Oricum, mă simţeam în largul meu.

Odată cu încetarea ploii torenţiale, soarele amurgului inundă odaia.

Ochii şi buzele lui Sonoko străluceau. Mă asalta frumuseţea ei, tălmăcită în propria mea neputinţă. Gândul acesta dureros conferi făpturii ei, dimpotrivă, o aură efemeră.

— N-avem idee cât vom mai rămâne în viaţă nici chiar noi. Să zicem că sună alarma în acest moment. Avionul ce va să vină poate să aducă bomba ce ne e hărăzită.

— Ce bine ar fi!

Se juca graţios cu pliurile fustei dungate de tweed, suprapunându-le. Când îşi ridicase faţa să-mi replice, lucirea slabă a firişoarelor de păr îi lumina conturul obrazului.

— Să apară, în timp ce stăm de vorbă ca acum, un avion silenţios şi să arunce o bombă deasupra noastră… te gândeşti la aşa ceva?

Era o declaraţie de dragoste de care ea însăşi nu era conştientă, cu toate că îi dăduse glas.

— Da, mă gândesc.

I-am răspuns pe tonul cel mai serios. Sonoko nu avea cum să ştie cât de înrădăcinat în dorinţele mele profunde era răspunsul acesta. Dacă mă gândesc bine, dialogul nostru reprezenta o culme a ridicolului. Într-o lume de pace, o asemenea conversaţie nu e de conceput în afara iubirii dintre două făpturi.

— Despărţiţi de moarte, despărţiţi de viaţă, ajungi să ţi se facă pur şi simplu lehamite. N-ai uneori impresia că în vremurile de acum despărţirea e banalitate, iar întâlnirea miracol? Poate şi faptul că putem sta astfel de vorbă câteva zeci de minute e o întâmplare miraculoasă, dacă stai să te gândeşti bine…

Ca să-mi ascund sfiala, am adoptat un ton cinic. Sonoko voia să spună ceva, dar ezită, ca apoi să revină, calmă şi deschisă.

— Da, şi eu… Abia ne-am întâlnit şi, iată, trebuie să ne despărţim. Bunica se grăbeşte cu evacuarea. La întoarcere, alaltăieri, a luat imediat legătura prin telegramă cu o mătuşă din satul cutare, prefectura N. Azi-dimineaţă a primit răspunsul la telefon într-o convorbire la mare distanţă. În telegramă îi scrisese „caută casă“, iar la telefon a aflat că n-ai cum să găseşti aşa ceva în ziua de azi. Mătuşa ne-a invitat să stăm la ei, că-i bucuroasă să-şi vadă casa plină. Bunica, nerăbdătoare, zice că în două, trei zile plecăm.

N-am putut s-o aprob. Şocul pe care îl simţeam era mai mare decât mi-aş fi închipuit. Starea de bine mă făcuse să ajung pe nesimţite la iluzia că ne vom petrece zilele nedespărţiţi dacă nimic nu se va schimba. Într-un sens mai profund, pentru mine iluzia era dublă. Cuvintele ei, verdict al despărţirii, arătau inutilitatea acestei întâlniri şi caracterul strict trecător al bucuriei din acele clipe, distrugând iluzia copilărească de a crede că totul va ţine o veşnicie. În acelaşi timp, prin descoperirea faptului că legătura dintre bărbat şi femeie nu îngăduie menţinerea situaţiei prezente la

nesfârşit, chiar dacă nu se despart, a mai risipit o iluzie. Cu durere în piept, m-am trezit. De ce nu poate rămâne totul pe loc, ca acum? Întrebările pe care mi le-am pus de sute de ori încă din copilărie îmi veneau iarăşi în minte. De ce să ni se impună strania obligaţie de a destrăma, de a supune schimbării şi a lăsa totul la cheremul vicisitudinilor sorţii? Să fie această datorie, extrem de neplăcută, aşa-zisa „viaţă“?

Nu mă viza oare numai pe mine? În orice caz, nu începea nici o îndoială că eram singurul care considera o asemenea obligaţie drept povară.

— Pleci, aşadar… Chiar dacă rămâi, în scurtă vreme va trebui să plec şi eu…

— Unde?

— La o fabrică, spre sfârşitul lui martie sau la început de aprilie.

— Nu-i periculos, cu atâtea raiduri aeriene?

— Este, într-adevăr, i-am răspuns, pradă disperării.

În mare grabă, am plecat.

Despovărat de imperativul care îmi spunea că trebuie s-o iubesc, ziua următoare m-am simţit uşurat de la primul până la ultimul ceas. Cântam cu glas tare şi dădeam cu piciorul în nesuferitele cărţi de drept, cuprins de voie bună.

Starea aceasta de un neobişnuit optimism mă ţinu o zi întreagă. Am dormit buştean, ca un copil. Mă trezi alarma, la miezul nopţii. Bombănind, toţi ai casei am coborât în adăpost. Pentru că nu se întâmplase nimic, sirena sună încetarea alarmei. Picotind, am ieşit ultimul din adăpost, cu casca şi plosca atârnate pe umăr.

Iarna anului 1945 n-a fost uşoară. Cu toate că primăvara se apropia, tiptil, cu pas de panteră, iarna, ca o cuşcă, îi aţinea drumul, sumbră şi îndărătnică. În lumina stelelor se mai zăreau scântei de gheaţă.

Printre frunzele copacilor veşnic verzi ce conturau priveliştea, ochii mei treji desluşiră câteva stele aprinse. Simţeam în nări aerul tăios al nopţii. Gândul la o lume în afara iubirii pentru Sonoko şi a convieţuirii cu ea, pentru mine lipsită de orice valoare, mă copleşea. O voce interioară mă sfătuia să dau totul uitării, dacă aş fi în stare s-o fac. Deodată, de parcă aş fi aşteptat-o mereu, la fel ca în clipa în care am zărit silueta lui Sonoko pe peron în acea dimineaţă, mă invadă o tristeţe care îmi clătina temelia fiinţei.

Mă perpeleam, fără să mai pot îndura.

Totuşi, am mai răbdat încă o zi.

Peste trei zile însă, pe înserate, i-am făcut o nouă vizită lui Sonoko. Un bărbat cu înfăţişare de meseriaş pregătea bagajele la intrare. Stătea pe pietriş şi împacheta în rogojini obiecte de folosinţă îndelungată, legându-le cu sfoară. Când l-am văzut, m-a cuprins neliniştea.

În uşă apăru bunica. În spatele ei se zăreau stivele de pachete gata pregătite de transport şi resturile de paie împrăştiate în hol. Fâstâceala din privirea bunicii mă determină să plec cât mai repede, fără s-o mai întâlnesc pe Sonoko.

— Vă rog să-i daţi aceste cărţi lui Sonoko.

I-am întins două, trei romane siropoase, ca un băiat de librărie. Fără să-şi cheme nepoata, zise:

— Mulţumesc pentru tot. Noi am hotărât să plecăm mâine seară spre satul X. Totul s-a petrecut în mare grabă, aşa că plecăm mai repede decât ne-am fi aşteptat. Casa noastră o închiriem domnului T, să-şi găzduiască aici angajaţii firmei. Tare greu e să laşi totul baltă. Pentru că nepoatele s-au obişnuit cu prezenţa dumneavoastră, să veniţi în vizită şi în satul X. Vă trimitem adresa când ajungem, să nu ne ocoliţi!

Limbajul formal al bunicii, persoană deprinsă cu societatea, nu lăsa o impresie neplăcută auzului. Dar, ca şi dantura falsă excesiv de bine aliniată în

gura domniei sale, spusele ei erau simple vorbe inerte rânduite cu meşteşug.

— Vă doresc tuturor numai sănătate!

Mai mult decât atât n-am putut să-i spun. Nu eram în stare să pronunţ numele lui Sonoko. Invocată parcă de şovăiala mea, aceasta îşi făcu apariţia pe palierul scării interioare. Într-o mână ţinea o cutie mare de pălării, iar în cealaltă câteva cărţi. Părul îi ardea în razele de soare pătrunse prin geam. Când dădu cu ochii de mine, strigă atât de tare, încât îşi sperie bunica.

— Stai puţin, aşteaptă-mă!

Cu paşi iuţi, bocănind, urcă în fugă la etaj. Simţeam o nespusă plăcere în a urmări expresia buimăcită a bunicii. Femeia intră grăbită în casă, scuzându-se că nu mă poate invita înăuntru deoarece totul era vraişte din cauza bagajelor.

După câteva clipe coborî Sonoko valvârtej, roşie ca para în obraji. Tăcută, se încălţă în faţa mea într-un colţ al vestibulului, apoi se ridică, mărturisindu-mi că mă va conduce o bucată de drum. Tonul poruncitor avu darul să mă emoţioneze. O priveam rotindu-mi cu stângăcie chipiul în mână când, ca din senin, un zgomot de paşi se opri parcă în mine. Am ieşit amândoi pe uşă, atingându-ne unul altuia trupul. Pe cărarea pietruită, până la poartă, n-am scos un cuvânt. Sonoko se aplecă brusc să-şi înnoade şiretul pantofilor. Pentru că zăbovea peste măsură, mi-am continuat singur drumul până la poartă, unde am aşteptat-o privind în stradă. Trucurile pline de gingăşie ale fetelor de nouăsprezece ani nu le înţelegeam. Pentru ea era o necesitate ca eu să i-o iau înainte.

Pe neaşteptate i-am simţit pieptul în braţul drept, lovindu-mă din spate. Ciocnirea se produsese din neatenţie, ca într-un accident de circulaţie.

— …iată… poftim…

În palmă am simţit împunsătura colţului tare al unui plic de tip occidental. Era cât pe ce să-l

strivesc, de parcă aş fi sucit gâtul unei păsărele. Nu-mi venea să dau crezare greutăţii acelei scrisori. M-am uitat în treacăt la plicul din palmă – model agreat de eleve – cu senzaţia că privesc ceva ce nu se cuvine.

— Să citeşti mai târziu, când ajungi acasă.

Vorbise în şoaptă, cu respiraţia tăiată, de parcă ar fi gâdilat-o cineva. Am întrebat-o:

— La ce adresă să-ţi răspund?

— O găseşti înăuntru, e cea din satul X, acolo să-mi scrii.

Ciudat lucru, despărţirea deveni deodată ceva plăcut pentru mine. Era plăcerea clipei când fiecare porneşte în altă direcţie la începutul numărătorii de la jocul de-a v-aţi ascunselea. Eu aveam darul curios de a mă bucura de orice. Din pricina acestei însuşiri de om sucit, adeseori laşitatea mea trecea drept curaj în ochii altora, ba chiar şi în propriii mei ochi. Era însă şi o compensaţie amăgitoare pentru cel care nu alege nimic din viaţă.

La ghişeul de control al biletelor din gară ne-am despărţit. Fără nici o strângere de mână.

Prima scrisoare de dragoste a vieţii mele m-a urcat în al nouălea cer. Nerăbdarea mă făcu s-o deschid înainte să ajung acasă, în tramvai, fără să-mi pese de ceilalţi călători. Din plic dădură să cadă o mulţime de cartonaşe cu desene copiate şi hârtiuţe colorate de import, din cele care fac bucuria fetiţelor din şcolile confesionale. Am găsit şi o coală albastră îndoită, cu următorul text, de o caligrafie exagerat de îngrijită, încadrat de imagini din *Scufiţa roşie* a lui Disney.

> *Îţi sunt recunoscătoare pentru cărţile pe care mi le-ai împrumutat. Mi-ai oferit ocazia unor lecturi, sper, foarte interesante. Mă rog din suflet să rămâi sănătos după toate bombardamentele. Vreau să-ţi scriu după ce ne instalăm acolo. Cele din plic sunt nişte*

mărunţişuri. Te rog să le păstrezi în semn de mulţumire din partea mea.

Grozavă scrisoare de amor! Cu elanul de-a fi urcat prea repede în al nouălea cer retezat, am izbucnit în râs, palid la faţă. Cine să răspundă unei asemenea misive? Ar fi fost ca şi cum aş fi trimis o scrisoare de mulţumire.

În timpul celor treizeci, patruzeci de minute ale drumului până acasă, pretenţiei iniţiale de a-i răspunde îi sări însă treptat în apărare „extazul“ primului moment. Nu era greu să-mi imaginez cât de nepotrivită se dovedea educaţia la domiciliu în a deprinde arta redactării unei scrisori de dragoste. Fără îndoială că sumedenia de gânduri din clipa în care se adresa pentru prima oară în scris unui bărbat îi paralizase mâna în care ţinea pensula. Spun aceasta întrucât e limpede că gesturile ei de atunci fuseseră mult mai elocvente şi pline de semnificaţie decât această scrisoare lipsită de substanţă.

Deodată mă cuprinse furia, dar din alt motiv. Am găsit cu cale să-mi vărs năduful pe cărţile de drept. Le-am trântit de toţi pereţii. Îmi imputam neghiobia de care dădusem dovadă. Cum să-mi treacă prin cap că trebuia să m-aştept ca o fată de nouăsprezece ani să se îndrăgostească ea de mine, pofticioasă? De ce n-am trecut cu promptitudine la atac? Era limpede că ezitarea mea îşi avea originea în acele nelinişti obscure, bizare. De ce am mai vizitat-o, atunci? Ar fi timpul să reflectez. La cincisprezece ani duceam o viaţă potrivită vârstei. La şaptesprezece, puteam merge umăr la umăr cu ceilalţi. Dar acum, la douăzeci şi unu? Vorba acelui prieten care mi-a prezis c-o să mor la douăzeci de ani nu s-a împlinit, iar speranţa de-a pieri în război îmi era şi ea deocamdată zădărnicită. Şi iată-mă acum în beznă, fără să ştiu ce să fac cu prima iubire a unei fete de nouăsprezece ani. Doamne, ce evoluţie minunată!

Dacă am ajuns ca la această vârstă să-mi bat capul cu bileţele de amor, pesemne că am greşit socoteala anilor. Unde mai pui că încă nici nu ştiam ce-i acela un sărut. Doamne, ce repetent eram!

Se insinuă apoi, insistentă, o altă voce. Pătrunsă de o caldă sinceritate şi un simţământ omenesc care nu-mi erau cunoscute. Mă încolţi cu un potop de întrebări.

Dragoste, zici? Foarte bine. Simţi tu însă vreo dorinţă în faţa unei femei? Vrei să dai uitării faptul că nu i-ai pus niciodată „gând murdar“, amăgindu-te că numai şi numai faţă de Sonoko nu aveai asemenea gând? Înainte de toate, ai tu căderea să foloseşti adjectivul „murdar“? Ai simţit tu cândva pornirea să priveşti o femeie dezbrăcată? Pe Sonoko ţi-ai imaginat-o goală măcar o singură dată? Capacitatea de analogie, în care excelezi, te poate duce cu uşurinţă la descoperirea adevărului axiomatic care spune că un bărbat care se uită la o femeie nu-şi poate înfrânge impulsul de-a şi-o închipui goală. De ce îţi vorbesc astfel? Întreabă-ţi inima. Pentru deducţia logică e suficientă o corecţie cât de mică. Nu-i aşa că aseară, înainte de culcare, ţi-ai lăsat trupul pradă unui mărunt convenţionalism? Dacă socoţi de cuviinţă, îl poţi asemui unei rugăciuni. E ritualul acela eretic de la care nimeni nu se abţine, o nimica toată, acolo. Odată deprins cu un substitut, îţi dai seama cât de comod e să-l foloseşti. Pe deasupra, acesta e şi un somnifer cu efect instantaneu. Dar am impresia că în momentul cu pricina în gând n-o aveai nicidecum pe Sonoko. Oricum, fantasmă mai greu de închipuit nici că se poate. Ca de fiecare dată, un privitor de pe margine ar rămâne cu gura căscată. Când treceai ziua pe stradă, nu te uitai decât la soldaţi şi la marinari tinerei, de vârste plăcute ţie, bine bronzaţi şi cu buze candide, străine de orice urmă de inteligenţă. Dacă descopereai unul, îi măsurai imediat mijlocul cu privirea. Sau ţi-ai

propus să te faci croitor după ce absolvi facultatea de drept? Eşti mort după bustul mlădios, ca de pui de tigru, al analfabeţilor de douăzeci de ani. Câţi din aceştia ai dezbrăcat ieri în minte? În suflet la îndemână cu ceva asemănător recipientului cu care botanistul îşi adună mostrele de buruieni, te întorci acasă cu o colecţie de efebi goi-puşcă. Iar la momentul ritualului păgân îţi alegi unul dintre ei să-l sacrifici. Alesul e unul care îţi cade cu tronc. Partea uluitoare abia urmează. Aduci jertfa în apropierea unei coloane hexagonale. Nudă cum este, o legi de coloană cu mâinile la spate, ajutat de frânghia pe care o ţii ascunsă. E nevoie de o anumită rezistenţă şi un urlet pe potrivă. Plin de curtoazie, îi sugerezi moartea. Încet-încet, un zâmbet straniu şi nevinovat îţi urcă pe buze şi te face să-ţi scoţi din buzunar un briceag bine ascuţit. Te apropii de victimă şi o mângâi, gâdilându-i cu vârful ascuţit pielea încordată din partea laterală a abdomenului. Victima urlă de disperare şi se zvârcoleşte în încercarea de-a evita lama tăioasă. Palpită de spaimă, în vreme ce picioarele goale îi tremură, iar genunchii i se ciocnesc unul de altul. Briceagul se afundă în abdomen. Evident, crima îţi aparţine. Victima face o eschivă, cu trupul arcuit, urlând chinuitor a singurătate. Muşchii abdominali, sfârtecaţi, i se mişcă spasmodic. Ca şi cum ar reveni între plăsele, calmă, lama briceagului se cufundă în carnea ce tresare. Izvorul de sânge ţâşneşte, spumos, şi curge spre coapsele alunecoase.

În această clipă, bucuria ta devine realmente umană, pentru că normalitatea, o obsesie în ce te priveşte, în chiar clipa de faţă îţi aparţine. Indiferent la cine ţi-e gândul, din ungherele tainice ale trupului te exciţi, normalitatea stării acesteia nefiind cu nimic diferită de a altor bărbaţi. Inima ţi-e zguduită de o plenitudine primitivă, zbuciumată. Simţi în suflet renaşterea bucuriei profunde a omului sălbatic. Ochii îţi lucesc, ţi se

aprinde sângele în trupul întreg, te umpli de manifestările vieţii îmbrăţişate de triburile barbare. Chiar şi după *ejaculatio* îţi stăruie în trup căldura unui imn primitiv, iar tristeţea care urmează împreunării dintre bărbat şi femeie nu te ia cu asalt. Străluceşti în singurătatea ta fără hotar. Şovăitor, zăboveşti un timp pe marele fluviu al memoriei vechi. Amintirea emoţiei extreme de care s-a bucurat vitalitatea triburilor sălbatice să fi pus total stăpânire pe funcţia şi plăcerea ta sexuală? De ce atâta agitaţie inutilă pentru o minciună? E de neînţeles să acuzi nevoia de lucruri precum sufletul sau iubirea, tu, care ai uneori drumul deschis către o bucurie atât de adâncă a existenţei umane.

Ce-ar fi să-ţi faci publică excentrica ta lucrare de licenţă cu Sonoko de faţă? E un text elevat, cu titlul „Despre relaţia funcţională dintre curbe şi debitul de sânge în torsul unui efeb“. Torsul pe care l-ai ales e neted, suplu, împlinit, cu o fragedă delicateţe a curbelor pe care le descrie sângele şiroind de-a lungul lui. E torsul care face din sângele curgător cel mai frumos dintre toate motivele naturale – ca un râuleţ nonşalant care străbate un câmp sau ca nervurile date la iveală de trunchiul tăiat al unui străvechi arbore uriaş. Nu-i aşa?

Aşa era.

Cu toate acestea, capacitatea mea introspectivă avea o structură imprevizibilă, asemănătoare cercului format prin răsucirea bileţelului alungit şi îmbinarea celor două extremităţi. Când credeai că e faţa, descopereai reversul. Când credeai că e reversul, descopereai faţa. Cu timpul, periodicitatea a devenit mai laxă, la douăzeci şi unu de ani însă traiectoria ciclului meu emoţional nu era altceva decât o rotire pe bâjbâite, rotire a cărei viteză a crescut până la un prag aproape ameţitor datorită sentimentului apocaliptic confuz din ultimele zile de război. Nu-mi lăsa timp să mă

ocup de toate cele în mod separat, nici de cauze, nici de efecte, nici de contradicţii sau de conflicte. Contradicţiile, aşa cum erau, se rodeau prin frecare reciprocă cu viteză uluitoare.

După o oră nu mă gândeam la altceva decât să ticluiesc un răspuns dibaci la scrisoarea lui Sonoko.

Între timp înfloriră cireşii. Timp de contemplat florile nu avea nimeni. Se părea că singurii care le puteau vedea erau studenţii de la facultatea de care aparţineam. La întoarcerea de la universitate mă plimbam pe malul lacului S, de unul singur sau împreună cu doi, trei prieteni.

Florile erau de o minunată cochetărie. Dat fiind că perdelele alb-roşii, ca nişte adevărate straie pentru flori, mulţimea celor veniţi să le contemple, animaţia ceainăriilor sau vânzătorii de baloane nu se mai vedeau nicăieri, în faţa cireşilor înfloriţi la întâmplare printre arborii veşnic verzi aveai senzaţia că priveşti trupul despuiat al florilor. Niciodată ca în această primăvară truda nerăsplătită a naturii şi extravaganţa sa inutilă n-au oferit o privelişte atât de misterios de frumoasă. Mă întrebam, dezagreabilă perspectivă, dacă nu cumva natura nu va cuceri pământul din nou. Era limpede că această primăvară înfloritoare nu era ceva obişnuit. Galbenul rapiţei, verdele ierbii, negrul proaspăt din trunchiul cireşilor, bolta grea de flori apăsându-le vârful, totul mi se dezvăluia privirii cu o strălucire cromatică maliţioasă. Era un adevărat incendiu de culori.

Păşeam pe pajiştea dintre şirul de copaci şi lac, angajaţi în dispute banale despre legi. La acea vreme mă amuzau copios efectele pline de ironie din cursul de drept internaţional al profesorului Y. În timpul atacurilor aeriene, acesta îşi ducea mai departe, cu toată pompa, cursul interminabil despre Liga Naţiunilor. Aveam iluzia că asist la un curs de mahjong sau de şah. Pace! Pace! Sunetul acesta ca

de clopoţel bâzâind neîntrerupt undeva departe părea un simplu ţiuit în urechi.

— Chestiunea priveşte caracterul absolut al dreptului asupra proprietăţii mobiliare.

Intervenţia îi aparţinea lui A, care, deşi era un vlăjgan de la ţară, cu pielea smeadă, scăpase de înrolare datorită unei infiltraţii la plămâni în stadiu avansat.

— Ce baliverne, mai terminaţi odată!

Se băgă în vorbă B, un ins palid, atins de tuberculoză, se vedea după înfăţişare.

— Pe cer, avioanele inamice, pe pământ, legea… ptiu…

I-am râs în nas.

— Glorie în ceruri, pace pe pământ, nu?

Eram singurul cu adevărat ocolit de afecţiuni pulmonare. Eu făceam pe cardiacul. Erau timpuri când aveai nevoie fie de o maladie, fie de o medalie.

Ne oprirăm din mers din cauza unui zgomot neaşteptat de paşi ce călcau iarba pe sub cireşi. Luând seama la prezenţa noastră, stăpânul paşilor părea şi el surprins. Era un bărbat tânăr, în haine de lucru murdare, încălţat în sandale. Îi sesizai vârsta doar după culoarea părului tuns scurt ce i se întrezărea sub capelă. În rest, tenul tulbure, faţa nerasă de câteva zile, mâinile şi picioarele murdare de vaselină şi gâtul nespălat produceau o impresie de oboseală mohorâtă, fără legătură cu vârsta. În spatele lui, o femeie tânără, mofluză, se uita în pământ. Cu părul prins la spate şi bluză kaki, atrăgea atenţia doar prin pantalonii de lucru noi-nouţi şi curaţi, cu picăţele, din cei purtaţi de femei în timpul războiului. Nu încăpea îndoială că aveam de-a face cu un cuplu de muncitori îndrăgostiţi, aflaţi în serviciul armatei, care îşi dăduseră întâlnire. Probabil chiuleau o zi de la fabrică pentru a veni să contemple florile de cireş. S-au speriat de noi închipuindu-şi că suntem de la poliţia militară, pesemne.

Îndrăgostiţii îşi văzură mai departe de drum, aruncându-ne în treacăt o privire duşmănoasă. Din acel moment n-am mai prea avut poftă să stăm de vorbă.

Cursurile de la facultatea de drept au fost suspendate înainte ca cireşii să ajungă la înflorire deplină. Studenţii urmau să fie mobilizaţi la arsenalul forţelor navale, la câteva mile distanţă de golful S. Cam în aceeaşi perioadă, mama şi fraţii mai mici se evacuară în casa unui unchi care avea un petec de pământ la periferie. Casa din Tokyo rămase în grija unui elev de gimnaziu, matur pentru vârsta lui, care trebuia să-l ajute pe tata. Când n-aveau orez, băiatul pisa boabe fierte de soia, din care pregătea apoi un terci greţos pentru tata. Înfuleca şi el. Viclean, din rezerva săracă de alte alimente se înfrupta în lipsa tatălui.

Viaţa în arsenalul forţelor navale era lipsită de griji. Mă ocupam de bibliotecă şi eram dotat cu un hârleţ, să sap şanţuri. Împreună cu lucrătorii taiwanezi, nişte copii, escavam o mare galerie laterală pentru evacuarea atelierului de piese de schimb. Aceşti drăcuşori de doisprezece, treisprezece ani se arătau cum nu se poate mai prietenoşi faţă de mine. Mă învăţau limba lor, iar eu le spuneam poveşti. Erau convinşi că zeii de acasă le apărau viaţa de atacurile avioanelor şi că-i vor ajuta cândva să se întoarcă teferi în patrie. Aveau o poftă de mâncare ce depăşea orice limită. Orezul şi legumele şterpelite de unul mai isteţ, care păcălea vigilenţa pazei de la bucătărie, le frigeau în ulei de motor. Eu refuzam această delicatesă cu iz de roată dinţată.

În mai puţin de o lună, corespondenţa cu Sonoko era pe cale să dobândească un caracter întru câtva deosebit. În scris manifestam un comportament plin de îndrăzneală, fără rezerve. Citind scrisoarea găsită pe masă la revenirea în arsenal, după ce sirena dăduse semnalul de

încetare a alarmei din acea după-amiază, simţeam că îmi tremură mâinile.

M-am lăsat pradă unei uşoare stări de beţie. Repetam, cu glas scăzut, un rând din scrisoare, „… te iubesc…“.

Absenţa lui Sonoko îmi insuflase curaj, iar distanţa îmi dăduse dreptul la „normalitate“. Pentru mine „normalitatea“ era, ca să zic aşa, un angajat temporar. Distanţa în timp şi spaţiu conferă făpturii umane o dimensiune abstractă. Ataşamentul meu deplin faţă de ea şi dorinţa trupească anormală, fără nici o legătură cu Sonoko, se amestecau în mine, omogenizându-se, conferind poate stabilitate fiinţei mele, clipă de clipă, mai presus de contradicţii. Eram liber. Mă bucuram din plin de traiul de zi cu zi. În cele din urmă inamicul debarcă în golful S. Zvonul ocupării iminente a împrejurimilor îmi readuse gândul morţii în minte, dându-i şi mai multă vigoare decât înainte vreme. În felul acesta puteam într-adevăr spune că am o „nădejde în viaţă“!

Într-o duminică, în ultima jumătate a lunii aprilie, cu permisiunea de a înnopta după multă vreme în afara arsenalului, m-am întors acasă, în Tokyo. Mi-am luat din raft câteva cărţi pentru lectura viitoare din fabrică, cu intenţia să plec imediat la periferie şi să stau peste noapte acolo, împreună cu mama şi fraţii mai mici. Surprins de alarmă într-un tramvai care nici nu mergea, nici nu stătea locului, mă cuprinse o senzaţie subită de frig. Ameţeala accentuată şi sfârşeala fierbinte ce îmi invadaseră tot corpul îmi spuneau că era vorba de amigdalită, lucru pe care îl ştiam din proprie experienţă. Revenit acasă, l-am pus pe elevul chiriaş să-mi pregătească patul şi m-am întins să mă odihnesc.

La scurt timp, în fruntea fierbinte mă lovi ecoul strident al unui glas voios de femeie. Am auzit-o apoi urcând scările şi alergând cu paşi mărunţi pe

culoar. Cu ochii întredeschişi, dădui de poalele mari ale unui kimono.

— Ce-i cu leneveala asta?

— Cum, Chako, tu eşti?

— Cum adică, cum? Ne vedem după cinci ani, când colo tu…

Era fiica unei rude îndepărtate. O chema Chieko, rudele îi spuneau însă Chako, pocindu-i numele. Avea cu cinci ani mai mult decât mine. Ultima oară o întâlnisem la nuntă, ca mireasă, am aflat însă că de la moartea pe front a soţului, anul trecut, voioşia ei tot mai mare friza ţicneala. N-aveam cum să-mi exprim condoleanţele văzând-o atât de binedispusă. Uluit, preferam să tac. De floarea albă artificială prinsă în păr s-ar fi putut lipsi fără să piardă nimic, ba dimpotrivă.

— Azi am venit pentru că am nişte treabă cu nea Tatsu – era vorba de tatăl meu, Tatsuo pe nume –, voiam să-l rog ceva în legătură cu mutatul bagajelor la evacuare. Când s-a întâlnit cu tăticu deunăzi, i-a spus că ne recomandă un loc sigur.

— Tata se întoarce azi mai târziu. Pe mine, oricum, nu mă interesează.

Mă neliniştea roşul intens al buzelor sale. Poate şi din cauza febrei, aveam senzaţia că îmi scoate ochii şi îmi face insuportabilă durerea de cap.

— Nu se leagă lumea de tine când treci pe stradă, în zile ca acestea, fardată în aşa hal?

— La anii tăi te deranjează încă fardul unei femei? Ca să nu mai pun la socoteală că stai în pat, nici mai mult nici mai puţin, parcă ai fi proaspăt înţărcat.

— Cicălitoare mai eşti. Ia dă-te la o parte!

Se apropie intenţionat. Mi-am tras pătura până la gât, pentru că nu voiam să mă vadă îmbrăcat în pijama. Îşi întinse brusc mâna spre fruntea mea. Răceala înţepătoare, bine-venită, mă înfioră.

— Eşti fierbinte. Ţi-ai luat temperatura?

— Luat.

— Ai nevoie de gheaţă.

— N-avem aşa ceva.

— Fac eu rost.

Fluturându-şi mânecile kimonoului, Chieko coborî veselă scările. Reveni după câteva clipe şi luă loc, cu un aer calm.

— L-am trimis pe băiat s-o aducă.

— Mulţumesc.

Priveam în tavan. Când să ridice cartea de la capul patului, i-am simţit pe obraz mâneca de mătase, rece. Brusc, îmi doream acea mânecă. Eram pe punctul s-o rog să mi-o ţină pe frunte, dar am renunţat.

În odaie se lăsa întunericul.

— Întârzie servitorul, nu glumă.

Bolnavul cu febră are o percepţie a timpului de o exactitate acută. Mi se părea cam devreme ca să poată afirma că „întârzie“ prea mult. După două, trei minute vorbi din nou.

— Ce face copilul ăsta de se mocăie atât?

— Nu se mocăie deloc, am izbucnit eu, nervos.

— Săracu’ de tine, ia-o uşurel, nu te înfierbânta. Mai bine închide ochii şi nu te mai holba aşa la tavan, că se sperie.

În clipa în care am închis ochii, febra începu să-şi facă efectul, jenându-mă. Brusc, am simţit o atingere pe frunte. O însoţea o răsuflare uşoară. Mi-am retras fruntea cu un suspin fără sens. În răsuflarea de la început se amestecă alta, neobişnuit de fierbinte. Deodată mi-am simţit buzele închise etanş de ceva greu, unsuros. Dinţii îmi zăngăneau, ciocnindu-se.

Îmi era frică să deschid ochii şi să privesc în jur. Între timp, obrajii îmi fuseseră prinşi în strânsoarea a două palme reci.

Finalmente, Chieko îşi retrase trupul. M-am ridicat şi eu în coate. Ne uitam unul la altul în lumina amurgului. Surorile ei erau nişte desfrânate. Se vedea limpede că acelaşi sânge ardea şi în Chieko. Vâlvătaia ei intrase într-o ciudată şi inexplicabilă fraternitate cu febra bolii

mele. M-am ridicat complet din pat şi i-am cerut „încă o dată“. Până să se întoarcă elevul chiriaş, ne-am pupat şi răspupat, la nesfârşit. Ea nu contenea să repete că sărutul era graniţa peste care n-aveam voie să trec.

Dacă în aceste sărutări am simţit sau nu vreun impuls sexual, nu ştiu. Prima experienţă fiind, în sine trebuie să fi reprezentat un soi de imbold carnal, ceea ce face poate superfluă perceperea într-un sens sau altul. Din starea de beatitudine nu mai avea nici un rost să extrag acele elemente conceptuale cu care eram obişnuit. Cel mai important era faptul că devenisem „bărbat care cunoaşte sărutul“. Asemenea băiatului care ar vrea să-i ducă şi surioarei mai mici o bucată din prăjitura savuroasă cu care fusese tratat în timpul unei vizite, în vreme ce mă îmbrăţişam cu Chieko, gândul îmi era la Sonoko. Preocuparea mea de căpătâi de acum înainte era de a mă concentra asupra reprezentării imaginare a sărutului pe care trebuia să-l dau acesteia din urmă. Era prima eroare de calcul pe care am făcut-o, şi cea mai însemnată.

În orice caz, gândul la Sonoko conferea acestei prime experienţe o înfăţişare din ce în ce mai puţin plăcută. Când îmi telefonă în ziua următoare, am minţit-o pe Chieko, spunându-i că trebuia să mă întorc la fabrică a doua zi. Nici promisiunea de a ne mai întâlni nu mi-am ţinut-o. Cu ochii închişi în faţa realităţii, care spunea că răceala aceasta nefirească se datora absenţei plăcerii din primul sărut, îmi inculcam ideea că urâţenia pe care o vedeam în acel act se explica prin chiar dragostea mea pentru Sonoko. Era pentru prima oară când mă foloseam de sentimentele mele faţă de ea drept pretext.

Ca toate fetele şi toţi băieţii aflaţi la prima dragoste, am schimbat şi eu fotografii cu Sonoko. Mi-a parvenit o scrisoare cu mărturisirea că îmi

poartă poza la piept, într-un medalion. Pe de altă parte, cea trimisă de ea avea un format care nu încăpea decât într-o servietă. Pentru că nu-mi intra nici în buzunar, mă plimbam cu ea învelită într-o legăturică. La plecarea din fabrică n-o abandonam, de teama vreunui incendiu în lipsa mea. Într-o seară, la întoarcerea spre arsenal, tramvaiul fu lăsat în beznă din cauza alarmei. În cele din urmă a trebuit să ne adăpostim. Am căutat pe bâjbâite în plasa pentru bagaje. Legăturica în care înfăşurasem fotografia lui Sonoko nu mai era. Îmi fusese furată împreună cu pachetul mai mare în care o vârâsem. Aveam înclinaţia de a fi superstiţios. Cuprins de nelinişte, din acea zi, m-am simţit îndemnat să merg s-o întâlnesc cât mai repede cu putinţă.

Raidul din noaptea de douăzeci şi patru mai, la fel cu cel de la miezul nopţii de nouă martie, mă făcu să mă decid. Se părea că în legătura dintre mine şi Sonoko trebuia să intervină ceva de natura unei miasme degajate de un lanţ de asemenea nenorociri. Era o situaţie asemănătoare cu a unor compuşi ce reclamă intermedierea acidului sulfuric.

Adăpostiţi în tranşeele laterale săpate la joncţiunea dintre colină şi câmpul deschis, urmăream cerul roşu aprins boltit peste Tokyo, numai flăcări. Uneori, când exploziile se reflectau în înalt, printre nori se întrezărea, miraculos, seninul din timpul zilei. În miez de noapte, pentru o clipă, apărea cerul albastru. Proiectoarele neputincioase, în loc să caute avioanele inamice, le întâmpinau. În mijlocul crucii de lumină slabă surprindeau din când în când scânteierea aripilor avioanelor duşmane, ca apoi să predea ştafeta de lumină proiectoarelor aflate tot mai aproape de Tokyo. Rolul pe care îl jucau era de încurajare politicoasă. De-o vreme, rafalele tunurilor antiaeriene se răriseră. Bombardierele B29 ajungeau cu mare uşurinţă deasupra marelui oraş.

De la distanţa unde ne aflam, cum să distingi care era inamic şi care nu, în încleştarea aeriană din cerul tokiot? Şi totuşi, majoritatea privitorilor aplaudau la fiecare avion doborât pe fundalul cerului în flăcări. Cei mai zgomotoşi se dovedeau lucrătorii minori. De ici-colo, dinspre tranşee răsunau bătăi din palme şi urale, ca la teatru. De departe privind, mie nu mi se părea să conteze prea mult cine era stăpânul avionului prăbuşit. Că aparţinea duşmanului sau nu, diferenţa era neglijabilă, în esenţă. Aceasta e natura războiului.

Dimineaţa următoare, în drum spre casă, am luat-o la pas peste traversele încă fumegânde şi de-a lungul podului metalic acoperit de scânduri subţiri, pe jumătate arse. Bună parte din linia ferată privată, închisă, am străbătut-o pe jos. Am descoperit că vecinătatea casei noastre scăpase neatinsă de pârjol, ca prin minune, spre deosebire de restul. Mama, sora şi fratele înnoptaseră din întâmplare acasă. Dogoarea din noaptea trecută chiar îi înviorase. Ca să sărbătorim rămânerea în picioare a casei, am mâncat cu toţii din conserva de pastă dulce de fasole, dezgropată din ascunzătoarea subterană.

— Frăţioare, ţi s-au cam aprins călcâiele după una, nu-i aşa?

Întrebarea venea de la zburdalnica mea soră de şaptesprezece ani, care tocmai intrase în camera mea.

— Cine ţi-a spus ţie una ca asta?

— Mi-am dat eu singură seama.

— Şi ce, n-are voie omul să îndrăgească pe cineva?

— Are, cum să nu. Când te-nsori?

Am tresărit. Mă simţeam ca răufăcătorul care află pe nepusă masă, din gura cuiva străin de fapta lui, amănunte despre fărădelegea comisă.

— De-nsurat, nici vorbă.

— Imoral, foarte. Te-ai amorezat ştiind de la bun început că n-ai de gând s-o iei de nevastă? Vai,

nici să n-aud! Ce netrebnici sunt bărbaţii!

— Dacă nu dispari imediat, te împroşc cu cerneală!

Singur din nou, am căzut pe gânduri.

„Fireşte, în această lume căsătoria e una dintre posibilităţi, copiii, la fel, şi ei. De ce uitasem s-o iau în calcul? Sau, cel puţin, de ce m-am prefăcut că uit? Era o simplă confuzie de-a mea la mijloc, aceea de a socoti că războiul, din ce în ce mai atroce, face imposibilă până şi neînsemnata fericire pe care ţi-o aduce căsătoria. Poate că de fapt mariajul ar însemna pentru mine o fericire deosebit de importantă, destul ca să mă treacă fiorii, ca acum…“.

Astfel de gânduri mă impulsionară să iau hotărârea contradictorie de a o întâlni pe Sonoko chiar în aceeaşi zi sau în următoarea. Aceasta să fie iubirea? Nu-i mai degrabă ceva asemănător „curiozităţii faţă de neliniştea“ aceea care se naşte în noi, sub forma unei pasiuni bizare, atunci când o spaimă ni se cuibăreşte în suflet?

Primisem în mai multe rânduri scrisori de invitaţie din partea mamei şi bunicii lui Sonoko. Pentru că nu mă lăsa conştiinţa să înnoptez în casa mătuşii, am rugat-o printr-o scrisoare să-mi caute un hotel. Sonoko le-a luat la rând pe cele din sat, dar fără succes. Fie se aflau în folosinţa statului, fie serveau ca loc de arest la domiciliu pentru cetăţenii germani.

Hotelul. Am visat la el. Era o împlinire a unui vis din copilărie. Mai era şi influenţa nefastă a romanelor de dragoste în lectura cărora mă cufundasem. Într-un fel, modul meu de a gândi avea ceva din gândirea lui Don Quijote. În epoca lui existau o mulţime de cititori inveteraţi ai povestirilor cavalereşti. Dar ca să fii într-o atât de mare măsură intoxicat de acestea trebuia să fii un Don Quijote tu însuţi. Cazul meu nu se deosebeşte de acesta.

Hotel. O cameră închisă. Cheia. Perdele la geam. Rezistenţă gentilă. Acordul de începere a ostilităţilor… Atunci, doar atunci, s-ar fi putut. Ca o inspiraţie divină, în mine ar fi trebuit să se aprindă normalitatea. Ca un posedat, aş fi putut să devin altul, să renasc ca bărbat care să-şi merite numele. Atunci, cu Sonoko în braţe, fără teamă, aş fi putut s-o iubesc, apelând la toată forţa pe care o aveam. Cu toate îndoielile şi spaimele risipite, aş fi putut să-i spun din inimă „te iubesc“. Aş fi fost în stare chiar să merg pe stradă urlând, sub cerul străbătut de bombardiere, „aceasta mi-e iubita“.

Într-un caracter romanesc abundă neîncrederea subtilă faţă de lucrarea sufletului, ceea ce adesea conduce la un fel de act imoral, la reverie. Reveria nu este, cum s-ar crede, un efect al sufletului. E mai degrabă o fugă de suflet.

Visul privitor la hotel, ca premisă, nu s-a împlinit. Întrucât cele din satul X nu intrau în discuţie, Sonoko mi-a scris de mai multe ori să trag la casa lor. I-am răspuns că accept. O uşurare vecină cu oboseala a pus stăpânire pe mine. N-am încercat s-o răstălmăcesc şi s-o numesc renunţare, chit că îmi stătea în fire să fac aşa ceva.

Am pornit la drum pe doisprezece iunie. În arsenalul forţelor navale domnea pe atunci o atât de mare delăsare, încât orice pretext era bun ca să obţii un concediu.

Trenul era murdar şi pustiu. Cum se face că amintirile despre trenurile din timpul războiului (cu excepţia acelui singur exemplu plăcut) sunt toate atât de jalnice? Trenul mă scutura şi acum, chinuit cum eram de o idee fixă copilărească demnă de toată mila. Anume, îmi propusesem să nu părăsesc satul X înainte de a o fi sărutat pe Sonoko. Era însă vorba de altceva decât de hotărârea plină de mândrie din clipa în care omul se luptă cu propria timiditate. Aveam senzaţia că merg la furat. Mă simţeam ca un hoţ de duzină, fricos, care mergea la spargere fără tragere de

inimă, obligat de tartorul bandei. Fericirea de a fi iubit îmi împungea conştiinţa. Ceea ce căutam era poate o nenorocire decisivă.

Sonoko mă prezentă mătuşii sale. Mi-am luat un aer afectat. Îmi dădeam toată silinţa. Toţi păreau să-şi spună unul altuia, tacit: „De ce s-o fi îndrăgostit Sonoko de unul ca ăsta? Ce mai paloare pe el, săracu' student! Dacă-i bun la ceva, să ştim şi noi!“

N-am mai adoptat comportamentul exclusivist din timpul voiajului de altădată cu trenul, din dorinţa lăudabilă de a lăsa o bună impresie tuturor. Fie le supravegheam pe surorile mai mici ale lui Sonoko în timp ce învăţau la engleză, fie îi cântam în strună bunicii când îşi depăna poveştile din epoca berlineză. Neobişnuit lucru, în asemenea situaţii mi se părea că Sonoko era mai aproape de mine. Nu odată ne-am făcut semne îndrăzneţe din ochi în prezenţa mamei şi a bunicii. În timpul mesei ne atingeam picioarele pe ascuns. Prinsă şi ea cu tot mai mult entuziasm în această joacă, atunci când mă plictiseam să ascult poveştile fără sfârşit, se sprijinea de fereastra de unde se zărea frunzişul, îşi prindea cu vârful degetelor medalionul de la piept şi îl scutura pe la spatele bunicii, în aşa fel încât să n-o văd decât eu.

Marcat de un guler în formă de semilună, avea pieptul alb. Destul încât să-ţi deschizi ochii! Zâmbetul ei din astfel de clipe amintea de acel „sânge lasciv“ care colora obrajii Julietei. Există un tip de depravare care şade bine doar fetelor virgine. Diferită de cea a femeilor mature, îmbată omul ca o briză. Un fel de prost-gust plin de gingăşie. Cum ar fi, de pildă, plăcerea de a gâdila un sugar.

În asemenea momente sufletul meu începea să se îmbete de fericire. Multă vreme nu m-am apropiat de ceea ce se numeşte fructul interzis. Dar acum fericirea mă ispitea cu o tristă îndărătnicie.

Mă simţeam ca şi cum aş fi fost pe marginea unui abis, iar acesta era Sonoko.

Timpul trecea, mai erau doar două zile până când trebuia să mă întorc la arsenalul naval. Încă nu îmi îndeplinisem obligaţia, pe care singur mi-o stabilisem, aceea a sărutului.

O ploaie rară de sezon învăluia întreaga zonă de platouri înalte. Cu o bicicletă de împrumut am pornit-o spre poştă să pun o scrisoare. Pentru că era ora la care Sonoko se întorcea de la biroul guvernamental local, unde se angajase ca să scape de înrolare, birou de la care hotărâse să chiulească în după-amiaza acelei zile, ne-am înţeles să ne întâlnim la poştă. Înconjurat de o plasă de sârmă ruginită, îmbibată de burniţă, se zărea un teren de tenis stingher şi pustiu. Cu chica blondă şi mâinile ude strălucind, un pui de neamţ, călare pe bicicletă, trecu pe lângă mine, venind din sens opus, la foarte mică distanţă.

După câteva minute de aşteptare în clădirea veche a poştei, afară începu să se lumineze. Încetase ploaia. Era o înseninare de moment, plină de cochetărie, cum s-ar spune. De risipit, norii nu se risipeau. Doar luminau, platinaţi.

Bicicleta lui Sonoko se opri în spatele uşii de sticlă. Pieptul îi palpita, iar în umerii uzi îi ghiceai respiraţia. Din roşeaţa obrajilor sănătoşi, totuşi, râdea. „Acum e momentul, pe ea!“. Mă simţeam ca un câine de vânătoare asmuţit. Noţiunea aceasta de datorie avea ceva dintr-o poruncă diabolică. Urcaţi în şa, umăr la umăr, am pedalat pe uliţa principală din sat până la celălalt capăt. Trecurăm printre pâlcuri de brazi, mesteceni albi şi arţari. Copacii îşi scuturau picurii de lumină. Părul ei, deprins cu vântul, era o frumuseţe. Coapsele viguroase învârteau pedalele cu voioşie. Părea să fie o întruchipare a vieţii. Dincolo de poarta terenului de golf, abandonat deocamdată, ne-am

dat jos de pe biciclete ca să străbatem pe jos poteca umedă aflată de-a lungul acestuia.

Eram încordat ca un recrut. Se zărea un pâlc de copaci. Loc mai bun nu se putea. Mai aveam vreo cincizeci de paşi până acolo. La o distanţă de douăzeci de paşi, o să-i vorbesc. Trebuia să scap de starea tensionată. Când vor rămâne treizeci de paşi pot să-i spun câteva vorbe, de dragul conversaţiei. Cincizeci de paşi. Aici fixăm opritorul bicicletei. Apoi privim peisajul pe direcţia muntelui. Îi pun mâna pe umăr. Cu glas scăzut, aş putea chiar să-i spun: „ce frumuseţe incredibilă, ca-ntr-un vis!“. Ea îmi răspunde ceva anapoda. În acel moment adaug forţă mâinii aşezate pe umăr şi îi aduc trupul în faţa mea. Tehnica sărutului rămâne la fel cu cea din lecţia învăţată de la Chieko.

Jurasem fidelitate interpretativă. N-aveam experienţă nici în dragoste, nici în dorinţă.

Sonoko era la pieptul meu. Cu respiraţia tăiată şi chipul roşu ca focul, îşi ţinea genele plecate. Buzele nevinovate, deşi frumoase, nu-mi stârneau pofta, ca şi până acum. Eu îmi puneam însă nădejdea în fiecare clipă. În sărut poate îmi va apărea normalitatea şi dragostea nemincinoasă. Mecanismul se năpusti înainte. Nimeni nu-l mai putea opri.

I-am acoperit buzele cu alte buze. Trecu o secundă. Nici urmă de plăcere. Trecură două secunde. La fel. Trecură trei secunde. Înţelegeam totul.

Mi-am desprins corpul, aruncându-i o privire tristă de-o clipă. Dacă mi-ar fi văzut privirea aceasta, ar fi citit acolo expresia unei iubiri de nespus, o iubire despre care nimeni n-ar fi putut susţine că e posibilă faţă de o făptură umană. Dar ea, sfâşiată de sfială şi satisfacţie curată, îşi ţinea privirea aplecată, ca o păpuşă.

Tăcut, ţinând-o de braţ ca pe un suferind, am pornit spre biciclete.

Trebuia să fug. Trebuia să fug cât mai repede cu putinţă. Nu mai aveam răbdare. Ca cei din jur să nu-mi adulmece corăbiile înecate, mimam o voioşie mai mare decât de obicei. Deoarece mina fericită pe care o afişam în timpul cinei se asocia cu aerul total absent, bătător la ochi, al lui Sonoko, într-un cod prea exact ticluit, rezultatul pe care l-am obţinut a fost, dimpotrivă, în defavoarea mea.

Sonoko arăta mai fragedă ca oricând. Înfăţişarea ei avea ceva de poveste, aidoma unei fecioare îndrăgostite. Mama îşi manifestă preocuparea pentru sănătatea mea din cauza bâlbâielii care mă cuprinse în clipa în care am înţeles cu claritate că nu eram omul îndreptăţit să îmbrăţişeze sufletul frumos al lui Sonoko, oricât aş fi simulat voioşia, cu inima ei deschisă de fecioară în faţa ochilor.

Sonoko a înţeles totul cu gingaşă promptitudine şi, ca să mă îmbărbăteze, îşi scutură din nou medalionul, făcându-mi semn să rămân liniştit. Fără să vreau, am zâmbit.

Adulţii erau pe jumătate surprinşi, pe jumătate încurcaţi în faţa acestui schimb de zâmbete sfidătoare. Mă înfioram când mă gândeam la ceea ce distingeau privirile lor în viitorul nostru.

A doua zi am revenit amândoi în acelaşi loc din terenul de golf. Am găsit tufa galbenă de muşeţel călcată în picioare, amintirea noastră din ziua trecută. Acum iarba era uscată. Obiceiul e un lucru îngrozitor. Sărutul, care avea să mă chinuie atât de mult după ce-l săvârşisem, l-am repetat. De data aceasta, de parcă mi-aş fi sărutat sora mai mică. Culmea însă, acum, avea un iz de imoralitate.

— Când o să ne mai putem vedea oare?

— Păi, dacă n-o să debarce America peste noi, pot să-mi iau concediu din nou după o lună, i-am răspuns.

O doream. Şi nu doar atât, eram convins, din superstiţie. Ca armata americană să debarce în golful S, iar soldaţii studenţi să fie scoşi din

ascunzătoare şi să moară până la unul, aceasta doream. Dacă nu, doream să mor de o bombă enormă, de nimeni închipuită, care să mă găsească oriunde aş fi fost. Să fi presimţit din întâmplare bomba atomică?

Ne-am îndreptat apoi spre o pantă însorită. Îşi aplecau umbra acolo doi mesteceni albi, ca două surori blânde la suflet. Cum păşea cu faţa plecată, Sonoko prinse glas.

— Ce îmi aduci cadou când ne vedem data viitoare?

— Ce aş putea să-ţi aduc? Poate un avion prost meşteşugit sau un hârleţ plin de noroi, nimic altceva.

I-am răspuns alandala, ca să scap.

— Ceva fără formă.

— Nu ştiu, e o întrebare încuietoare, am să mă gândesc pe îndelete la ea pe tren, la întoarcere.

Băteam câmpii tot mai mult, încolţit.

— Aşa să faci, şi să-mi promiţi că o să-mi aduci un cadou.

O spuse cu o voce plină de demnitate şi calm.

Pentru că accentuase cuvântul „promiţi“, eram nevoit să mă apăr din toate puterile cu o falsă jovialitate.

Condescendent, i-am propus atunci să ne încrucişăm degetele. Ni le-am încrucişat, astfel, cu aparentă nevinovăţie când, deodată, renăscu în mine spaima pe care am simţit-o în copilărie. Era spaima vârâtă în sufletul unui copil de zicala conform căreia cel care îşi încalcă promisiunea făcută la încrucişarea degetelor îşi va vedea mădularul cu pricina putrezind. Aşa-zisul cadou al lui Sonoko, fără să-l fi numit, avea cu siguranţă semnificaţia de „cerere în căsătorie“, ceea ce îmi justifica teama. În cazul meu, aceasta era de aceeaşi natură cu frica adulmecată în aerul din jur de copilul care pe timp de noapte se teme să iasă afară la closet de unul singur.

Când în acea seară, înainte de culcare, Sonoko mă rugă bosumflată să-mi prelungesc şederea cu încă o zi, cu trupul pe jumătate învăluit în draperia de la intrarea dormitorului pe care îl foloseam, am rămas stupefiat, privind-o îndelung din pat. Cu gândul că o eventuală eroare de calcul în acea primă chestiune – pe care o consideram pusă la punct definitiv – ar putea nărui totul, nu mai ştiam ce idee să-mi fac despre sentimentele mele de acum faţă de Sonoko.

— Pleci, indiferent de situaţie?

— Da, trebuie să plec.

Tonul răspunsului meu era mai degrabă vesel. Mecanismul de minciuni îşi începu iar rotirea superficială. Această veselie, deşi simplu instrument pentru a scăpa de teamă, am interpretat-o drept starea pe care ţi-o dă sentimentul de superioritate datorat unei noi forţe, capabile în acelaşi timp s-o pună pe jar pe Sonoko.

Autoamăgirea era singura mea scăpare. Rănitul nu-ţi cere neapărat ca prim ajutor un bandaj imaculat. Eu unul aveam de gând să dau fuga la spital după ce, în cel mai bun caz, îmi voi fi oprit hemoragia cu autoamăgirea la care recurg mereu. Mi-am reprezentat la iuţeală, în locul harababurii care domnea la arsenal, o stricteţe de cazarmă, în toată legea, unde voi fi pe dată încarcerat, dacă nu mă voi întoarce la timp.

În dimineaţa plecării, am fixat-o cu privirea pe Sonoko. Precum călătorul care se uită la peisaj înainte de a se aşterne la drum.

Ştiam că totul s-a terminat. Cu toate că cei din jur credeau că totul abia a început. Cu toate că voiam să mă înşel pe mine însumi, lăsându-mă în voia binevoitoarelor semnale de avertisment din jur.

Aerul discret şi liniştit al lui Sonoko mă neliniştea însă. Mă ajuta să-mi îndes în geamantan lucrurile sau să cercetez camera în căutarea

eventualelor obiecte uitate. Se opri, ca din senin, la fereastră şi privi afară nemişcată. Fiind o dimineaţă înnorată, doar verdele frunzişului atrăgea atenţia. Veveriţe nevăzute clătinau vârfurile copacilor săltând de pe unul pe altul. Spatele lui Sonoko era scăldat de o calmă „fizionomie a aşteptării“, infantilă totuşi. S-o las aşa cum stătea şi să plec, ca şi cum aş fi părăsit camera lăsând sertarele larg deschise, ar fi fost ceva insuportabil pentru o persoană meticuloasă ca mine. Apropiindu-mă, am îmbrăţişat-o domol pe la spate.

— Să revii, neapărat.

Vorbea pe un ton pătruns de încredere deplină. Aceasta nu mă viza neapărat pe mine, ci părea înrădăcinată în încrederea în ceva mai profund, dincolo de persoana mea. Umerii nu îi tremurau. Pieptul acoperit de dantelă îi respira oarecum ameninţător.

— Da, poate, dacă voi mai fi în viaţă.

Propriile mele cuvinte mă dezgustau. Raţional ar fi fost să-i spun: „Fireşte că voi reveni! Voi înlătura toate greutăţile ca să te pot întâlni. Aşteaptă-mă liniştită. Nu eşti tu aceea care îmi va fi soţie?“

Astfel de contradicţii curioase îşi făceau loc în modul meu de a simţi şi a gândi. Culpa pentru atitudinea echivocă ilustrată de cuvintele „da, poate“ nu aparţinea caracterului meu, fiind opera a ceva anterior acestuia. Convins că nu era vina mea, acea zonă pentru care eram într-un fel în culpă era normal s-o abordez cu admonestări de bun-simţ, solide până la ridicol. Ca prelungire a autodisciplinării exersate încă din copilărie, nici mort nu mi-aş fi dorit să ajung indecis, lipsit de bărbăţie, nehotărât în preferinţe şi antipatii sau cineva care nu-şi doreşte decât să fie iubit, fără să cunoască ce înseamnă a iubi. Aceasta ar fi putut servi ca lecţie pentru zona de care eram direct responsabil. Faţă de cealaltă însă, care transcendea

propria-mi culpă, reprezenta o pretenţie absurdă de la început. În cazul de faţă, Samson să fi fost, şi tot n-aş fi putut adopta o atitudine hotărâtă, bărbătească faţă de Sonoko. Drept consecinţă, caracterul meu, aşa cum îl oglindeau ochii lui Sonoko, imaginea unui om şovăielnic, îmi îndrepta preferinţele şi antipatiile în acea direcţie şi mă făcea să par, în integralitatea mea existenţială, lipsit de valoare, făcându-mi zob amorul propriu. Am ajuns să nu mai cred în propria voinţă şi în propriul caracter. Cel puţin zona care implica voinţa nu mă puteam abţine să n-o consider un fals. Pe de altă parte, un mod de a gândi care pune accentul pe voinţă e şi o exagerare vecină cu reveria. Deşi om normal, acţiunea dictată doar de voinţă a eşuat. Din presupunerea că aş fi fost normal nu rezulta că toate condiţiile pentru o viaţă conjugală fericită, împreună cu Sonoko, erau îndeplinite; în plus, eu, cel normal, i-am răspuns odată cu „da, poate“. Aveam obiceiul să închid ochii intenţionat chiar şi în faţa unei supoziţii atât de uşor de înţeles. Era ca şi cum mă străduiam să nu las să-mi scape nici o ocazie de a mă tortura pe mine însumi. Aceasta e metoda stereotipă folosită de cel încolţit şi fără scăpare atunci când se alungă pe sine spre teritoriul de tihnă unde e sigur că va fi nefericit.

Sonoko rupse tăcerea, pe un ton liniştit.

— Nu-ţi face griji, n-o să te alegi nici măcar cu o zgârietură. Mă rog lui Isus în fiecare seară. Până acum rugăciunile mele s-au împlinit.

— Eşti pioasă, văd. Poate de aceea pari atât de liniştită. Aproape că mă ia cu frică.

— De ce, mă rog?

Îşi ridică pupilele negre, pline de înţelepciune. Când i-am întâlnit privirea întrebătoare şi neprihănită, lipsită de orice urmă de suspiciune, mi s-a tulburat sufletul, iar puterea de a răspunde îmi pieri. Îmi lăsa impresia că doarme, cu sufletul împăcat, de unde şi impulsul s-o scutur, să se

trezească, dar de fapt pupilele ei erau cele care scuturau şi trezeau ceea ce dormea în interiorul meu.

Veniră să mă salute surorile mai mici, gata să plece la şcoală.

— La revedere!

Cea mai mică îşi întinse mâna s-o strângă pe-a mea, moment în care mă gâdilă brusc în palmă, zbughind-o apoi spre poartă, de unde, sub razele răzleţe strecurate prin frunziş, îşi săltă trăistuţa cu mâncare, roşie, cu cataramă aurie.

Ne-am despărţit cu un aer de indiferenţă, ca doi nevinovaţi, dat fiind că la gară m-au petrecut şi mama, şi bunica. Glumeam, fără să atragem atenţia.

La sosirea trenului, am ocupat un loc la geam. Singura mea dorinţă era ca trenul să plece cât mai repede.

Am auzit atunci o voce senină, strigându-mă dintr-o direcţie neaşteptată. Era Sonoko, nimeni altcineva. Glasul ei, cu care mă obişnuisem în tot acest timp, acum o chemare proaspătă de departe, îmi surprinse auzul. Percepţia faptului că era într-adevăr glasul lui Sonoko îmi pătrundea în suflet ca razele soarelui de dimineaţă. M-am uitat în direcţia din care răzbătuse. Strecurată pe intrarea lucrătorilor din gară, Sonoko se ţinea de gardul peronului. Din boleroul în dungi pe care îl purta răsăreau mulţimi de dantele, în voia vântului. Ochii ei vioi, larg deschişi, priveau în direcţia mea. Trenul se urni din loc. Buzele lui Sonoko se mişcau de parcă ar fi rostit ceva, apoi nu le mai văzui.

Sonoko! Sonoko! La fiecare hurducătură a trenului, invocam în gând numele ei. Părea o chemare misterioasă, greu de definit. Sonoko! Sonoko! Ori de câte ori ecoul numelui ei revenea, îmi simţeam inima zdrobită. Natura acestui chin transparent, cu toate eforturile de a mi-o explica,

rămânea greu de înţeles. Mă încerca pentru prima oară. Despărţit de o distanţă atât de mare de ruta obişnuită a simţămintelor omeneşti, îmi venea greu chiar şi să-l iau drept chin. Dacă ar fi să mă folosesc de o comparaţie, l-aş putea asemăna cu durerea omului care, aşteptând să răsune salva de tun care anunţă ceasul amiezii, încearcă să caute întrebător în cerul senin tăcerea tunului care n-a mai sunat în cele din urmă, deşi ora amiezii s-a scurs. E un sentiment de îndoială înfricoşător. E singurul om din lume care ştie că salva de tun n-a răsunat la ceasul potrivit.

S-a sfârşit totul. S-a sfârşit totul. Mi-o spuneam în şoaptă. Lamentarea mea avea ceva din văicăreala unui elev papă-lapte care n-a luat notă de trecere la examen. Am dat greş. Am sfeclit-o. Am greşit pentru că n-am ţinut seama de acel X. Dacă aş fi pornit în rezolvarea problemei de la X, n-aş fi ajuns aici. În aritmetica vieţii ar fi trebuit să mă folosesc, ca toţi ceilalţi, de metoda deducţiei, în manieră proprie. Cea mai mare eroare a mea a stat în faptul că am fost ager doar pe jumătate. Am gafat pentru că am fost singurul care s-a încăpăţânat să facă apel la metoda inducţiei.

Din pricina stării de confuzie extremă care m-a cuprins, călătorii aşezaţi în faţa mea îmi aruncau priviri suspicioase. Era vorba de o infirmieră îmbrăcată în uniforma Crucii Roşii şi de o femeie de la ţară, probabil mama acesteia. Simţindu-le privirea, m-am uitat la infirmieră, grasă şi roşie ca o vişină. Stingherită, începu să-şi linguşească mama.

— Nu ţi-e foame?

— E prea devreme, nu vezi?

— Da’ eu nu mai pot să rabd, crede-mă.

— Încăpăţânată mai eşti!

În cele din urmă mama se dădu bătută. Scoase la iveală mâncarea. Faţă de ceea ce ne puneau să înghiţim la fabrică, era mult mai sărăcăcioasă. Infirmiera începu să înfulece cu poftă din orezul

garnisit cu două felii de ridiche. Niciodată nu mi s-a părut atât de lipsit de sens obiceiul omului de a mânca. Părerea aceasta am pus-o finalmente pe seama faptului că îmi pierdusem complet dorinţa de a trăi.

În seara acelei zile, instalat în casa de la periferie, m-am gândit pentru prima dată în mod serios la sinucidere. Treptat, descopeream că e mult prea obositor să-mi bat capul cu aşa ceva, motiv pentru care am reconsiderat chestiunea, hazlie de-a dreptul. Îmi lipsea plăcerea înfrângerii, funciarmente. În plus, belşugul manifestărilor morţii din jur, ca o recoltă bogată de toamnă, nu se poate să nu fi rezervat şi numelui meu un loc în rândul categoriilor sale: moarte în bombardament, moarte în luptă, moarte în timpul serviciului, moarte de boală contractată pe front, moarte în accident de maşină. Condamnaţii la moarte nu se sinucid. Indiferent de unghiul din care priveam lucrurile, nu era un anotimp potrivit pentru sinucidere. Aşteptam ca moartea să-mi vină din afară, să fiu ucis, cu alte cuvinte. Dar aceasta era la fel cu a aştepta ca ceva din afară să mă lase în viaţă.

La două zile de la revenirea în fabrică, am primit o scrisoare pătimaşă din partea lui Sonoko. Era vorba de iubire adevărată. Simţeam invidie. Invidia greu de suportat pe care o perlă de cultură o simte faţă de perla naturală. Chiar aşa stând lucrurile, mai exista undeva alt bărbat care să invidieze femeia care îl iubeşte, tocmai din pricina iubirii acesteia pentru el?

…După despărţirea noastră din gară, Sonoko plecase la slujbă cu bicicleta. Fiindcă era abătută, o colegă o întrebă dacă se simte cumva rău. A încurcat şi documentele pe care le avea în grijă. La amiază reveni acasă, să prânzească. Pe drumul de întoarcere spre birou, se abătu pe la terenul de golf, unde coborî de pe bicicletă. Se uită la tufa de

muşeţel călcată în picioare. Urmări apoi cu privirea extinderea culorii cărămizii, cu luciu deschis, tot mai evidentă pe măsură ce negura se risipea de pe versantul vulcanului, fâşiile de ceaţă groasă ce suiau din strâmtoare şi tresărirea, ca o vagă presimţire, din frunzişul celor doi mesteceni albi, cu înfăţişarea graţioasă a două surori.

Totul se petrecuse în timp ce, în tren, căutam o cale de a fugi de dragostea lui Sonoko, pe care eu însumi am sădit-o!… Am avut însă un moment de liniştire, lăsat în voia unui pretext vrednic de milă, poate cel mai aproape de adevăr: „Dacă ar fi s-o iubesc, tocmai de aceea ar trebui să fug de ea“.

I-am trimis apoi câteva scrisori, pe un ton care nu indica nici o evoluţie a sentimentelor, dar nici răceală neapărat. La mai puţin de o lună, aflam că lui Kusano i se aprobase a doua vizită şi că familia urma să vină din nou la unitatea unde fusese transferat, în apropiere de Tokyo. Slăbiciunea m-a îndemnat într-acolo. Nu ştiu cum se face, dar n-am rezistat tentaţiei de a o întâlni încă odată pe Sonoko, de care hotărâsem cu atâta străşnicie că voi fugi. În faţa ei, neschimbată, m-am descoperit pe mine, complet altul. Nu mă mai simţeam în stare să-i spun vorbe de duh. În această schimbare a mea, Sonoko, fratele, bunica, chiar şi mama ei nu-mi vedeau decât onestitatea, nimic altceva. Vorbele lui Kusano, însoţite de privirea lui blândă dintotdeauna, m-au făcut să tresar.

— În curând o să-ţi transmit un mesaj important. Fii pregătit să-l primeşti.

L-am găsit după o săptămână, când m-am întors acasă, în zi liberă. Aşternut pe hârtie cu scrisul lui stângaci, era dovadă de prietenie adevărată.

> *Toţi din casă iau în serios povestea cu Sonoko. M-au numit pe mine ambasador plenipotenţiar. Lucrurile sunt limpezi, vreau doar să aflu cum le vezi tu.*

Toţi au încredere în tine. De Sonoko nici nu mai vorbesc. Se pare că mama a început deja să se gândească până şi la data ceremoniei. Lăsând ceremoniile la o parte, nu cred că e prea devreme pentru a hotărî ziua logodnei.

Ceea ce îţi spun acum sunt simple presupuneri de-ale mele. Vreau să ştiu ce gândeşti, într-un cuvânt. Înţelegerea dintre familii poate fi deocamdată amânată pentru mai târziu.

Să nu crezi însă că prin aceste rânduri vreau să exercit vreo constrângere asupra voinţei tale.

Ca să mă liniştesc, îmi ajunge să aflu adevărul. Chiar dacă răspunsul tău va fi no*, nu mă voi lăsa cuprins de furie sau ură, iar legătura noastră de prietenie nu va fi afectată. Un* yes *m-ar bucura, fireşte, dar cazul contrar n-o să mă facă să-ţi port pică. Aştept de la tine un răspuns deschis, oferit cu un sentiment de libertate. Aş vrea să nu fie dictat de simţul datoriei sau de forţa împrejurărilor. Îl aştept, ca prieten apropiat ce-ţi sunt.*

Am rămas împietrit. M-am uitat în jur, de teamă să nu mă fi văzut cineva citind acea scrisoare.

S-a întâmplat un lucru pe care îl credeam imposibil. Nu luasem în calcul deosebirile mari dintre mine şi familia Kusano cu privire la atitudinea emoţională şi cea mentală faţă de război. În vârstă de numai douăzeci şi unu de ani, student, detaşat la fabrica de avioane şi, pe deasupra, evoluând odată cu războiul în desfăşurare, eu atribuiam forţei acestuia un caracter romanesc exagerat. Chiar şi în mijlocul catastrofei unui război atât de încins, busola preocupărilor omeneşti rămânea cu acul fixat într-o singură direcţie. Eu însumi mă socotisem îndrăgostit până acum, dar nu ştiu cum se face că n-am luat seama

la acest aspect. Am recitit scrisoarea cu un zâmbet straniu, plin de ironie.

Simţeam că mă încearcă un sentiment de superioritate, cât se poate de banal. Eram învingător. Obiectiv vorbind, eram fericit, şi nimeni nu mă putea acuza pentru aşa ceva. În consecinţă, aveam şi eu dreptul să dispreţuiesc fericirea.

Cu toată neliniştea şi tristeţea insuportabile care îmi umpleau pieptul, am afişat un surâs ironic, impertinent. Era suficient să sar peste un şănţuleţ. Puteam să consider că cele câteva luni de până acum au fost o aiureală, că pe una ca Sonoko n-am iubit-o de la început, că am tras-o pe sfoară mânat de o dorinţă insignifiantă (mincinosule!). Să refuz, nimic mai uşor. Cum să mă simt responsabil doar din pricina unui sărut?

„Pe Sonoko, de iubit n-o iubesc!“

Această concluzie m-a înălţat în al nouălea cer.

Era un lucru minunat. Am reuşit să devin un bărbat în stare să ispitească o femeie pe care n-o iubeşte şi s-o părăsească cu indiferenţă în clipa când aceasta începe să ardă de iubire. Ce distanţă mă separa de un învăţăcel eminent, integru şi plin de virtute! Ştiam însă foarte bine că nu există donjuan care să renunţe la o femeie înainte de a-şi atinge scopul. Am închis ochii. Atunci când nu voiam să aud ceva, aveam obiceiul să-mi astup urechile, ca o femeie îndărătnică între două vârste.

Nu-mi mai rămânea decât să găsesc o stratagemă care să împiedice căsătoria.

Deschizând fereastra, am chemat-o pe mama.

În grădina de legume, întinsă, strălucea lumina arzătoare de vară. Muşcător şi ostil, straturile de roşii şi vinete îşi înălţau spre soare verdele uscat. La rându-i, soarele ungea nervurile tari ale frunzelor cu razele lui lipicioase, fierte îndelung. Tumultul întunecat al vieţii vegetale se lăsa copleşit sub lumina care inunda împrejurimea, cât vedeai cu ochii. Ceva mai departe, crângul de la

templu îşi dezvelea spre noi faţa posomorâtă. Dincolo, în zona mai joasă, ascunsă privirii, trecerea intermitentă a tramvaiului de la periferie transmitea pământului vibraţii line. Se zărea clătinarea leneşă, lucitoare, a cablurilor electrice împinse din neatenţie, la fiecare cursă, de troleul tramvaiului. În fundal, cu norii groşi de vară, parcă plină de sens, parcă fără sens, pendularea continua pentru o vreme în voie.

Din mijlocul grădinii se ridică o pălărie mare de paie cu panglică albastră. Era mama. Pălăria unchiului, fratele mai mare al mamei, stătea neclintită, ca o floarea-soarelui frântă.

De departe puteai desluşi dinţii albi ai mamei, arsă puţin de soare de când îşi mutase traiul aici. Când ajunse în bătaia auzului, strigă cu voce zglobie, ca de copil.

— Ce-i asta? Dacă ai ceva de vorbit, s-ar cuveni să vii tu încoace.

— Am, mamă, şi nu-i de ici, de colo. Dă-te dumneata mai aproape.

Mama se apropie încet-încet, nu prea mulţumită. Coşul din mână era plin ochi cu roşii coapte. Îl aşeză într-un târziu pe pervazul ferestrei, apoi mă descusu.

Scrisoarea nu i-am arătat-o. I-am redat conţinutul pe scurt. În timp ce stăteam de vorbă, nu-mi mai dădeam seama care era motivul pentru care o chemasem. Nu turuiam oare pentru a mă convinge pe mine însumi? I-am înşiruit, fără să clipesc, fel şi fel de situaţii neprielnice, cum că tata, de felul lui, e rău de gură, că îi sare iute ţandăra, iar sub acelaşi acoperiş viitoarea nevastă ar avea fără-ndoială multe de îndurat şi că, dacă tot veni vorba, pentru moment nu se întrevede nici o ieşire în privinţa unei locuinţe separate, că tradiţia de familie e diferită, a noastră fiind conservatoare, în vreme ce a lor este emancipată şi deschisă, că, la rândul meu, n-am intenţia să mă pun la jug atât de devreme luându-mi nevastă. Aveam nevoie de

opoziţia încăpăţânată a mamei. Dar mama mea era senină şi mărinimoasă din fire.

— În povestea asta ceva nu se potriveşte. Ţie, la urma urmei, ce-ţi spune inima? O placi? Sau, dimpotrivă, n-o placi?

Mama interveni lăsând impresia că nu-şi bate capul în mod deosebit.

— Cum să spun, păi… nu m-am implicat prea mult. Pe jumătate o joacă pentru mine, fata a luat totul în serios şi acum nu ştiu ce să mă fac.

Mă poticnisem.

— Dacă-i aşa, lucrurile se aşază, nu crezi? Pentru binele vostru, al tău şi al ei, lămuriţi situaţia cât mai repede. Scrisoarea nu-i decât o încercare, să vadă omul ce gândeşti. Ar trebui să-i răspunzi răspicat. Eu una mă duc, dacă asta-i tot…

Am suspinat, uşor. De la poarta grădinii, trecând prin porumbişte cu paşi mărunţi, mama făcu cale întoarsă la fereastra unde mă aflam. Avea privirea puţin schimbată. Se uita la mine cu acea căutătură a femeii care vede un bărbat străin.

— Că veni vorba de povestea de adineaori, cu Sonoko… tu şi ea, nu cumva, deja…

— Mamă, Doamne, crezi dumneata că sunt eu în stare de o prostie atât de mare? Aşa de puţină încredere ai în mine? Eu…

Am izbucnit în râs. Simţeam că atât de amar nu râsesem niciodată de când m-am născut.

— Am înţeles. Voiam doar să fiu sigură. O mamă trăieşte doar ca să-şi facă griji din aşa ceva. Nu te necăji, ştiu că mă pot bizui pe tine.

Mama îşi recăpătă expresia radioasă, bătând în retragere cu sfială.

În seara acelei zile am scris o scrisoare de refuz indirect, conştient de nefirescul conţinutului. Într-un cuvânt, susţineam că în momentul de faţă nu eram pregătit sufleteşte, dat fiind că totul era atât de neaşteptat. În drum spre fabrică, în dimineaţa următoare, când să pun scrisoarea la poştă, femeia

de la ghişeul de trimiteri expres se uită bănuitoare la mâinile mele, care tremurau. Priveam cum mâinile ei necioplite şi murdare aplică ştampila pe scrisoare, cu o mişcare mecanică. Mă consola să-mi văd nefericirea mânuită cu gesturi automate, de funcţionar.

Raidurile aeriene îşi mutară ţinta spre oraşe mai mici. Se părea că deocamdată primejdia morţii dispăruse. Printre studenţi începu să câştige teren teoria capitulării. Un tânăr conferenţiar îşi exprima în faţa noastră opiniile aluzive în tentativa de a câştiga popularitate. Văzându-i nările umflate de satisfacţie în timp ce îşi făcea cunoscute părerile pline de scepticism, îmi spuneam „stai puţin, că nu ne duci!“. Pe de altă parte, mă uitam cu neîncredere şi la grupul de fanatici care îşi puneau încă nădejdea în victorie. Oricare ar fi fost deznodământul războiului, înfrângere sau victorie, mie unuia îmi era indiferent. Nu doream decât să renasc.

O febră mare, de origine necunoscută, m-a obligat să mă întorc acasă. Ca o incantaţie religioasă, în adâncul inimii repetam în şoaptă numele lui Sonoko, cu ochii la tavanul care se rotea din cauza fierbinţelii. În momentul când am ajuns în stare să mă ridic, am auzit ştirea distrugerii Hiroshimei.

Era ultima ocazie. Se zvonea peste tot că urmează Tokyo la rând. M-am plimbat prin oraş îmbrăcat în cămaşă albă şi pantaloni de aceeaşi culoare. Ajunşi la capătul disperării, chipul trecătorilor afişa o expresie senină. Clipele treceau, şi nimic nu se întâmpla. Pretutindeni se simţea acea palpitaţie voioasă din momentul în care umfli un balon cu presiune crescândă şi aştepţi cu sufletul la gură să plesnească. După mai bine de zece zile petrecute cu acest sentiment, puţin mai lipsea ca să nu-mi ies din minţi.

Într-una din zile, după ce evită rafalele idioate ale tunurilor antiaeriene, un avion frumos dichisit aruncă manifeste din înaltul cerului. Era o propunere de capitulare. Când să plece seara de la firmă, tata făcu un ocol şi trecu pe la domiciliul nostru temporar, din afara oraşului.

— Auziţi, e adevărat ce scriu manifestele!

Îndată ce intră în verandă dinspre grădină, se grăbi să ne dea vestea. Mi-a arătat şi o copie după originalul în limba engleză, din care reieşea că sursa informaţiei era autorizată.

Am luat-o în mână şi, fără să mai apuc să arunc o privire pe text, am priceput adevărul. Nu mă refer la cel privitor la pierderea războiului, ci la realitatea zilelor înfricoşătoare care mă aşteptau, numai pe mine, realitate care îmi spunea că de mâine se va abate, vrând-nevrând, şi asupra mea „viaţa de zi cu zi“ a acelei făpturi. Mă amăgeam cu gândul că lucrul acesta totuşi nu se va întâmpla. La simpla auzire a numelui ei, începeam să tremur.

Capitolul 4

În mod cu totul surprinzător, viaţa obişnuită de care mă temeam nu dădea deloc semne că era pe punctul să înceapă. Domnea o atmosferă de insurecţie, iar oamenii păreau că gândesc la ziua de mâine şi mai puţin decât în timpul războiului.

Am înapoiat uniforma universitară împrumutată de la colegul mai în vârstă, lăsat la vatră între timp. Pentru scurtă vreme mă cuprinse iluzia eliberării de amintiri şi trecut.

Mi-a murit sora mai mică. Descoperirea că sunt om capabil şi de lacrimi mi-a provocat un sentiment perfid de uşurare. Sonoko a întâlnit un bărbat oarecare, întâlnire pusă la cale de familie, şi s-a logodit. Căsătoria avu loc la scurt timp după moartea surorii mele. S-o numesc povară luată de pe umeri? Îmi exprimam mie însumi marea bucurie. Mă simţeam mândru, spunându-mi că era consecinţa firească a faptului că nu ea mă abandonase pe mine, ci dimpotrivă. Prostul şi înrădăcinatul obicei de a considera, în mod forţat, că ceea ce îmi impune ursita e o izbândă a propriei mele voinţe şi a propriei mele raţiuni a ajuns la hotarul unui soi de aroganţe smintite. Caracteristic pentru ceea ce numesc eu raţiune e impresia de fals uzurpator, întronat de un hazard plin de capricii, imoral într-o oarecare măsură. Ca un măgar, uzurpatorul acesta nici măcar nu presimte răzbunarea cuvenită unei tiranii neroade.

Următorul an l-am petrecut într-o stare de vag optimism. Buchiseala stereotipă a legilor, automatismul mersului la cursuri şi al întoarcerii acasă… Nu-mi aplecam atenţia la spusele nimănui şi nimeni nu şi-o apleca la ale mele. Am învăţat surâsul tânărului călugăr, priceput în cele lumeşti. Nu simţeam nici că trăiesc, nici că mor. Se părea c-

am uitat. Că dorinţa sinuciderii naturale, spontane – moartea provocată de război – îmi fusese refuzată.

Apariţia suferinţei adevărate e totdeauna lentă. Ca şi în cazul tuberculozei, manifestarea simptomelor subiective indică faptul că boala este avansată deja la un stadiu grav.

M-am oprit într-o zi în faţa rafturilor unei librării, tot mai încărcate de noi apariţii. Am scos un volum de traduceri, broşat grosolan. Conţinea eseurile prolixe ale unui oarecare autor francez. Din pagina deschisă la întâmplare, un rând mi-a atras în mod deosebit atenţia. Sub apăsarea unei senzaţii neplăcute de teamă, am închis cartea, punând-o la loc în raft.

Dimineaţa următoare, în drum spre facultate, am intrat decis în acea librărie, din apropierea intrării principale a Universităţii. Am cumpărat cartea descoperită cu o zi înainte. La începutul cursului de drept civil, am pus-o pe furiş lângă caietul de notiţe, să pot căuta rândul cu pricina. De această dată, teama care m-a încercat în faţa acelor cuvinte fu şi mai acută decât în ziua precedentă.

Puterea unei femei stă numai în gradul de nefericire cu care îşi poate pedepsi iubitul.

Aveam un prieten de care mă apropiasem la universitate. Era băiatul unui cofetar din tată-n fiu. La prima vedere, student plin de râvnă şi lipsit de haz, mi-a trezit simpatia prin tonul dispreţuitor faţă de oameni şi viaţă, cât şi prin constituţia lui firavă, foarte apropiată de a mea. Dacă din instinct de autoapărare şi vanitate eu mă înarmasem cu aceeaşi atitudine cinică, în cazul lui aceasta era întemeiată pe o încredere fermă în sine – mă întrebam de unde îi venea. După un timp, cu autoironia şi aerul trufaş al celui care se simte superior, dându-şi seama că sunt virgin, îmi mărturisi că el frecventează localuri rău famate. Mi-a aruncat momeala.

— Dacă vrei să mergi şi tu, dă-mi un telefon. Te însoţesc oricând.

— Dacă vreau, adică… Poate, cât de curând… Mă hotărăsc cât de curând, i-am răspuns.

Se bucura, cu sfială. Starea psihică de moment mi-a citit-o integral, pe faţă aşternându-i-se, ca un recul venit dinspre mine, sentimentul de jenă datorat aducerii aminte a perioadei când el însuşi se afla în aceeaşi situaţie. Eram nerăbdător. Nerăbdarea tipică izvorâtă din dorinţa de a uni strâns, într-una singură, situaţia mea aşa cum se oglindea în ochii lui cu situaţia mea reală.

Falsa pudoare e un fel de capriciu dictat de dorinţă. Dorinţa mea primară era una atât de secretă, încât nu admitea nici măcar un astfel de capriciu. Cu toate acestea, dorinţei mele deghizate – simplă curiozitate abstractă faţă de femeie, altfel spus – îi era conferită o libertate care nu mai lăsa loc capriciilor. Curiozitatea nu are morală. E poate cea mai imorală dorinţă a omului.

Am început un exerciţiu de taină dureros. Punerea la încercare a propriei dorinţe, cu privirea aţintită asupra unei fotografii înfăţişând o femeie goală. Lucru de la sine înţeles, dorinţa mea nu răspundea. Tăcea chitic. Procedând după tipicul „obiceiului rău“, am început de la absenţa oricărei reprezentări mentale, ca apoi să-mi închipui poziţia cea mai obscenă a femeii, în încercarea de a mă dresa pe mine însumi. Experimentul părea să dea rezultate uneori. Dar această izbândă îmi dădea un gust fad, lânced.

M-am hotărât, fie ce-o fi. L-am rugat la telefon să mă aştepte duminică la ora cinci după-amiază într-un anumit bar. Eram în al doilea an de la încheierea războiului, la mijlocul lunii ianuarie. Râdea în receptor.

— Te-ai hotărât până la urmă? Bun, eu vin sigur. Nu care cumva să tragi chiulul, că nu admit aşa ceva.

Ecoul hohotului său de râs mi-a rămas în urechi. Ştiam că n-aveam ce să-i opun în afara unui surâs spasmodic pe care nimeni nu-l băga în seamă. Îmi mai rămânea totuşi o rază de speranţă, mai degrabă superstiţie. Dar o superstiţie primejdioasă. Doar vanitatea te face să înfrunţi primejdia. În cazul meu, era o vanitate comună, anume efortul de a nu lăsa impresia unui virgin, ajuns la douăzeci şi trei de ani. Dacă mă gândesc bine, ziua pentru care m-am decis era chiar ziua mea de naştere.

Ne-am uitat unul la altul întrebători. Conştient şi el că astăzi avea atât râsul, cât şi mina serioasă la fel de ridicole, pufăia vârtos fumul din ţigara ţinută în colţul gurii. În lipsă de alt subiect, îşi exprimă apoi în câteva cuvinte părerea defavorabilă asupra prăjiturilor din acest local. Nu-i dădeam nici o atenţie.

— Cred că eşti pregătit pentru orice. Acela care te duce într-un asemenea loc fie îţi va fi prieten pe viaţă, fie duşman până la moarte.

— Nu mă intimida! După cum vezi, sunt un fricos. Duşman până la moarte nu-i rolul cel mai potrivit.

— E admirabil că îţi dai seama tu însuţi.

Am început să joc tare. Cu expresia unui maestru de ceremonii, spuse:

— Atunci, ar trebui să mergem undeva să tragem o duşcă. Pe uscat, începătorii nu se prea descurcă.

— Eu unul nu vreau să beau, merg fără să pun un strop în gură. Am atâta curaj.

Simţeam că îmi îngheaţă obrajii.

Urmară tramvaiul neluminat, trenul neluminat, gările necunoscute, străzile necunoscute, şirul de barăci sărăcăcioase, apoi lămpile vineţii şi roşii care dădeau la iveală feţele ca de mucava ale femeilor. Pe străduţa acoperită de glodul cleios de după dezgheţ, muşteriii se încrucişau în tăcere, iar sunetul paşilor îţi dădea senzaţia că umblă desculţi.

Nici vorbă de dorinţă. Singură teama mă zorea, aşa cum copilul îşi zoreşte mama să-i dea gustarea de după-amiază.

— Oriunde, haideţi, oriunde!

Aş fi vrut să fug de vocile femeilor, care gâfâiau intenţionat, chemându-te, „stai puţin, stai puţin!“.

— Cu cele din casa de colo trebuie să ai grijă. Nu-ţi plac? Cu aşa feţe, zic şi eu. Locul, îţi spun, e sigur, dacă e să-l compari cu altele.

— Feţele nu mă interesează, pot s-arate oricum.

— În cazul acesta, eu îmi aleg una relativ arătoasă. Să nu-ţi pară rău mai târziu!

La apropierea noastră se ridicară în picioare două femei, parcă posedate. Casă mică, dacă stăteai în picioare dădeai cu capul de tavan. M-am trezit răpit de o namilă – din regiunea Tohoku după accent – şi dus într-o cămăruţă.

Simţul datoriei mă făcu să mă culc cu ea. Când s-o înlănţui cu braţele şi s-o sărut, femeia începu să-şi scuture umerii de râs.

— Nu aşa, omule, că te mânjeşti cu ruj. Fă ca mine.

Prostituata îşi căscă gura ei mare, cu dinţi de aur, încadrată de culoarea rujului, şi îşi scoase limba vânjoasă, ca pe-un baston. Urmându-i exemplul, mi-am scos-o şi eu. Vârfurile s-au atins… Cineva din afară n-ar putea înţelege. Cât de mult seamănă insensibilitatea cu durerea violentă. Tot trupul mi-l simţeam paralizat de o durere violentă, o durere pe care însă n-o simţeam deloc. Mi-am lăsat capul pe pernă.

Peste zece minute, imposibilul devenise certitudine. Ruşinea îmi muiase genunchii.

Mergând pe supoziţia că prietenul meu nu va fi observat nimic, vreme de câteva zile m-am lăsat pradă acelui sentiment de delăsare propriu convalescenţei. Semăna cu uşurarea vremelnică de care se bucură cel chinuit de teama unei suferinţe incurabile atunci când află cu certitudine diagnosticul. Cu toate acestea omul ştie foarte bine

că uşurarea nu e decât temporară. Dar sufletul aşteaptă totuşi o uşurare şi mai disperată, fără scăpare, perpetuă în consecinţă.

Pe parcursul lunii următoare, l-am întâlnit de câteva ori pe acel prieten la şcoală. N-am pomenit nici unul dintre noi de cele întâmplate. La sfârşitul aceleiaşi luni m-a vizitat împreună cu un prieten apropiat al lui, amator de femei. Era un tânăr pedant, care se lăuda că dă gata o femeie în cincisprezece minute. Conversaţia alunecă în cele din urmă în direcţia scontată.

— E insuportabil, pur şi simplu nu mă pot stăpâni. Dacă dintre prietenii mei unul ar fi impotent, l-aş invidia. Ba mai mult, l-aş respecta.

În timp ce vorbea, afemeiatul se uita fix la mine.

Prietenul meu schimbă subiectul, observând că m-am schimbat la faţă.

— Era vorba să împrumut o carte de Marcel Proust de la tine. Merită?

— Evident. Proust e sodomit. A avut o relaţie cu servitorul lui.

— Ce va să zică sodomit?

Agăţat de această mică întrebare prin simularea ignoranţei, mi-am dat seama că mă luptam din răsputeri ca să încerc a obţine un indiciu care să dovedească faptul că păţania mea trecuse neobservată.

— Sodomitul e sodomit, ş-atât. Nu ştiai, zici. Homosexual, vasăzică.

— Prima oară aud aşa ceva despre Proust.

Simţeam că îmi tremură vocea. Dacă m-aş fi supărat, le-aş fi dat o probă sigură. Mă îngrozeam de mine însumi văzând că rezist la un calm aparent atât de ruşinos. Era limpede că prietenul meu adulmecase ceva. Mi se părea că îşi dă silinţa să nu mă privească în faţă.

La ora unsprezece noaptea, după plecarea blestemaţilor de oaspeţi, m-am închis în cameră, unde am rămas treaz până dimineaţa. Am plâns cu suspine. La urmă mi se arătară fantasmele

sângeroase dintotdeauna, consolându-mă. Mi-am încredinţat trupul acestor vedenii pline de cruzime, mai la îndemână şi mai apropiate decât orice.

Aveam nevoie de consolare. Luam din când în când parte la reuniunile din casa unui vechi prieten, ştiind prea bine că nu mă puteam aştepta decât la conversaţii sterile şi la gustul fad de mai apoi. O făceam pentru că aceste reuniuni care adunau numai persoane de bună condiţie, spre deosebire de prietenii de la universitate, îmi ofereau o stare de confort interior. Erau acolo domnişoare afectate, cântăreţe de operă, pianiste în devenire şi tinere doamne de curând căsătorite. Cu dansuri, băutură în cantităţi moderate, jocuri plictisitoare sau leapşa cea cu o oarecare tentă erotică ne prindeau uneori zorile.

Dimineaţa se întâmpla să aţipim în timpul dansului. Ca să scăpăm de somnolenţă, aşterneam pe jos mai multe perniţe, pentru ca, la semnul dat de oprirea plăcii de patefon, cercul dansatorilor să se rupă, iar cuplurile formate dintr-un bărbat şi o femeie să se aşeze fiecare pe perniţa rezervată, cei care nu reuşeau urmând să se dea în spectacol cu un număr propriu, o tumbă sau o melodie. Se năştea vacarm, întrucât cei aflaţi în picioare în timpul dansului trebuiau să se aşeze pe jos înlănţuiţi. Jocul reluându-se în repetate rânduri, femeilor nu le mai păsa de ţinută. Cea mai frumoasă dintre domnişoare, înlănţuită cum era în dans, căzu în fund, cu rochia dată peste cap, încât i se vedeau coapsele. Izbucni în râs, poate şi din cauza unei uşoare stări de beţie. Avea pielea coapselor strălucitoare şi albă.

Înainte vreme, când îmi jucam şi eu rolul imitând obiceiul celorlalţi tineri de a-şi întoarce privirea de la propria dorinţă, aş fi reacţionat instantaneu uitându-mă în altă parte. Din acea zi am descoperit însă că mă schimbasem. Fără nici o ruşine – fără cea mai mică ruşine de faptul că nu

aveam un simţ înnăscut al ruşinii – m-am uitat la coapsele ei albe cu privirea fixă, de parcă aveam în faţă materie inertă. M-a cuprins imediat o durere paralizantă, ca atunci când priveşti ceva încordat. Durerea mi-a vorbit astfel: „Tu nu eşti om. Eşti o făptură care nu se poate amesteca printre oameni. O vieţuitoare cam tristă şi ciudată, eşti departe de a fi om“.

Pregătirea examenului de promovare a slujbaşilor de stat, care se apropia, m-a făcut prizonier al studiului total lipsit de gust şi culoare, ajutându-mă să mă îndepărtez în chip firesc de tot ce îmi chinuia trupul şi inima. N-a durat mult, doar în faza de început. Pe măsură ce sentimentul de neputinţă îmi invada toate ungherele fiinţei, după acea noapte de pomină, îmi simţeam inima apăsată. Zile în şir n-am fost bun de nimic. Resimţeam tot mai puternic lipsa unei dovezi care să-mi spună că ceva este totuşi cu putinţă. Dacă nu reuşeam să găsesc o astfel de dovadă, aveam senzaţia că nu mai pot trăi. Dar nicăieri nu aflam instrumentul potrivit pentru imoralitatea mea înnăscută. În această ţară nu puteam să dau peste o ocazie care să-mi satisfacă dorinţa anormală, nici măcar într-o formă moderată.

Odată cu venirea primăverii am acumulat o iritare extremă în calmul aparent al înfăţişării exterioare. Anotimpul în sine îmi dădea impresia că mă tratează cu ostilitate, asemenea unei furtuni de nisip. Când se întâmpla să mă atingă vreo maşină, înjuram cu voce tare în gând, „de ce nu mă calci?“.

Mi-am impus de bunăvoie studiul intens şi un stil de viaţă strict. Ieşit la plimbare în oraş să mă relaxez, surprindeam uneori priviri de suspiciune aţintite spre ochii mei congestionaţi. Deşi din afară s-ar fi putut crede că îmi petreceam zilele cu folos, gustam din oboseala care macină, oboseală în care se regăseau delăsarea, dezmăţul, traiul fără

perspectivă şi o lene acrită. Într-o dimineaţă de primăvară pe ducă, călător în tramvai, am simţit subit cum îmi bate inima în piept, mai, mai să-mi pierd respiraţia.

Pe locul de vizavi, printre pasagerii care stăteau în picioare, o zărisem pe Sonoko. Sub sprâncenele de copil i-am descoperit ochii, adânci şi tandri nespus, sinceri, sfioşi. Era cât pe ce să mă ridic de pe scaun. Atunci, unul dintre călătorii aflaţi în picioare lăsă din mână cureaua de sprijin şi se îndreptă spre ieşire, astfel că văzui mai bine. Nu era Sonoko.

Tulburarea nu-mi trecuse încă. Nu mi-ar fi fost greu să atribui acea emoţie surprizei sau conştiinţei încărcate, dar prin aceasta n-aş fi putut să-i explic transparenţa, limpezimea din acel moment. Comparând-o imediat cu emoţia pe care am încercat-o în nouă martie, când am dat cu ochii de ea pe peron, mi-am dat seama că sunt identice, nu de altă obârşie. Şi aceeaşi tristeţe copleşitoare.

Mi-a rămas în minte această întâmplare minoră, care avea să imprime zilelor următoare o stare de agitaţie plină de vigoare. Nu se putea, era cu neputinţă s-o iubesc în continuare pe Sonoko, pentru că n-aveam cum să iubesc o femeie. Această reflecţie se dovedi incitantă prin reacţia de rezistenţă pe care o provoca. Cu toate că până mai ieri gândul acesta mi-a fost singurul partener fidel şi supus.

Şi astfel, amintirile şi-au redobândit puterea înlăuntrul meu, această adevărată lovitură de stat luând forma unei suferinţe care nu putea fi pusă la îndoială. Întâmplările „minore“, pe care le credeam o chestiune deja rezolvată cu doi ani în urmă, renăşteau în faţa mea dezvoltate la dimensiuni anormale, ca un bastard, devenit adult, care îşi făcea apariţia de nu ştiu unde. Nu aveau nimic din tonul „dulce“ pe care uneori îl inventam pe atunci, nici din maniera funcţionărească de

lucru folosită mai târziu drept expedient ca să pun totul în ordine. O durere palpabilă îmi străbătea fiecare colţişor al amintirii. Dacă ar fi fost vorba de căinţă, înaintaşii mi-ar fi arătat calea îndurării. Dar nici căinţă nu era măcar durerea aceasta, ci chinul anormal de lucid din clipa în care te vezi obligat să priveşti de la geam razele intense de soare care secţionează strada.

Într-o după-amiază înnorată din sezonul ploios, profitând de treaba pe care o aveam în zonă, mă plimbam prin cartierul Azabu, altfel nu foarte cunoscut mie. Cineva mă strigă pe nume din spate. Era Sonoko. Când m-am întors, am rămas mai puţin surprins decât în clipa confuziei din tramvai, când am luat o altă femeie drept Sonoko. Întâlnirea a fost cât se poate de naturală, toate părând a fi conform aşteptărilor. Aveam senzaţia că împrejurările acestei clipe le cunoşteam bine de multă vreme.

Era îmbrăcată într-o rochie elegantă, cu modele înflorate ca ale unui tapet de perete, fără alte zorzoane decât dantela decolteului. Cu găleata în mână, pesemne că se întorcea de la punctul de distribuţie a raţiei alimentare. O însoţea o bătrânică, şi ea cu o găleată. O îndemnă s-o ia înainte, după care îmi ţinu companie, păşind alături de mine.

— Ai slăbit puţin, mi se pare.

— Da, din cauza examenelor.

— Atunci, ai grijă de sănătate.

Păstrarăm câteva clipe de tăcere. Pe strada pustie din cartierul rezidenţial scăpat de pârjol, începea să bată soarele. În uşa unei bucătării îşi făcu apariţia o raţă cu mersul greoi. Trecu prin faţa noastră măcăind, apoi mai departe, de-a lungul şanţului. Am simţit fericirea.

— Ce fel de cărţi citeşti acum, am întrebat-o.

— Romane? *Câte bordeie, atâtea obiceie*[30], apoi…

30. *Tade kuu mushi*, roman al cunoscutului prozator Junichiro Tanizaki (1886-1965).

— Dar pe ăsta l-ai citit? am insistat, numind titlul unui roman la modă în acea vreme.

— Acela cu femeia goală de pe copertă?

— Da, i-am răspuns, mirat.

— Nu-i pentru mine… ilustraţia copertei, mai ales.

Cu doi ani în urmă n-ar fi fost în stare să pronunţe în faţa cuiva cuvintele „femeia goală“. Reieşea cu claritate din nuanţele nebăgate în seamă ale modului de a vorbi că Sonoko nu mai era virgina pe care o cunoscusem. Ajunşi la colţul străzii, se opri.

— Casa mea e după colţ, la capătul străzii.

Îmi venea greu să mă despart de ea. Cu ochii plecaţi, m-am uitat spre găleată. Acolo se înghesuiau o mulţime de bulbi, cu pieliţa amintind de pielea femeilor arse de soare pe plajă.

— Dacă stau prea mult în soare, putrezesc.

— Aşa este, responsabilitatea e mare, spuse Sonoko, cu voce tare, nazalizând.

— La revedere.

— Numai bine.

Îmi întoarse spatele. Am strigat-o înapoi s-o întreb dacă nu trece pe acasă să-şi vadă familia. Într-o doară, mi-a răspuns că o va face în duminica următoare.

După despărţirea noastră, am descoperit ceva important, ceva care îmi scăpase din vedere până atunci. Astăzi am avut impresia că ea m-a iertat. De ce să mă fi iertat? Să existe oare dispreţ care să întreacă o asemenea mărinimie? Dar dacă o să mai am încă odată de-a face cu dispreţul ei, şi chinul care mă încearcă se va lecui, poate, atunci.

Aşteptam cu nerăbdare duminica. Din fericire, Kusano era acasă, întors de curând de la universitatea din Tokyo.

Duminică după-masa, ajuns în vizită la familia Kusano, în vreme ce discutam, mă minunam de

ceea ce îmi era dat să aflu. Se auzea sunetul unui pian. Tonalitatea infantilă dispăruse, acum era bogat, vijelios, împlinit şi strălucitor.

— Cine cântă?

— Cum cine?! Sonoko! S-a întors azi acasă.

Kusano mi-a răspuns fără să ştie nimic. Mi-am rechemat amintirile, una câte una, cu durere. Simţeam că mă apasă buna lui credinţă de a nu fi pomenit nici un cuvânt despre acel refuz indirect. Voiam să aflu dacă atunci Sonoko va fi suferit cât de puţin, fără să accept nici un echivalent al propriei mele nefericiri. Dar „timpul“ crescu din nou între mine, Kusano şi Sonoko, precum buruienile încâlcite, refuzând manifestarea oricărui sentiment care să nu fi fost mijlocit de încăpăţânare, prefăcătorie sau reţinere.

Pianul tăcu. Plin de tact, Kusano se oferi s-o cheme. În cele din urmă, Sonoko apăru în odaie însoţită de fratele ei. Am stat de vorbă toţi trei bârfind cunoscuţii de la Ministerul de Externe, unde era angajat soţul ei, râzând de complezenţă. Kusano dispăru la un moment dat, la chemarea mamei. Am ajuns din nou să fim singuri, ca în ziua aceea, cu doi ani în urmă.

Mi-a mărturisit cu o mândrie copilăroasă că familia ei fusese scutită de rechiziţionarea bunurilor, graţie strădaniilor soţului ei. Încă de când ne cunoscusem îndrăgisem povestirile ei de acest soi. Femeia modestă e la fel de lipsită de farmec ca şi femeia semeaţă. Dar atunci când Sonoko se lăuda cu ceva, din tonul de tihnă şi moderaţie al relatării se degaja şi o feminitate agreabilă, plină de inocenţă.

— Ascultă-mă, am vrut de mult să te întreb ceva, dar uite că până acum n-am reuşit. De ce n-a fost posibilă căsătoria noastră? De când am primit răspunsul tău de la fratele mai mare, nu mai reuşesc să pricep nimic din lumea aceasta. Mi-am petrecut zilele gândind şi iar gândind. Şi tot n-am

înţeles. Nici în clipa aceasta nu ştiu de ce n-am putut să fim împreună. Nu mă iubeai?

Sonoko vorbise încet la început. În cele din urmă şi-a întors privirea de la mine, cu obrajii aprinşi, de parcă ar fi fost cuprinsă de furie.

În faţa acestui lanţ de întrebări directe, un simplu interogatoriu oficial, în funcţie de ascultător, sufletul meu reacţionă cu o intensă bucurie dureroasă. Dar imediat bucuria aceasta vicioasă se transformă în durere. De fapt, o durere subtilă. Cu doi ani în urmă, avusesem parte şi de suferinţa provocată de lezarea amorului propriu, resimţită în suflet la noua răbufnire a unor întâmplări „minore“. Aş fi vrut ca în faţa lui Sonoko să fiu liber. Ca şi până acum, nu eram însă îndreptăţit la aşa ceva.

— Tu nu înţelegi încă deloc lumea aceasta. Tocmai de aici pornesc virtuţile tale, din necunoaşterea lumii. Alcătuirea ei nu-i întotdeauna pe măsură atunci când cei care se iubesc vor să se căsătorească. Aşa cum i-am şi scris distinsului tău frate. Pe deasupra…

Începeam să vorbesc ca o femeie. Aş fi vrut să mă opresc, dar n-am fost în stare.

— Pe deasupra, de scris n-am scris răspicat că nu ne putem căsători. Pentru că aveam doar douăzeci şi unu de ani, eram student, şi totul se întâmplase pe neaşteptate. Şi uite aşa, în timp ce eu îmi pierdeam vremea, tu ai şi făcut-o, şi încă foarte repede.

— Nu am dreptul să regret acest lucru. Soţul meu mă iubeşte, şi eu, de asemenea, îl iubesc pe el. Sunt fericită cu adevărat, iar mai mult decât atât nu pot să-mi doresc. Dar uneori, un gând nelalocul lui, poate… nici nu ştiu cum să spun… mă imaginez uneori alta, încercând să duc o altă viaţă. În asemenea clipe, nu mai înţeleg. Am senzaţia că încerc să spun ceva ce nu se cuvine. Nu mai pot de frică, deoarece simt că gândul mă duce unde n-ar trebui să mă ducă. Şi când mi se întâmplă aşa ceva,

de fiecare dată, soţul meu îmi e de mare ajutor. Mă iubeşte ca pe un copil.

— Poate sună a vanitate, dar vrei să-ţi spun un lucru? Când ţi se întâmplă aşa ceva, mă urăşti. Mă urăşti teribil de mult.

Lui Sonoko îi era necunoscut până şi înţelesul cuvântului „a urî“. Cu gingăşie şi onestitate, se bosumflă.

— Închipuie-ţi ce pofteşti.

Parcă zorit de ceva, am implorat-o:

— Nu vrei să ne mai întâlnim o dată, doar amândoi? Nu-i vorba de regrete. Doar să-ţi văd chipul şi mă declar mulţumit. De-acum nu mai am căderea să mai spun nimic. Putem să rămânem şi muţi. Ajung chiar şi treizeci de minute.

— Să ne întâlnim, pentru ce? Dacă accept o dată, să nu spui că mai vrei încă o dată. Soacra mea mă supraveghează cu stricteţe, mă întreabă de fiecare dată unde mă duc şi când mă întorc. Apăsată de toate acestea, la ce bun să ne întâlnim… – şi-a întrerupt şirul vorbelor – … nimeni nu poate spune în ce fel se schimbă sufletul omului.

— Nimeni nu poate. Văd că pluteşti în sfere înalte cu aerele tale, ca totdeauna. De ce nu iei lucrurile mai uşor şi în treacăt?

Era o minciună sfruntată din partea mea.

— Un bărbat îşi poate permite aşa ceva. Nu însă şi o femeie măritată. Dacă ai o mamă, cu siguranţă că înţelegi. Oricât de multă precauţie pun în felul în care gândesc, nu cred că-mi prisoseşte.

— Mi-ai ţinut o predică de soră mai mare.

La revenirea lui Kusano, discuţia noastră s-a întrerupt.

Dubiile care îmi mişunau în suflet sporeau până şi în timpul unui dialog de felul celui de mai sus. Mi-e martor Dumnezeu că dorinţa de a o întâlni pe Sonoko era una curată. La fel de limpede era şi faptul că nu implica nici cea mai mică dorinţă

trupească. Cărei categorii îi va fi aparţinând imboldul de a întâlni pe cineva? Nu cumva mă înşelam în privinţa acestei pasiuni, despre care se putea afirma cu certitudine că era lipsită de apetit sexual? Chiar adevărată să fi fost, nu se reducea ea, oare, la simpla stârnire ostentativă a unei flăcări firave uşor de ţinut în frâu? Înainte de toate, poate exista ceva de felul unei iubiri care să nu se nască din dorinţă?

Chibzuiesc, din nou. Presupunând că pasiunea umană are forţa de a sta deasupra tuturor absurdităţilor, nu se poate susţine cu tărie că nu dispune de forţa de a sta şi deasupra absurdităţii pasiunii înseşi.

*

De la acea noapte decisivă am ocolit cu dibăcie femeile. N-am mai atins de atunci buzele nici unei femei, necum ale vreunui efeb, în stare să-mi aţâţe poftele cu adevărat. Chiar şi în situaţiile când a nu săruta trecea drept impoliteţe. Mai mult decât primăvara, singurătatea mi-o ameninţa sosirea verii. Anotimpul acesta biciuia calul pornirilor mele la galop. Îmi ardea carnea, mă tortura. Ca să mă apăr, uneori aveam nevoie de practicarea prostului obicei de cinci ori într-o singură zi. Teoriile lui Hirschfeld, care explică fenomenul perversiunii ca pe un simplu fenomen biologic, m-au luminat. Acea noapte decisivă reprezenta o consecinţă naturală, nu una de care să-ţi fie ruşine. Cât priveşte slăbiciunea pentru efebii din imaginaţie, fără nici o orientare anterioară spre *pedicatio*[31], cercetătorul o fixează într-o anumită formă care îi dovedeşte universalitatea cam la acelaşi nivel. În Germania, cei cu aceleaşi impulsuri ca ale mele nu sunt priviţi ca o ciudăţenie. Jurnalul lui Platen[32] este un exemplu revelator. Winkelmann[33], de asemenea. În Italia Renaşterii, Michelangelo aparţinea cu siguranţă

aceleiaşi categorii căreia îi aparţin şi eu, în ce priveşte pornirile sexuale.

31. Pederastie (lat.).

32. August von Platen (1796-1835), poet german.

33. Johann Joachim Winkelmann (1717-1768), estetician şi istoric de artă german.

Dar o asemenea înţelegere ştiinţifică nu aducea cu sine şi ordonarea vieţii mele interioare. Datorită faptului că în cazul meu totul se limita la un impuls carnal, impuls întunecat, ce urla şi gâfâia în zadar, perversiunea cu greu putea să devină realitate. Efebii plăcuţi nu-mi aduceau nici ei decât stârnirea apetitului. Dacă ar fi să mă exprim superficial, aş putea spune că spiritul meu era încă în proprietatea lui Sonoko. Pentru a uşura explicaţia, spun următoarele. În ce mă priveşte, disocierea celor două elemente era simplă şi directă. Pentru mine, Sonoko era întruchiparea iubirii mele de normalitate, de cele spirituale, de cele veşnice.

Nici acum problema nu era rezolvată. Sentimentele nu agreează ordinea rigidă. Ca nişte particule din eter, preferă să se rotească spontan, să plutească, să tremure.

După trecerea unui an ne-am trezit. Eu promovasem examenul de selecţie a slujbaşilor de stat, am absolvit şi facultatea, iar acum deţineam un post oficial într-o anumită instituţie a statului. Am reuşit să găsim câteva ocazii de a ne întâlni într-o doară, ca apoi să ne despărţim la fel, odată la două, trei luni, în plină zi, o oră sau două, câteodată ca din întâmplare, alteori sub pretextul vreunei chestiuni nu foarte importante. Atât şi nimic mai mult. Mă purtam firesc, indiferent la privirile din jur. Sonoko nu depăşea nici ea cadrul anumitor subiecte, de felul amintirilor banale sau ridiculizării rezervate a mediului nostru de viaţă. Nu era vorba de o relaţie, firește, poate doar de întâlnirea a două cunoştinţe. Chiar şi în timpul

întâlnirii, singura noastră preocupare era să facem în aşa fel încât să ne putem despărţi cât mai frumos de fiecare dată.

Eu mă simţeam satisfăcut. Ba mai mult, cu faţa îndreptată spre cineva, mulţumeam pentru bogăţia misterioasă din întâlnirile noastre gata să se întrerupă în orice clipă. Nu era zi în care să nu mă gândesc la Sonoko. La fiecare revedere, mă bucuram de o fericire tăcută. Încordarea delicată şi echilibrul curat al întâlnirilor se extindeau până în ultimul colţişor al vieţii, oferindu-i acesteia o ordine transparentă, chiar dacă extrem de fragilă.

Dar după încă un an ne-am dat seama că nu mai stăteam în camere de copii, ocupam odăile adulţilor, cu uşi reparate îndată ce se descoperea că nu se mai închid bine. Legătura noastră, asemenea unei uşi care nu depăşea un anumit grad al deschiderii, mai curând sau mai târziu va avea nevoie de reparaţie. În plus, adulţii nu suportă jocurile monotone, copilăreşti. Cele câteva întâlniri de până acum, asemenea unor cărţi de joc, toate de aceeaşi mărime şi grosime şi perfect potrivite între ele în clipa în care le aşezi una peste alta, păreau trase la indigo. La atât se reduceau.

Cu mare grijă, nu scăpam însă ocazia de a mă înfrupta dintr-o bucurie imorală, doar mie înţeleasă. Era de departe mai subtilă decât imoralitatea cu care lumea e obişnuită, şi curată ca o otravă rafinată. Consecinţă a faptului că principiul meu de bază e imoralitatea – propria natură – acţiunile morale, relaţiile sincere dintre bărbat şi femeie, demersurile pe faţă care le însoţesc, faptul de a fi considerat un om virtuos, toate acestea sunt, dimpotrivă, savoarea ascunsă a imoralităţii, o savoare într-adevăr diabolică ce cochetează cu mine.

Întinzându-ne mâinile unul altuia, am sprijinit ceva împreună, iar acel ceva avea aspectul unei substanţe imponderabile – dacă credeai că există, era, dacă credeai că nu există, se risipea. Manevra

de sprijinire, simplă la prima vedere, era rezultat al unei operaţii ce reclama minuţiozitate. Am făcut să apară în spaţiul acela „normalitatea“ contrafăcută, ispitind-o pe Sonoko la manevra primejdioasă de a sprijini, clipe la rând, o „iubire“ aproape fictivă. Fără să ştie, aveam impresia că ea îmi întindea o mână de ajutor în această intrigă. Pot afirma că ajutorul ei şi-a arătat efectul deoarece ea nu ştiuse nimic. Dar a sosit vremea ca Sonoko să simtă, vag, o primejdie indescriptibilă – fără nici o asemănare cu primejdiile grosolane cu care e lumea deprinsă – forţa greu de înlăturat a unei anumite primejdii de o densitate exactă.

Într-o zi, la sfârşitul verii, după întoarcerea ei dintr-o staţiune montană, m-am întâlnit cu Sonoko în restaurantul Pasărea de aur. I-am vorbit imediat despre intenţia mea de a renunţa la post.

— Ce te faci de-acum încolo?

— Mă las la voia întâmplării.

— Nu se poate!

Mai mult de atât nu m-a întrebat. Între noi prinsese contur această manieră de a ne comporta.

Bronzată de soarele muntelui, pielea de pe sânii lui Sonoko îşi pierduse albul strălucitor. Din cauza căldurii, o înnorare leneşă se aşternea deasupra perlei prea mari a inelului. Tonul înalt al vocii ei, care conţinea o muzică în care se amestecau patetismul şi langoarea, răsuna tare plăcut în acest anotimp.

Pentru un timp ne-am angajat într-o conversaţie convenţională şi gratuită, ca un zadarnic cerc vicios. Poate şi din cauza căldurii, aveam senzaţia că ne învârtim în gol sau că ascult dialogul a doi străini. Era starea din clipa în care, înainte să te trezeşti dintr-un vis plăcut, încerci iritat să adormi din nou pentru a-l menţine, efort care mai degrabă face imposibilă rechemarea visului. Am descoperit că teama de iminenţa clipei fade când îţi vei deschide ochii şi plăcerea zadarnică a visului de dinaintea acelei clipe ne rodeau sufletele ca nişte

viruşi dăunători. Ca la un semn, boala ne-a sosit în suflet aproape simultan. Reacţia noastră se manifesta prin veselie. Pus pe goană fiecare de spusele celuilalt, schimbam vorbe de duh.

Cu toate că bronzul de sub coafura înaltă şi elegantă îi tulbura într-un fel echilibrul, cu liniştea ei dintotdeauna, Sonoko avea aceleaşi sprâncene de copil, aceeaşi umezeală graţioasă a ochilor şi buzele plinuţe, uşor lăsate. În trecere pe lângă masa noastră, clientele o remarcau. Chelnerii forfoteau, purtând în mâini mari platouri de argint pe care tronau cupe de îngheţată. Cu degetul pe care îi strălucea inelul lovi uşor în încuietoarea metalică a poşetei sale de plastic.

— Te-ai şi plictisit? am întrebat-o.

— Nu spune aşa ceva, că nu-mi place.

În glas i se ghicea o ciudată sfârşeală. Puteai uşor să-i spui „seducătoare“. Era întoarsă spre geam, urmărind forfota străzii. Când a vorbit din nou, vocea ei era calmă, reţinută.

— Uneori nu mai înţeleg nimic şi mă întreb care-o fi rostul întâlnirilor noastre. Fiindcă, iată, totuşi ne mai întâlnim.

— Poate pentru că cel puţin nu-i un minus lipsit de sens. Chiar dacă-i evident că e un plus fără sens.

— Dar eu am un soţ. Chiar dacă e vorba de un plus fără sens, loc pentru alte plusuri nu mai există.

— Cam grea aritmetica asta, nu-i aşa?

Am înţeles imediat că Sonoko ajunsese la poarta îndoielii. Îmi dădeam seama că uşa care nu se deschide decât pe jumătate nu putea fi lăsată aşa. Poate că deja mare parte a simpatiei dintre noi era dominată de această susceptibilitate a ei. Eram încă departe de vârsta la care aş fi putut lăsa totul aşa cum era în acel moment.

Nelinişstea mea fără nume o contamina pe neobservate şi pe Sonoko, şi aveam impresia că semnele acestei nelinişti – poate singurul nostru

bun comun – erau gata să mi se arate. Ea vorbea, iar eu încercam să n-o ascult. Îi răspundeam totuşi, superficial.

— Unde crezi că vom ajunge dacă o ţinem tot aşa? Nu crezi că suntem mânaţi spre un loc fără ieşire?

— Eu te respect, şi nu cred că am greşit faţă de cineva. Ce e atât de rău în faptul că prietenii se întâlnesc?

— Până acum, aşa a fost. După cum spui. Te-ai purtat foarte frumos. Dar nu ştiu ce se va petrece de acum încolo. Cu toate că n-am făcut nimic de care să-mi fie ruşine, am nişte vise îngrozitoare. Impresia mea e că Dumnezeu mă pedepseşte pentru păcate viitoare.

Ecoul ferm al acestui cuvânt din urmă îmi dădea fiori.

— Dacă o ducem tot aşa, a continuat ea, se poate întâmpla ceva care să ne rănească pe amândoi. Şi atunci va fi prea târziu. Oare nu ne jucăm cu focul?

— La ce te gândeşti, când spui că ne jucăm cu focul?

— La tot felul de lucruri.

— Dar când te joci cu focul, e ca şi când te-ai juca şi cu apa.

N-a schiţat nici măcar un zâmbet. Când nu vorbea, îşi frământa pătimaş buzele.

— De-o vreme am început să mă consider o femeie îngrozitoare. Mă gândesc la mine doar ca la o stricată, cu sufletul pângărit. Cu excepţia soţului, femeia trebuie să facă în aşa fel încât să nu se gândească la bărbaţi nici măcar în vis. M-am hotărât ca la toamnă să mă botez.

În această leneşă mărturisire a lui Sonoko, pe jumătate exprimată într-o stare de extaz la adresa propriei persoane, bănuiam că zace pornirea subconştientă de a spune ceea ce nu se cuvine spus, în buna tradiţie a paradoxului din sufletul feminin. N-aveam nici dreptul să mă bucur, nici

căderea să mă întristez. Absolut deloc gelos pe soţul lui Sonoko, cum aş fi putut eu să influenţez, să refuz sau să accept acea cădere sau acel drept? Tăceam. În plină vară, mă aducea la disperare vederea propriilor mâini, albe, firave.

— Iar acum?

— Acum?

Îşi plecă privirea.

— La cine te gândeşti acum?

— …La soţul meu.

— Înseamnă că nu-i nevoie să te botezi.

— Ba da… Mi-e frică. Mă simt încă teribil de zdruncinată.

— Aşadar, acum?

— Acum?

Îşi ridică privirea sinceră, ca şi cum, inconştient, ar fi cerut ajutorul cuiva. Frumuseţea ochilor săi era fără seamăn. Ochi providenţiali, adânci în neclipire, aducând la suprafaţă, ca un izvor nesecat, emoţiile. Privind-o, îmi pierdeam cuvintele. Mi-am stins brusc ţigara într-o scrumieră aflată la distanţă de mine. O vază fragilă se răsturnă şi împroşcă masa cu apă.

Apăru un chelner şi curăţă totul în jur. Priveliştea oferită de faţa de masă şifonată în timp ce chelnerul o ştergea ne-a adus într-o stare jalnică. Aveam un motiv să plecăm mai repede din restaurant. Vară fiind, strada era supărător de animată. Cupluri de iubiţi sănătoşi treceau pe lângă noi ţinându-se de mână, mândri. Din toate părţile, simţeam dispreţ. Precum razele intense ale soarelui de vară, dispreţul mă frigea.

După treizeci de minute sosea momentul despărţirii. E greu de spus dacă motivul se afla în amărăciunea provocată de despărţire, dar o nervozitate sumbră, vecină cu un fel de entuziasm mă făcu să-mi doresc a mânji acele treizeci de minute cu vopsea de ulei groasă, ca aceea folosită în pictură. M-am oprit în faţa ringului de dans. Dintr-un difuzor răsuna în stradă o rumbă

nebunească. Mă oprisem deoarece mi-am amintit două versuri citite cândva:

...şi totuşi, acela era
un dans fără sfârşit.

Restul l-am uitat. Sunt sigur că versurile îi aparţin lui André Salmon[34]. Deşi nu frecventa asemenea locuri, Sonoko fu de acord să mă urmeze pe ring pentru a dansa treizeci de minute. Locul era plin de clienţii care pe propria lor răspundere îşi prelungeau cu câte-o oră, două de dans pauza de prânz de la birou. Năduşeala te izbea direct în obraz. Pe deasupra, cu instalaţia de aerisire defectă, la care se adăuga perdeaua greoaie ce trebuia să oprească pătrunderea razelor de soare de afară, căldura sufocantă şi stătută din sală stârnea praful ceţos în lumina becurilor. E lesne de înţeles cărei categorii de clienţi aparţineau făpturile ce dansau împrăştiind miros de transpiraţie, de farduri şi parfumuri ieftine. Regretam că am adus-o pe Sonoko acolo.

34. André Salmon (1881-1969), poet şi critic de artă francez.

Dar nu mai puteam să dau înapoi. Fără nici o tragere de inimă, ne-am croit drum în mulţimea de dansatori. Cele câteva ventilatoare răzleţe nu suflau nici ele mai de Doamne-ajută. O femeie şi-un tânăr în tricou înflorat dansau frunte lângă frunte, cu feţele scăldate de sudoare. Ea avea baza nasului înnegrită, iar broboanele de sudoare, amestecate cu fard, le puteai confunda cu negii. Avea spatele rochiei mai ud şi mai murdar decât faţa de masă de adineaori. Fie că se mişca, fie că stătea pe loc, transpiraţia îi şiroia pe piept. Sonoko suspină scurt, gata să se sufoce.

Ca să respirăm aerul de afară, am ieşit în grădină pe sub o boltă ornată cu flori artificiale, aşezându-ne pe nişte scaune ca vai de ele. Aer am găsit aici, dar pardoseala de ciment transmitea căldura încinsă până la scaunele aflate la umbră.

Simţeam în gură dulceaţa lipicioasă a înghiţiturii de Coca-Cola. Durerea dispreţului care mă împresura de pretutindeni părea să-i fi tăiat şi lui Sonoko cheful de vorbă. Nemaiputând suporta apăsarea acestor clipe de tăcere, am privit în jur.

O fată durdulie stătea rezemată alene de perete, făcându-şi vânt în dreptul pieptului cu batista, în vreme ce o orchestră de *swing* cânta un *quick-step* ameţitor. Brazii din ghivecele aşezate în grădină se lăsaseră într-o parte deasupra pământului crăpat. La umbră nu mai era nici un scaun liber, în vreme ce la soare nu se încumeta nimeni să se aşeze.

Exista totuşi un grup de tineri care şedeau la soare. Doi băieţi şi două fete – discutau, râzând de parcă ar fi fost singuri. Una din ele, nedeprinsă cu fumatul, dădea să tuşească uşor ori de câte ori îşi ducea ţigara la gură, cu un gest afectat. Amândouă purtau rochii de un gust îndoielnic, fără mâneci, făcute aparent din halate de casă. Aveau braţele roşii presărate cu muşcături de insecte, ca ale fetelor de pescar. La fiecare glumă vulgară din partea băieţilor schimbau priviri, ca apoi să izbucnească în râs ostentativ. Păreau a nu se sinchisi de razele intense ale soarelui de vară, care le cădeau şuvoi în creştet. Unul din băieţi, palid şi cu o căutătură vicleană, purta un tricou înflorat. Avea însă braţele vânjoase. La colţul gurii îi apărea constant un zâmbet lasciv, de scurtă durată. Împungea fetele în piept, ca să le facă să râdă.

Privirea mi-a fost însă absorbită de celălalt. În vârstă de douăzeci şi doi, douăzeci şi trei de ani, era un tânăr cu chip grosolan, altfel bine proporţionat, cu tenul smead. Despuiat până la brâu, îşi tot aranja cingătoarea cenuşie îmbibată de sudoare. Lua parte la conversaţia şi la voia bună a celorlalţi, înfăşurându-şi cu o indolenţă parcă voită cingătoarea. Pieptul gol dădea la iveală formele împlinite ale muşchilor încordaţi, cu scobitura profundă, tridimensională, coborându-i de la piept spre abdomen. Cele două şiruri de muşchi din

părţile laterale se îngustau, la stânga şi la dreapta, încolăcindu-se. Torsul lui, o masă fierbinte, netedă, era înfăşurat strâns în cingătoarea cam murdară. Cu jumătatea superioară a corpului arsă de soare, umerii îi străluceau de parcă ar fi fost unşi cu ulei. În lumina soarelui, smocurile negre care îi ieşeau de la subsuori scânteiau, ca nişte zulufi de aur.

La vederea acestei scene, şi îndeosebi a tatuajului cu bujor de pe braţul încordat, am fost invadat de poftă trupească. Mi-am fixat privirea intensă asupra acestui trup necioplit şi barbar, dar fără egal în frumuseţe. Râdea sub soare. Când îşi dădea capul pe spate, i se vedea protuberanţa groasă a gâtlejului. Pulsaţii misterioase îmi traversau inima.

Uitasem de existenţa lui Sonoko. Nu mă gândeam decât la un singur lucru. Că va ieşi în oraş, aşa despuiat până la brâu cum era, şi că se va încăiera cu derbedeii de aceeaşi teapă. Că un pumnal ascuţit îi va străpunge torsul prin cingătoare. Că cingătoarea murdară se va colora frumos în şuvoiul de sânge. Că îi vor aduce aici cadavrul însângerat, aşezat pe o scândură….

— Mai avem cinci minute.

Vocea înaltă, patetică a lui Sonoko îmi străpunse auzul. M-am întors spre ea, parcă mirându-mă că e acolo.

În acest moment, în mine ceva se desfacu în două, cu forţă atroce. Ca şi cum ar fi căzut un fulger, despicând un copac. Desluşeam sunetul de la prăbuşirea dureroasă a construcţiilor pe care le înălţasem până acum, cu trup şi suflet. Mi se păru că vedeam clipa în care fiinţa îmi era înlocuită de un fel de înfricoşătoare „absenţă“. Cu ochii închişi, pentru o fracţiune de secundă, mă agăţam de conceptul de datorie.

— Încă cinci minute? Îmi pare rău că te-am adus într-un asemenea loc. Nu eşti supărată? Cineva ca tine nu trebuie să vadă indivizi atât de vulgari, în situaţii atât de vulgare. Fără nici un ban,

pe ringul de aici au ajuns să vină să danseze astfel de creaturi deoarece s-a greşit cu ei de la început. N-au mai putut să-i ţină la distanţă.

Eram singurul însă care privise în jur. Ea nu băgase de seamă nimic. Era astfel educată încât nu privea decât acolo unde ştia că îi este permis. Nu făcuse altceva decât să se uite într-o doară la şirul de spinări asudate ale celor care-i priveau pe ceilalţi cum dansează.

Cu toate acestea, se părea că şi în sufletul lui Sonoko atmosfera din localul unde ne aflam provocase, pe nesimţite, anumite modificări chimice. În cele din urmă, în colţul gurii ei discrete apăru un vag semn prevestind surâsul, ca o pregătire din timp a ceea ce avea de gând să spună.

— Te întreb ceva ridicol, dar bănuiesc că tu deja… cunoşti, fără-ndoială.

Ajunsesem la capătul puterilor. Îmi rămânea însă ceva ca un resort interior, care m-a ajutat să-i dau prompt un răspuns plauzibil.

— Da… cunosc, din păcate.

— Cam când?

— Primăvara trecută.

— Cu cine?

Întrebarea aceasta rafinată m-a luat pe nepregătite. Ea nu era în stare să mă asocieze decât cu femei al căror nume îl cunoştea.

— Nu-ţi pot spune numele.

— Cine?

— Nu mă întreba, te rog.

Poate şi ca efect al tonului deschis cu care i-am adresat rugămintea, tăcu, surprinsă pentru o clipă. Mi-am mobilizat toate resursele ca să nu bage de seamă că mi se retrăsese sângele din obraji. Aşteptam momentul despărţirii. Un *blues* de prost-gust amesteca secundele. Am rămas nemişcaţi în vocea sentimentală care ne învăluia dinspre difuzor.

Aproape în acelaşi timp, ne-am uitat amândoi la ceas.

Sosise clipa. Când să mă ridic, am mai privit odată pe furiş spre scaunele aflate la soare. Cei din grup plecaseră probabil să danseze. Scaunele goale zăceau în soarele dogoritor, iar picăturile de băutură vărsate pe masă răspândeau reflexe orbitoare.

27 aprilie 1949

Table of Contents

Confesiunile unei măşti 2
Capitolul 1 5
Capitolul 2 28
Capitolul 3 73
Capitolul 4 154